

העולם הזה

ראיון מיוחד עם

מנחם

בגין

על

הסיבוב

השני

*

רוסיה

בעיני

עצמה

*

מדוע לא
בא לארץ

דני

קיי?

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

מס. 858 שנה 17
כ"ז אדר ב' תשי"ד

1.4.54

המחיר 300 פרוטה

השבועון המצויר לאינפורמציה

ר"ח ג'קסון 8 תל-אביב
(לוי תיאטרון) א ח ח פ
מקום המכירה: "עולמספר"
ת. ד. 136 טל. 26785
מיר: העולם הזה בע"מ
יפום ישראל בע"מ, ת"א

השער

מנהל בנין
(ראה במדינה וראיון מיוחד)

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כיתוב:
ישעיהו לביא

הכתב הראשי:
עמנואל פרת

חברי המערכת:

דוב איתן, משה בראסרס, יחיאל כשן, יהודה נבאי, ניצה נבי, לילי נלילי, רותי ורד, בוני זבדי, אוסקר סאוכר, עמוס קינן, סילבי קשת.

מ"מ ראש מערכת ירושלים:
יוחנן אורן

מוזכר מערכת חיפה:
אורי דן

מנהל מבצעים:
שלמה אירי

מנהל מעבדה:
דוד מוינ

ראש המנהלה:
שלמה הררי

מכתבים

רק כך?

אני חושב שרצח מעלה העקרבים ועולם הזה (1857) הוכיחה אתה ולחמיר כי לא יתכן שלום כל עוד אין למדינה זו נבול יציב ובוח אשר השכנים יתחזו מפניו. הצורה היחידה להוכיח לערבים כי כוח זה ישנו, היא להשיב מלחמה שורה. על כל הרוב במעלה העקרבים או בפרוודור ירושלים — 100 הדונים ברב עמון ובנינו. "רק כך" יכינו עב מי יש להם עסק?

אברהם בן-מנשה, רחובות
עד מתי יחריש העם והנוער לברכריזם... עד מתי יוכל להרשות לעצמו הוכפת מבעות לשלש לתהימרים של ההיסטוריה שלנו?
יצחק י. הללי, ירושלים
...מדוע יהיה דמנו זול יותר מדם פרא למורד מדבר ערבי?

חנניה גיפשיטיין, ראשון-לציון
איך לא שמעת לבכם לעובדה שאוירה של ינון וצער (מעלה העקרבים) עם אורית שמחה (פורים) משמשים בערכוביה בגליון אחד?

העולם הזה מתאר את החיים, ואלה היו החיים בשבוע זה.
יגאל זינגר

יישר כוחכם על כתבתכם על יגאל אלון (העולם הזה 1857). לא רק על יציאה עתונאית טובה. אלא על מאמר המציב מסורת וחוכמה מסקנות. מי יתן אלוף הפלמ"ח יתלים סוכיסקו לפעול...
אלחנן רביין, חיפה
...יגאל עוזר להיכשף — אבל אני אלך אחריו אם ירד!

אלהו שמיר, חדרה
באינו זכות מעיזים אתם להשיב לפירוד ופילוג במפ"ם? באינו זכות מדריכים אתם לפיטת אחד דות העבודה אידאולוגיה של "מחנה סוציאליסטי לפי רוח ביוואן"...

חברת הקיבוץ המאוחד
את שלכם עשיתם. את... הצגתם את הדברים ברורות. עתה על יגאל אלון להשיב ברורות: האם יקום ויתנער או לא?

דוד פירסט, תל-אביב
יש לי כמה מכרים המתמצאים בענייני הקיבוץ המאוחד וסיעת אחדות העבודה. הם בררר כלל נזמים לזולל בינאל אלון, ואומרים שהוא מספל רק בענייני בטחון ובכנייני הנוער. הוראים אתם רק בענייני בטחון ונוער? האם ישנם עניינים חשובים יותר במדינה? האם ישנם שמחים אחרים המסוגלים להוות קרשפיצה לשינוי פני הדברים בארץ זו. שפעם ינקה מעשינוכחות וחלוצות במהליכאם? מדוע לא תופת תקומתמאבק הדי — מאבק על כבודהארם, על מוריהארם, על האצלהארם במדינה שאליהם הקריבו את חייהם למען שתקום?

ד. פרנקל, תל-אביב
הרעיונות של לייבה
לייבה זייטפיש (העולם הזה 1857) הוא מאה אחוז אנשים יכולים לקרוא לו משונע אבל הוא בכל זאת דמות גדולה. מי היה יכול לעבור את הגבול, לעוב חיים נוחים רק מפני שהאחרים המנוכשת של המדינה הזאת מעיקה על נשמתו? זאב ברדיץ', ירושלים

כחי שאינו מבין את הממשלה הזאת! קודם היא משחררת אותו מבית-הספר בתנאי שיעזוב את הארץ. ברנע שהוא מסכים ומתחיל להופיע במסדרוני אר"ם, היא מתחרטת ומחזירה אותו. והוא אפילו לא הוזכר בלידת-המסדרון...

שמאל אלחנן, תל-אביב
הופעתו לקראת את הספור על "המסורה של נטוריקרמא". מה שהפתיע אותי זה שבפעם של ראשונה כתב עתון ערבי כי ללייבה זייטפיש ישנו גם דעות ממשיות ורעיונות. בפעם הראשון נה התחיל להרהר ביחסיו כלפי המיעוט של מאהעשרים. האם אי אפשר לשאוב מתוכם רעיונות חדשים ונישה חדשה לקביית היחסים שי לנו עם הערבים?

שלום בן-אפרים, תל-אביב
כירבה מיני
אוי לבושו! אתם הבקאים בעניני מין, לא הראיתם בקיאות מבין הנרכים פעמים (העולם הזה 1852, 1856) ציינתם את מינס של הנרכים כי נקבה: נרבים לבנות. נרבים נילון מרועה. הצצה במיליון תראה לכם את מינס המרדוק.

סמיונסטיט, תל-אביב

הקבוע של המערכת, מבקש למלא בדיוק תפקיד זה.

הוא יתאר את המאורעות של מחר — לא מתוך הסתכלות בקלפים או בכדור-זכוכית, אלא מתוך ניתוח צונן של הגורמים המתנגשים וחוקיהם. לא תמיד יגיעו המאיר רעות, אותם יתא, לכותרות העתונות-היר מית — אם יודיע לך כי דאלס שוקל את שינוי המדיניות כלפי ישראל אין פרוש הדבר כי דאלס אמנם יגיע לסיכום בכון המשווע. אולם אתה ת כל לצפות בודאות כי הרוב המכריע של ידיעות תצפית יגיעו, במרוצת הימים לעתונת היומית.

מילה לא אזהרה: במדור זה כל מילה שקולה היטב. שים לב לגוונים הקטנים. יש הבדל בין "צפה ל...", המתאר התפתחות כמעט חודאית, ובין "יתכן ש..." הודאי פחות, עד ל"לא מי הגונע של..." הודאי על אפשרות שחודאית עדיין מעורפת בי-תר.

אני מוסר את המדור הזה לידיך בהר-גשה נעימה. עבר זמן רב עד שהייתי מוכן להטיל על מערכת זו תפקיד זה. תצפית הוא סימן דרך בהתפתחותו האורגנית של ה-עולם הזה.

ראש-המערכת מספר לי כי בשבוע ש-עבר, בדרכו למורה, ביקש לקנות גליון של העולם הזה בטבריה, הוא לא מצא אף אחד. לבסוף עלה בידו לגלות גליון בודד — וקנה אותו במחיר מופקע של 350 פיוטה. היה זה מצב כללי בכל חלקי-הארץ. כי קיוסקים רבים אולו הגליונות עוד ביום החמישי. המכירה הכללית עברה, לפי הסיי כימים הראשונים, על השיא הגבוה ביותר עד כה.

במידה מסוימת יש לזקוף זאת על חש-בון האווירה הרצינית בקרב הציבור, שביקש לראות את תמונת מעלה-העקרבים וההבין את משמעות התקרית. א לם אין כל ספק שהגורם העיקרי היה האיש שפניו הופיעו על השער: יגאל אלון.

בארץ אין משאליגאלופ לחקר דעתיה-קהל. בהעדרם, יכו ה תפוצתו של עתון כל-תיתלוי כהעולם הזה לשמש תחליף. היא מוכיחה כי לפחות שבועו האחרון היה יגאל אלון האיש שהעם חשב עליו יותר מאשר על כל אדם אחר.

השבוע גישי יל העולם הזה את דעותיו של אדם מפנה אחרת לגמרי של הזירה הפו-ליטית. למען האמת, אני קצת מתוך לדעת את מידת-ההתענינות של הקהל בדעותיה-כפי שתשתקף בקבלת-הפנים לגליון זה.

אגב, הרשה לי להפנת את תשומת-לבך לפרט קטן, שכולנו איננו מעריכים את חשי-בותו: העולם הזה הוא העתון היחיד בארץ המסוגל לפי-סם בזה אחר זה את דעותיהם של אנשים כה רחוקים, לגרום לכך שבני-משקים ברחבי הארץ יוכלו בפעם הראשונה לשקול כרצונם את הטענות הרציניות של מנתם בגין, בעוד שאליף חבני תנועת-החרות שמעו, גם הם בפעם הראשונה, את דעותיו של יגאל אלון. אנו נמשיך בקו זה. נגיש לך בשבועות הקרובים את דעותיהם של מנהיגי החוגים האחרים.

בארץ בה הכל מקללים את שינאת-המפ-יגת, אך אין עושים דבר להיחלץ ממנה. דומני שגם זו תרומה לא בלתי-חשובה.

לוי תיאטרון

משך שלושה החודשים האחרונים הייתי הקורא היחיד של מדור שהוכן כל שבוע במערכת עב את כל שליבי הכיתוב והי-הכנות, נשלח לדפוס, סודר — אך לא הוכי-נס לגליון. היתה זאת תקופת-נסיגין הכי רחית — כי מ.ז. זה עמד קבל על עצמו אחריות גדולה יותר מכל מדור אחר בי-עתון. השבוע הוא מונח. זו הפעם הראשו-נה, גם לפני. זה המדור תצפית, שיופיע החל מהיום מדי שבוע לפני במדור. רומני שעל שום מדור אחר לא דבר כה הרבה בישיבות המערכת, משך תקופה כה ארוכה. כבר ביום העיון הראשון שלנו, הפ-ני למעלה משלוש שנים, העלתה ההצעה לפרסומם, ביום העיון השני, לפני שנתיים ותצי, הוחלט לנשת לבצוע ההצעה. המדור הוכי, באופן נסיוני, משך חודשיים, אך ל-בסוף פס בו אותו. ה א לא סיפק את רצו-נני.

הפעם שוכנעתי כי אנו מוכנים לדפוס. מעתה השיפוט בידיך.

אפלטון תיאר את השבויים האומללים ש-היו כבולים לקיר-המערה. הם לא יכלו לר-את דבר מלבד הקיר ממול. ע לו הוטל ה-אור מפתח-המערה שהיה מאחורי גבם. לפני הפתח, בחוף, התרחשו מאורעות, עברו אנ-שים. אולם השבויים לא ראו אותם: הם ראו רק את הצללים של הדברים על הקיר. היה נדמה להם, אולי, שהם רואים את ה-חיים. אך למעשה לא ראו דבר.

אדם המסתפק בקריאת הידיעות הי-יומיות בעת-היומית דומה לשבוי זה. הוא קורא שהסינאט האמריקאי קיצץ את תק-ציב הצבא. הגדיל את תקציב חיל האוויר. מיישהו הפנין נגד מיישהו במצריים. האלוף דין קיבל לראיון את ראש-משקפני אר"ם. אך מין פירוש הדברים? האם אלה המא-רעית האמיתיים — או רק הצללים שלהם המשתקפים על קיר של מערה.

החיים של ימינו כה מסובכים, עד כי הבנת התהליכים העיקריים בלבד מצריכה ידיעה ויזמוד שהם מעבד לכותה-ההשגה אפילו של הגאון האוניברסאלי ביותר. לשם כך דרושים נומחים המתמחים בשטח מסו-ים, מוכשרים לנתח בשטח זה את התה-ליכים. אין זה תפקיד של עתוני-יומית. זהו תפקיד דו של כותב-העתה. השבועון הרציני.

העולם הזה השתלל להיות תלמיד נאמן לאסכולה זו של "תיאור פרשני" שיטה עתונאית חדשה שנוצרה בדור האחרון בא-מריקה שביקשה יפרש את המאורעות תוך כדי תיאורם. אתה, כקורא חתיק, יכול לש-פוט בעצמך באיזו מידה הצלחנו (או נכ-שלנו) בתפקיד זה. אולם אנחנו עצמנו לא היינו מעולם מרוצים לגמרי. היה חסר לנו משהו.

מה? במדורים הרגילים אנו יכולים ל-פרסם רק עובדות שקרו, בתוספת הרקע ש-גורם להם וההמשעות הנובעת מהם. אולם כדי לסגל את הקורא לדעת את כיוון ההת-פתחות לעתיד, דרוש יותר: דרוש מדור שהיה מ-קדש כולו לניתוח קויה-ההפת-חות. מדור כזה יספל מטבעו יא בדברים חודאיים, אלא בתהליכים שטרם הגיעו להב-שלה סופית — ושהם, דוקא משום כך, חשו-בים יותר מאשר תהליכים מוגמרים.

תצפית, מדור קטן שבו יועסק מספר מומחים נוסף על סגל המחקר והמודיעין

מהו הנשק הסורי של מ-דינת ישראל?

מהו חומר-הגזם אשר איש אינו מדבר עליו?

בעוד שבועיים, בגליון-היובל ה-מורחב שיופיע ערב פסח, במלאת ארבע שנים למערכתו הנוכחית, "פר-סם" העולם הזה את הרפורטגיה הגדולה ביותר שהופיעה אי-פעם, פרי עבודה של חודשים רבים:

זו"ח על ישראל

סיפור-הענק השופך איר-על הצד הנסתר ביותר של המדינה.

עם סיום תחרות הפרסים, החליטה המערכת לתת לפותרים שהחמ-צו גליון אחד בלבד את האפשרות לשי-חלוש אחר במקום תחלוש היחיד החסר להם. שים לב לתלוש-התח-ליף המופיע בעמוד 16 של גליון זה, במדור המודעות.

המועד האחרון למשדוח כל ארבעת הפתרונות, במ-עטפה אחת המסומנת "תח-רות הפרסים", הוא יום 7.4.54 חלוקת הפרסים הפומבית. תערוך תוך שבוע ממועד זה. הפרס הראשון: נסיעה ל-אירופה.

עורך הכיתוב שלא דיקק בדיקדוק חצי-סער על העוול שגרם לגרביים הלבנים ול-גרב הניילון הקרוע.

תגלית חדשה

נדעזעתי לקרוא את דברי הלעג הנכנס של הקורא מאיר קאופמן (העולם הזה 1856) על השי-בונג של משה קורקורי, בעניין תגליות כי אכילת שום חי מרפאה סרטן. נניח אפילו שטענתו של מר קורקורי אינה כה כמש הדרי על הרופאים להחליט זאת.

יצחק ריונבאום, תל-אביב

העירייה והמין

אומנם יש לכם חולשה כלפי כל מה שעושה אבא חושי בחיפה. אבל צריך להיות גם נבול. ברשימתכם על השאלון החדש, אשר עובדי עירייה זו צריכים למלאו, (העולם הזה 1857) עברתם נבול זה. באינו זכות יכול ראש-העיר או מיישהו אחר לדרוש מקפיד שילנה לו את סודות נפשו? באינו זכות יכול אדם לחבוע מן חולת שיספר לו על עניניו המיניים. למשל?

דוד בורשטיין, תל-אביב

איך היתה מתנהנים אתם אילו ביקשו מכם שתמלאו טופס על ההנהגותכם המיניות. להיטות-כם אחר מבעות ותאות הבצע שלכם? האם הייתם עושים ככנות?

אברהם לוי, תל-אביב

לא בשלושה העתקים. "אם יש בהם ליקויים, נתקן אותם," אומרת מחלקת הנהגות של העירייה. יפה מאוד מצידה! אולי תגבל המחלקה אותו לעבודה? זו היה חוסך לי המון כסף שאני מוציא על רופאים ופסיכוי-אטרים כדי שיתכנו לי את הליקויים שלי. חיים ברנר, קרית מוצקין

נו, תיקנו אותם?

קיימובה לא ענה באדיבות לפועלים חב-רי המפלגה.

הפומנאי המפורסם חיים פיינרו-בין חפרוב כתב מאמר מקיף בעתון משמרה, בו הודה כי הפומנאים שחיבר היו חזונים רוח של חרחות מלחמה (היי-גייפ), קוסם פולטיות (הגרל ה-מסורתי), קפטיילוס עכור (הפרוטה ו-הירח) פיוטקציוניזם (בן דוד בקריה) ולאובנות זעיר-בורגנית ערביסטית (ה-פינגאן). כדי לכפר על עונו, חיבר פו-מין חדש הנושא את השם עמליזע-ל-מליונים למען-העתידי-המפורא-של-מולדת. נורציונית-שוחרת-השלוש-ומאור "יהודי-כל-הארצות. הפומון הושר בקונצרט ה-תומרוה הישראלית המורחבת בבת הבי-מולשו, וקצר תשואות רמות.

עורך התניו הבא שלח לנו מכתב משדה-בוקרסק: הוודה שעד לשבוע ה-אחרון היה עתון זה מתחת לכל ביקורת עצמית.

החמשיר

היה היה קוף שאמר:
"גן חיות-זה מקום נהדר!
בו תוכננה חיות
בשלוה לחיות
במין האנוש המודר."

העולם הזה
מחלקת המודיעין

אבטור-קריטיקה

העולם הבא התפעל מדוגמות הביקורת-העצמית הסובייטית שתוארו בהעולם ה-זה, החליט לנקוט בשיטה זו ולשנות את שמו להתנין הבא. להלן כמה מקטעיו העדוכים לפי השיטה החדשה:

ראש ממשלתנו הנאור, שמש ה-עמים, אבי כל ילדי התבל, התקווה האחד-רונה ג'אלמנות רעבות וליתומים השכור-לים, גגליסימו מיישה צ'ארטוק, קיבל הים משלחת נאמנות של פועלי מפעלי חשביראל, סולל-בונרסק ותנובוולחוז, וקיבל מידיהם כשי תעודה על תרומת 735000 שעות עבודה נוספות למען ילדי מוצרת חיריה. אחר הפועלים התלחנן לפני ראש הממשלה כי פקיד, במפעל-הפיסקס הוישב בקיסק בשדרות קרין

מות גבורים

נתן אלבו לא חלם מימיו כי יבוא יום ושמו יהפוך סמל במדינת ישראל. השבוע, שעה שלהבות השנאה והדמים התפשטו לאורך הגבולות, שעה שעניי רבבות אזרחים היו מופנות אל כוחות הבטחון, ירתה כיתת ר"באים של צבא ההגנה לישראל מטח-אש מעל לקבר טרי בבית הקברות של גבעתי שאול. היו אלה חברים-לנושק שבאו לחלוק כבוד אחרון לנתן אלבו, על מעשהו הגדול. לא היה זה מעשה גבורה של שדה-קרב. לא היה זה גם מעשה הקרבה של חייל למען מולדתו. מעשים אלה רגילים במדינת ישראל. היה זה מעשה גבורה ממין אחר — גדול יותר, אנושי יותר — מעשה הגבורה של האיש הקטן. כי נתן אלבו הקריב את חייו לא על פי פקודה ולא על פי נוהג מקובל. הוא בחר למות, כי כצפוננו הורה לו להקריב את חייו למען חבריו.

מן היום הראשון שעלה ארצה, לפני שלוש שנים, היה ברור כי יחסו של נתן למולדת החדשה, היה שונה מן היחס המ-קובל בין שאר העולים החדשים. הוא לא בא עם גל ההתלהבות הראשון של ימי

העולים הזה" מביע את תודתו

למטה הכדלי של צבא ההגנה לישראל על העזרה שהושיט לו בעריכת רפורמה זאת ועל האפשרות לערוך ריקונסטרקציה של המקרה במחנה הגירוד בהשתתפות החיילים והמפקדים שזקחו חלק במקרה המזעזע עצמו.

כל אנשי הצבא המופיעים בעמודים אלה ממלאים את התפקידים שמילאו בפרשה עצמה, מזכיר רב-טיראי אחד, הממלא כאן את מקורו של החרוג. התמונה מימין מתארת את הרגע הרה-הגורל — פגישת האוהל, שניות בודדות לפני שמרעת נקישת המוות של הרימון. ה' מסך עודה על הטרגדיה: נתן אלבו, שגבר אל המצלמה מתחיל בפירוק רימון המוות...

יסודהמדינה, סיפורי תלאותיהם של אלפי יורדים מרוקאים היו ידועים לו היטב. בכל זאת ברח בלילה מבית הוריו, בעיירה שופרו, ליד קבלנקה, ופנה לעליית הנוער.

בארץ נשלח להכשרה בקיבוץ בנגב, משם התגייס לצבא. כשך זמן זה הכיר את כל התופעות החיוביות והשליליות של חיי עולה חדש בארץ. אנשים קראו לו "מרוקאי", הוא צחק להם. הסתגל מהר לתנאי הארץ, הקפיד לדבר עברית, התגאה כחייל קרבי. במחנות הצבא, כור ההיתוך הענק, אליו נורמים רבבות צעירים מכל פינות העולם, מצא את ביתו.

בשבילו לא היתה הפלוגה סתם אוסף של אנשים, אשר אתם היה עליו לשרת 30 חודש במדים. בשבילו היה האוהל לבית הורים, חבריו-לאוהל מילאו את מקום אחיו. על כן כאשר שמע את נקישת הרימון והביט סביבו היתה הברירה ברורה לפניו: חייו הוא או חיי חבריו. בארבע שניותיו האחרונות שקל את אהבתו לחבריו, את החיים שמצא בתוך פלוגתו-משפחתו. ובשניות אלה נפלה ההכרעה הגדולה: מוטב שימות הוא מאשר ייפגעו עשרות חברים שלא הרגישו כלל במתרחש.

הכרעה זאת לא היתה תוצאה של השכלה או הספה. נתן אלבו לא קרא את ספרי-ניצחון ושירי-ביאליק. אולם היתה לו אצ"ל לות הנפש העליונה אשר רק מעטים זוכים בה.

לכן ישאר נתן אלבו סמל לא רק למסידתו והקרבתו של החייל האלמוני כי אם דוגמה בת-אל-מות לגדולתו של האיש הפשוט המקריב את חייו למען יחיו חבריו.

כששמעתי את הצעקה: „רימון!“

„...רצתי“

ישר אל מחוץ לאוהל. מס' פר וייס סבאג, חברו לאוהל של נתן אלבז. שנינו עסקנו בפירוק הרימונים כשמעתי את הנקישה. היו שם קרוב ל-50 רימונים ושני ארגוני תחמושת.

ברגע שהדבר קרה היו ב' ידיים שלי ששה רימונים. אשר רציתי להעבירם מתוך ארגז אל הריצפה, שם רי' כונו את כל הרימונים לפירוק.

כשמעתי את הנקישה הבנ' תי מיד מה שקרה. ידעתי שבמצב כזה אין מה לעשות — עמדו לרשותי רק שניות ספורות — עלי לברוח. לא התבלבלתי ולא הססתי. יצא' תי מן האוהל, חציתי את השביל המפריד בין שורות המאהל ולפני שהספקתי למ' צוא לעצמי איזה שהוא מח' סה מתאים שמעתי את ה' התפוצצות.

הסתובבתי והבסתי אחו' רה וראיתי עשן עולה מפ' נת האוהל. ידעתי כי זה כל מה שנשאר מנתן.

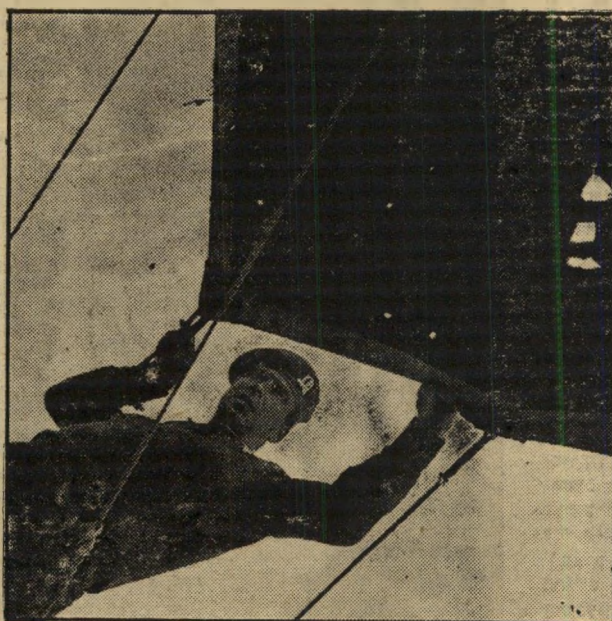
„סיאטא“
את השטח שליד האוהל שלי, בדיוק מול האוהל של נתן, מספר אהרון בן-ארויה, בדיוק לפני ההתפוצצות, טיאתא במקום רחוק יותר, אבל הסמל אמר לי לעזוב ולנקות מול האוהל. לא הרגשתי בשום דבר. אפילו הצעקה „רימון“ לא שמעתי בכיור. אני רק יודע שפתאום הרגשתי במשהו ששרף אותי מתחת לבית-השחי. לא הבנתי מה זה. התעוררתי רק במרפאה. אמרו לי שנפגעתי על-ידי רסיס. כעבור ארבעה ימים חזרתי לפלוגה.

„עמדתי“
ליד האוהל השני, כדי להשיג על העבודה, אמר רב-טוראי פהאמי חבר. „שמעתי צעקה וכמעט מיד אחרי זה שמעתי התפוצצות. הרגשתי משהו בוער לי ברגל. הסתובבתי, וראיתי עשן עולה במינת האוהל הסמוך. צעקתי: עזרה! עזרה! באו לעזור לי אבל אמרתי להם שילכו לאוהל השני. שם ישנו מישהו פצוע יותר רציני. מישהו נשא אותי למרפאה. שם שמעתי שאחד החברה נפטר.“

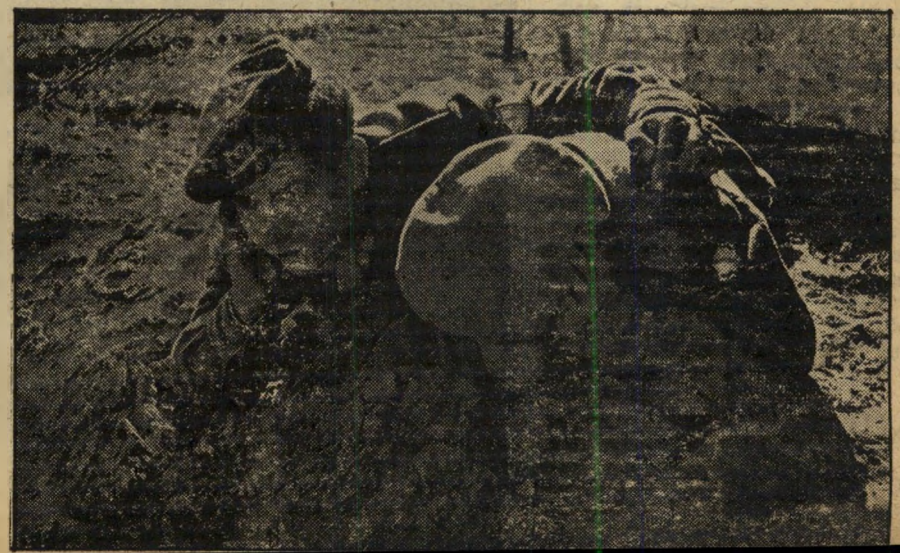
„מיהרתי“

למאהל הפלוגה, אומר ה' רס"ג שלמה ישראלי. „אז תה שעה הייתי במאהל פלוג' נת המפקדה, כמאה מטרים משם. רצתי מיד למקום ור' אייתי אותו שוכב על הצד. היה ברור שכבר מת. פניו מכוסות פצעים, אבל אפשר היה להכירו. חזוה היה כולו מרוסק ואפשר היה לקבוע שהדבר נגרם על-ידי כך שני' סה לחפות על הרימון בגופו. הודות לכך התפזרו רק רסי' ס ס מעטים בשטח. אחוה' מ' הם ניקבו את יריעת האוהל. כשהגעתי למקום עוד טיפל החובש בגוססה. נתתי לו לגי מור את טיפולו. כי לא רציתי לגרום לבהלה. אולם ראיתי שגם האחרים ידעו את האמת. הם הלכו הצידה ועמדו שקועים בדומיה.“

„נפלתי“

על האדמה. נזכר מרדכי אלימלך, אחד משמונה החיילים שגרו באוהל של אלבז. „כשנתן וייס עסקו בפירוק הרימונים, קיפתי יחד עם חבר, את יריעות האוהל. פתאום שמעתי את נתן צועק: „רימון!“ וראיתי את וייס רץ החוצה. החבר השלישי, שעמד יותר קרוב לפתח האוהל, קפץ מיד החוצה, כדי לחפוס מחסה בתעלה קטנה. מבלי לחשוב הרבה, קפצתי גם אני. מיד אחרי זה באה ההתפוצצות. כשהסתכלתי, היה נתן מונח מרחק שני מטר ממני. מיששתי את עצמי ומצאתי שלא נפגעתי, למרות שהרסיסים עברו קרוב אלי.“

כך התרשם הצייר

אוהל של אלכו נמצא בתוך שטח גדול. המכוסה כולו אוהלים. בסביבה עסקו כמה מאות חיילים בסידורים לקראת מיסדר חגיגי מיוחד. המחזה בוים במיוחד בשביל הצילום והתמונה נמסרה לצייר המערכת שמואל בק על מנת שיביע את המאורע בצורה חיה יותר. התוצאה היא הצילום למעלה. פרי התרשמותו של הצייר מן הצילומים ומסיפוריהם של החברים שניצלו הודות לחקרבתו של נתן אלכו. החץ הלבן בצילום מראה על המקום בו האחורי של האוהל, שם נמצאה שוחה עמוקה, שהוא עצמו חפר אותה. לשם, כנראה, השב להטיל את הרימון, כדי להציל את חבריו מפגיעה.

כך זה קרה

בתמונה מימין מתואר המחזה, שניה או שתיים לפני ההתפוצצות. עם השמע נקשרת הפצץ מיהר זיס סכאג, כששה רימונים חיים בידיו, מחוץ לאוהל. מיד אחריו רץ נתן בשחוא מחזיק בידו את הרמון המופעל.

כשיצא החוצה ראה את חבריו עוברים בשטח ובמקום לזרוק את הרימון ניסה להגיע לתעלה. הנמצאת מצד ימין של האוהל.

בפינה השמאלית של התמונה נראים שני הבחורים האחרים שהיו באוהל באותו רגע ולמשמע הנקשרה. השתטחו על האדמה.

בתמונה משמאל: חייל מצביע על התעלה שאליה רצה נתן להגיע, מטרים אחדים בלבד מפנית האוהל. שם הוא נחרב.

בחדרו של הרס"ג התכנסו ששה חיילים, מכריו הקרובים ביותר של נתן אלבז. הם הסבו ליד שולחן עץ חשוף, העלו וכרונות של חברים שהקריב את עצמו, כפי שהכירוהו במעשיו היומיומיים, הקטנים והגדולים. של חייל בגדוד רגלים של צבא הגנה לישראל. כתב העולם הזה, שזימן את הששה יחד, רשם את הדברים כפי שנאמרו.

הששה היו :
● **זיים סבאג**, טוראי, חבר לכיתתו של נתן, בן 20, עלה מקובלוקה, מרוקו, לפני 19 חודש. התגייס מיד לצבא, יחד עם אחיו. משפחתו נשארה כולה במרוקו.
● **מרדכי אלימלך**, טוראי, בן 20, גר באותו אוהל עם נתן, עלה מרבאת, מרוקו, לפני שנים וחצי. משרת כבר 26 חודש בצבא.

● **אהרן בן-ארויה**, טוראי, בן 23, עלה מבולגריה לפני שש שנים וחצי, שירת 25 חודש בצבא, גר עם משפחתו במושב צור-משה, ליד בית-לחיה.

● **פיהאמי חבר**, רב-טוראי, בן 20, עלה ארצה מעיראק לפני שלוש שנים, שירת 29 חודש וחצי בצבא, כל הזמן באותו גדוד. ● **אלברט יחזקאל**, רב-טוראי, מפ" קד כיתתו של נתן, בן 24, עלה מעיראק לפני שלוש שנים, שנתיים בצבא, כל הזמן באותו גדוד.

● **שלמה ישראלי**, רס"ג בן 32, שנה חמישית באותו גדוד, הכיר את נתן היכרות אישית קרובה.

וזו מה שהיה להם דומר על נתן אלבז :

אלימלך : שמתי לב אליו בפעם הראשונה באי 1952. או שלחו אותנו מבסיס הטירונים לקריית-ענבים, בתור מחלקה של נח"ל. לפני זה שמעתי את השם נתן אלבז, מפני שהיה אחי יחד בפלוגה, אבל לא הכרתי אותו. בקריית-ענבים הכניסו אותנו לחדר אחד, יחד עם עוד שני בחורים. נתנו לנו יומיים להסתדר וביום השלישי הוציאו אותנו לעבוד במטעים. היתה זו הפעם הראשונה בחיי שעבדתי. נתן גם כן היה אחי. הוא עבד כל הזמן במרץ, ולא שמעתי מסינו אף קללה או תלונה. הוא היה בחור בריא, פניו היו עגולות ובהירות, היה לו שיער שחור-חום, בלי שפם. אפילו זקן לא צמח לו.

בן-ארויה : גם אני הכרתי אותו בבסיס הטירונים. הוא היה במחלקה אחרת. אבל שמתי לב שתמיד היה מוכן לעזור לחברה. אם מישו היה יוצא לחופשה, ולא היתה לו כביסה נקיה, היה נתן משאיל לו חלוצה משלו. גם בשדה היה עוזר לחברה לסחוב דברים, נותן להם מים מהמימיה שלו. כש" חילקו את הגדוד למשקים, שלחו אותי לספר ויתקין ולא ראיתי אותו משך שבועה חודשים. ● **אלימלך :** בקריית-ענבים הסתדר דווקא לא רע. בהתחלה, כשהיה מקבל חופשה, היה נוסע לקיבוץ חצרים. היו לו שם חברים מעליית הנוער, שבאו איתו ארצה. אח"כ עברה כל הקבוצה לקריית-ענבים והוא היה מבזה אתם. לפעמים היינו יוצאים יחד לבקר בירדן שלים. היינו הולכים לקלונג, או סתם מטיף לים, כי לא הכרנו אף אחד בעיר, ולא היו לנו בחורות משלנו.

ישראלי : אני חושב שכן היתה לו בחורה. פעם שאלתי אותו בצחק : בשביל מה לך חופש, מה תעשה בעיר ? והוא ענה : סמוך, יש בחורה.

אלברט : אבל קרה גם שהייתי נותן לו פאס לחופשה והוא לא היה עוזב את המחנה. מה יש לי לעשות בעיר ? היה שואל.

חבר : נכון. למשל בחופשה האחרונה שלנו, בערך שבוע לפני שנהרג, נשאר במחנה כדי לכבס את הבגדים שלו ולתקן את הצידוד.

ישראלי : זה אופייני לו מאד. הוא היה בחור כסודר להפליא ותמיד הקפיד על הופעתו. אפילו כשיצא לאימונים, היה מוטיב בבגדים נקיים ומסודרים. הוא גם תמיד התבלט בסידור המיטה, בנקיון, איחור את האוהל.

זיים : היה מתרחץ כל ערב...

ישראלי : בפלוגה הזאת היתה בעיה משמעתית חריפה. הבחורים באו בקבוצות קטנות, והיו רגילים לארוח חיים של משק. עברו כמה שבועות עד שהתרגלו להלכי צבא סדיר, אבל לבסוף היו חיילים לדומה.

חברים מספרים על נתן

אותו ליד חדר המשמר, מעוצבן ונרגש ביותר. לקחתי אותו הצדה והתחלתי להטיף לו מוסר. פתאום התחיל לבכות כמו תינוק וסיפר מה שקרה לו. התברר שכל העניין התחיל כשהמפקד שלו החליט לא לתת לו לצאת לחופשה יחד עם כל היחידה שלו.

זיים : זה היה בגלל זה שהיה צריך לעמוד למשפט מפני שאיבד את גלגלי-הירידה שז המרגמה שלו. **ישראלי :** זה היה פשוט עניין של נוהל. החופשה לא בוטלה, היא רק עוכבה עד שייגבר הבידור. הוא חשב שמענישים אותו. "המפקד" הוא אמר לי, "לא איכפת לי החופשה. אבל זה פרינציפ, אני לא אשם!"

אלברט : הוא באמת לא היה אשם. הוא התרגז מפני שלא פעם הודיע שהגלגל נופל לו בשדה. הוא קשר אותו בחוט, לקח אותו בכיס, אבל זה לא עזר.

ישראלי : העיקר — הרגעתי אותו והוא הבין את שיגאתו. ייעצתי לו שיתייבב בפני המפקדים ויבקש מהם סליחה. כמובן, הם סלחו לו וכל העניין הסתדר. הוא נשאר במקום ולמחרת נתתי לו פאס. אבל הוא לא יצא.

אלימלך : הוא היה רגיל לומר : "למה לי לצאת ? כאן זה בשבילי כמו פנסיון. לא חסר לי כלום ?"

אלברט : אחרי כמה זמן מיניתי אותו לסגן מפקד הכיתה. הוא היה בסדר גמור. עד שהתחיל לעשות בלגאן. אז החלפתי אותו. ראיתי שזאת היתה מכה איומה בש" בילו. הוא ניסה להסתיר את זה עלידי בלגאן עוד יותר גדול. בסוף התזרתי לו את התפקיד ואני חושב שהיה הסמיכ. הסוב ביותר שראיתי בחיים שלי. פעם, יצאנו לאימונים בכפר עזוב. היו דרושים לי שני מתנדבים שיניחו פצצת-בנגלור ליד אחד הבתים, ומשם ירוצו לתפוס מחסה ליד קיר נמוך. זה היה די מסוכן. נתן היה הראשון שקפץ.

בן-ארויה : בכלל, הוא תמיד אהב להתעסק עם חומר נפץ...

ישראלי : כן. פעם ראיתי אותו מפרק כדור ומוציא את אבק-השריפה. "המפקד, אני רוצה להכיר את הכלי שלי ולראות כמה הוא עשוי", אמר לי.

חבר : והוא היה זריז... זה דווקא חשוב מאוד בלב"ב. הוא היה מטפס על גדרות, קופץ מבית לבית. ממש מפליא.

ותמיד היה שר. הולכים, חוזרים — תמיד אלבז שמח.

זיים : היה לו שיר אחד שתמיד היה שר אותו. זה הלך ככה :

אם תרצה לשכור דירה, בלי טיפה של דמי מפתח.

בחזית שכונת התקווה יש מלון מכניס אורחים.

המנה הראשונה היא רימונים חיים של פלד...

חבר : פעם ישבנו באיזה מישלס קינמי והוא צורף אלי כרגם...

אלברט : הוא היה מומחה לכל סוגי הנשק של המחלקה...

חבר : שם במישלס היינו צריכים להתחפר. היתה זאת עבודה קשה מאוד. בלילה

הייתי גם מטיל עליו שמירה, והוא אף פעם לא אמר מלה אחת. שום דבר לא היה קשה מדי בשבילו.

ישראלי : פעם יצאו שני בחורים מהפלוגה לקורס צנחנים. הם גם כן היו מר" קאים. כשחזרו מהקורס, עם סמלים נוצצים על החזה, הפך הדבר לחלום אצלו. כשבאה אחרי זה הודעה להרשמת מתנדבים לקורס צנחנים חדש, היה הוא הראשון שנרשם. אולם היתה לנו ברכסה מסויימת והוא לא נשלח. במקום זה שלחנו אותו לקורס קש" רים וכשחזר התחילו המפקדים להטיל עליו כל מיני תפקידים מיוחדים.

חבר : בתקופה האחרונה היה יוצא עם כל יחידה לשדה. כל מחלקה שיצאה לתרגיל

אש, היה מצטרף אליה עם המרגמה שלו. כי כולם יקצו שהוא רגם מצויץ ושאפשר לסמוך עליו. כעל בחור אחראי. הוא גם היה בחור בעל יוזמה וידע לפעול באופן עצמאי. פעם, למשל, באחד התרגילים, נתן

לו המ"מ. פקודה לתת סיוע לרובאים שהתקדמו למטרה. אבל הוא עשה חשבון שאילו ירה למקום שהמ"מ, ציין, היה מסכן את חיי הרובאים. במקום זה כיוון את הפגזים שלו אל מעבר לסוחר הפגיעה, על דעת עצמו.

ישראלי : הוא אף פעם לא פחד ליטול אחריות על עצמו.

חבר : אני דווקא הייתי נבסוט מאוד

מכל העניין. כי הייתי בין אותם הרובאים שהתקדמו. הם מ, צעק עליו, אבל אני באתי אליו ואמרתי לו תודה.

ישראלי : לא רק לעניינים כאלה היה מתנדב. מדי פעם נערכים בגדוד ימי ספורט ואז דרושים מתנדבים שירוצו בשדה עם תגור מלא ועוד דברים כאלה. הייתי מעמיד את הבחורים בשורה ומסביר להם כה שדרוש. אלבז היה עומד ומחייך : הוא ידע שגם מבלי שירים את היד אני כבר אקרא לו. פעם ביקשתי להרכיב קבוצת מושכייחבל. אלבז קפץ מיד וביקש להצטרף. הייתי ראש" הקבוצה, והשיקול שלי בבחירת אנשים היה שהם יהיו חסונים וגדולים ככל האפשר. אלבז היה בעל גוף בינוני, אבל ידעתי שאם אדחה אותו יעלב. כללתי אותו ברשימה, נתתי לו חולצה ואמרתי לו שהוא ברורה. תתאים בפעולה. במיוחד הצטיין בזריקת רימון. היה זורק למרחק ובדייקנות.

זיים : הוא גם היה אדוק, אבל בשקט. למשל בשבת לא היה מעשן. אבל הוא אף פעם לא היה מבקש שיתרור מריצח-בוקר או מעמיה בתור לאוכל, מפני שצריך להתפלל בבוקר.

בן-ארויה : אני זוכר שבתשעה באב, כשהינו במשלטים, הוא צם.

אלברט : לפעמים היו כמה בחורים מתוככים על דברים שבתנ"ך או בסידור התפילות. הוא אף פעם לא היה מתערב. הוא ישב כן הצד וכששאלו אותו מה דעתו, היה צוחק להם : "מה אתם יודעים על זה?" היה אומרי, "אצלו במרוקן — שם באמת לומדים את הדברים האלה!"

אלברט : הוא היה בחור מלא הומור. תמיד סיפר בדיחות והתלוצץ.

זיים : והוא גם ידע להסתדר עם הכסף שלו. היה מוכר את תלושי השק"ם שלו ועם המשכורת, זה היה מספיק לו.

חבר : כמעט כל שאר הבחורים היו באים אלי שאלוה להם סכומים קטנים עד שיקבלו את התשלום, אבל נתן אף פעם לא בא אלי.

ישראלי : בכלל — הוא היה גבר רציני. הוא היה גאה מאוד על שהוא חייל טוב. לפעמים היה מספר לי איך עזב את בית הוריו כדי לעלות ארצה ואיך קיווה להביא אותם הנה אחרי שיתחרר מהצבא.

כשנרג, היו לו עוד ארבעה חודשים לשרת. **זיים :** אני זוכר את היום. זה היה בערך בשעה עשר בבוקר, ישבנו ולמדנו עברית. כשבאה פקודה להפסיק את הלימודים ולהתכונן למיסדר מיוחד, בשביל הב" קור של איזה אדם חשוב.

ישראלי : ב" 10.20 כל הפלוגות היו באוהלים והתחילו להתכונן למיסדר. המחלקה של אלבז היתה בכוננות בלילה הקודם והתמושת עוד היתה באוהלים שלה.

אלברט : סמל המחלקה שאל מי רוצה לפרק את הריכוזים שהיו אצל החברה ולקחת אותם למחסן-הנשק. התנדבו שנים : הוא וזיים.

זיים : הלכנו לאסוף את הרימונים וה-

(תמשיך בעמוד 16)

מיסדר נכבד בבית הקברות ביום השלושים למותו

העם תרועת הרוצחים

כי בן אני לזה הכוח שוחר הרע, יוצר הטוב... (גיתה, פאוסט)

הרוצחים שלחצו על הדק רוביהם במעלה העקרב, הפעילו שלא מדעת נשק שני, הדליקו את הפתיל הארוך של פצצת "זמן" שנועדה להרעיד את המוח הלאומי לפוצץ את שריון האדישות ושביעת "הרצון" העצמית בו התעסף מאז חום מלחמת העצמאות. השבוע השמיטה הפצצה את הדי ההתפוצצות הראשונים בעומק הנשמה.

תגובה זו לא היתה על פני השטח, לא לבשה צורה של קריאה המונית למלחמה או להרפתקה. הביטוי היה הרבה יותר רציני. העתונות המשעשעת "גרידא יורה בת" פוצה, לעומת עלי גדולה בתפוצת העתון" גות הרצינית, המונים באו להקשיב לנואמיהם של מנהיגי הימין והשמאל (ראה להלן), שמעו את הדברים בהבעת פנים רצינית ומ" הוררת. ברבבות בתיים, במאות אלפי שיחות, שאלו אורחים נבוכים אך ערים את השאלה: מה לעשות?

במבוי הסתום. היה ברור לכל כי לא יתכן להמשיך לאורך ימים לישון במבוי הסתום של חוסר-מדיניות, חוסר-פתרון. זו הפעם הראשונה מזה שנים עוררו גם אנשים פשוטים שאלות יסודיות: כיצד אפשר לה? שיג או לכבוש שלום עם ארצות ערב? האם הגבול הנוכחי מאפשר חיים לאומיים? האם ישנה אלטרנטיבה לכיבוש צבאי?

לממשלת ישראל לא היתה תשובה לשאלות אלה. אף שר אחד משרי הממשלה לא קם לפני העם והשיב דברים ברורים, עקבים עד הסוף, שינטעו אמון בלב האדם הישראלי. גם דברי רדיו רמאללה על פעולת התגמול הגדולה בכפר נחלין לא נראתה ל" המונים כפתרון, אף שכלי ספק נתן לרבים הרגשה של סיפוק. לכן היה זה טבעי שמבט ההמונים פנה אל אותם המנהיגים שהציעו פתרונות קיצוניים. האזרח הפשוט לא קיבל פתרונות אלה — עדיין, אולם זו הפעם הראשונה היה מוכן לשמוע, לשקול, לחשוב. זה היה החידוש הגדול של השבוע — תרומתם הישירה של רוצחי מעלה העקרב למדינת ישראל.

מדיניות האבשל אכל

בשבוע שעבר, עת נסתם הגולל על קרבת מעלה העקרב, היה ראש-ממשלת ישראל, משה שרת, נתון ללחץ ציבורי גדול, אורחי ישראל זועזעו ונסערו, דרשו מראש-ממשלתם לנקוט בצעדים של ממש לנוכח התוקפנות הירדנית.

הפעם גמר שרת אומר להשתק, אתה ל" תמיד, את הסענות שהוא זיהר והססני מדי, בניגוד לקודמו, החליט לנקוט בצעד הסופר לארי, הקל והזול ביותר: הוצאת נציגי ישראל מועדתי-שביתת הנשק הישראלית-ירדנית. כלפי פנים, השיג צעד זה תוצאות חיוביות. האזרח הישראלי התבונן בכותרות העיתונים, שהכריזו על יציאת ישראל מועדתי-שביתת הנשק, אמר בסופוק"ס: "בכל זאת, עשינו משהו".

לא כן סברו כמה פקידים מפוכחים במשרד החוץ. הם התנגדו לצעד זה, טענו שאין בו ממש, היות וישראל לא הסיקה את כל המסקנות הדרושות, לא עזבה גם את וועדות שביתת הנשק האחרות ויתר על כן, הם טענו שיציאת ישראל מועדתי-שביתת הנשק הנה מעשה בלתי חוקי מבחינה בינלאומית, כהנה הפרה של הסכם-רוזוס, עלולה להביא לת" גובה נמצת מצד המעצמות הגדולות.

ההסבר לא נתקבל. נבואתם של פקיד משרד החוץ נחקימה, כאשר הודיע משרד המלחמה הבריטי על גידוד בריטי חדש החונה בעכאן, ירדן, רמז שלפי חוזה הידידות הב-ריטי-ירדני, חייבת בריטניה להדוף כל התקפה על ירדן.

גם ארצות הברית לא יכלה לסבול ניתוק מוחלט של כל מגע בין ישראל לירדן. ההסבר שניתנו על ידי אבא אבן ורואבן שילוח, נציגי-ישראל בחשיגנטון, לא שיכנעו את דאלס ואת ביירו, שאמרו כי לא יתכן שכל צד יעזוב ועדה של שביתת-נשק כל פעם שהצבעה אחת תהיה לרעתה.

ברור שממשלת ישראל לא תוכל לעמוד בפני לחץ המעצמות. כבר בראשית שבוע זה נערכה פגישה בין שגרירי-ישראל בברי-

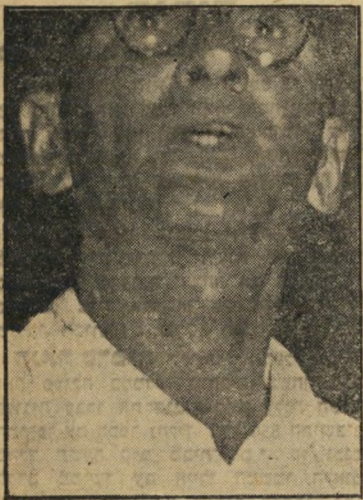
טניה, אליהו אילת, לבין של החוץ הבריטי, אנתוני אידן, בה נידונה בעיית חידוש המגע בין ישראל וירדן; ואין ספק שבעתיד הקרוב ביותר ישובו הנציגים הישראליים לשבת בוועדת שביתת הנשק, יסיימו את צעדו ההפגנתי של שרת, כשם שסויימי צעדים קודמים, אלא שהפעם יהיה המצע שונה: בעוד שבועבר היה שרת מתרעם על צעדים-מדיניים נמהרים של בן, גי, מנסה לתקן את המעוות, יצטרך עכשו לאכול את התבשיל שהקדית הוא עצמו.

מעשה-סרק הפגנתי הוא תבלין טוב ומגרה למרק עתונאי. אבל הוא לא יכול למלא את הקיבה הריקה למדיניות של ממש.

אספות

שלושה שדיברו

על שערי מוגרבי, תל-אביב, התנוסס שמה של אידה, נסיכת-האופירה החבשית השבויה. אולם משך 24 שעות לא נשמעו באולם וכמולו הקולות המעודנים של ה-אופירה הקלאסית. במקום הטינור הגיבורי של הבמה, נשמעו הקולות האפורים, הלוח"טים, המתפרצים והצורדים של המציאות. בערב שבת היה זה קולו הצלול, הצברי-

פלמ-חאי בני מהרשק טיפה לנפש בוועדת

הפרוואי של יגאל אלון, שהפך כמעט בעל-כורחו למרכז התענינות של הממונים. הוא דיבר בוהירות, לא התיר את כבלי המש"מעת המפלגתית, נמנע מלהזכיר את הפתרון שהוא כאמון בו בכל לבו: כיבוש-הירדן. הקהל, שבא צמא לפתרונות עקביים, נשאר בצמאוננו. דבריו של אליל הפלמי"ח על הצורך ביישוב הספר, היו כטיפה על תבערת הנפש. הקהל יצא צמא.

יותר מדי חתונות. למחרת היום הת-כנסו חבריו ותלמידיו של אלון באותו אולם. בני מהרשק, קצין-התרבות הסלמי"חי שהפך נושא לסיפורים בלתי-ספורים בימי הקרבות, חזר בקולו המחוספס על דברי מנהיגו, קרא את הנזע לחלוציות. אולם באסיפה זו, שנער-כה מטעם הקיבוץ-המאוחד (כדי להדגיש את איתולות הכפ"ם ובסיעת-הרוב שלה), הו"סיף רמז: דרישה "לבדע את קיני-המדצחים בירדן". היה זה נוסח כמעט זהה עם זה של תנועת החרות — אם כי גם מהרשק לא הסיק את המסקנה הסופית מדברי עצמו.

אולם השבוע לא התאים לאנשים שביקשו לפסות על כל הסעיפים, לרקוד על כל הח-תונות האידאולוגיות. הנוער הקשיב ברצי-נות. אולם הוא לא נלהב.

25 אלפים. אחרי הצהרים זרם זרם-איתן אנושי לאותו המקום. הרוב באו מדרום, מפרבריי-העיר שהיו תמיד מיכצר של אצ"ל ותנועת החרות. אולם לידם בלטו חניכי בית"ר מאירופה המזרחית, דוברי אידיש, אנ-רחים סתם שביקשו לשמוע דברים של ממש. האיש הממושקף, בעל השערות הלוליות, שפסע בעצבנות אנה ואנה אשר מאחורי המרפסת המוגלת, דקות מעטות לפני צאתו לעיני 25 אלף המעריצים והסקרנים, לא התכוונן כלל לחסוך בדברים קיצוניים. מנהג בגין, אדם שמימיו לא נטה לעדינות ציבורית (בניגוד להליכותיו הרכות במגע אישי) נאם

• הערכות העתונים: 50 אף בחרות כמה רבבות בהארץ, אלפיים בדבר.

המתן למשכר חמור כמתנה הפרואמריקאי באירופה המערבית. אחרי שהנשיא איזנהואר החליט לכצץ את כוח הצבא והצי האמריקאי ולסמך אד ורק על הכוח להשמיר את הכוח הסוכייטי כפצצות אטום, יש לרבים בנרמניה, צרפת ובריטניה ההרנשה שמולדתם הפכה שטח הפקר, צפוי תחילה לכיבוש סוכייטי ואחר-כך להפצצה אסומית אמריקאית. בתשובה להאשמות שריהמלחמה היהודי לשעבר, הורבלישה, הודה וינסטון צ'רצ'יל כי אמריקה לא שאלה לעצת הבריטים ולהסכמתם לפני שביצעה מהפכה אימפריאליסטית זו. סימן אחר: האיש החשוב ביותר בצרפת, הננרל ז'ואנ, יצא בנלוו נגד צרפת צרפת לברית-החננה האירופית.

• **צפה לחידוש הטירור האיש** בוירה הפולוית במצרים. המועמר הראשון לרצח: מוחמד נגיב. העניינים הכתובו כמיהה כזו שקציני-צבא רבים, מתומכי נמאל עבר אל-נאסר, אינם רואים שום מוצא אחר מן הסכר. גם אנשי האחים המוסלמים והמפלגה הסוציאליסטית של אחמד חוסיין מוכנים להפעיל את שיטת-הרצח, שיטה שהשתמשו בה כבר לא פעם.

• **צפה לפיכסוך קואליציוני נוסף.** כאשר יפרוש בעתיד המנהל הכללי של משרד-החוץ, ואלטר איתן, מתפקידו, ובמקומו תרצה מפא"י למנות את אליהו אילת, כיום שגריר ישראל בכריסניה, או את אריה לבבי, כיום אחד מסגניו של איתן. כשיועלה עניין זה בממשלה, ירשו ה. כ. למנות תחיש משלהם במשרד-החוץ. איתן עצמו יעמוד בראש בית-הספר למינהל ציבורי, על שם אליעזר קפלן, העתיד לקום ליד האוניברסיטה העברית.

• **אהוד אבריא** לא ישכ זמן רב בקיבוץ, נאות-מרדכי. הוא עתיד להיות ראש מטה-הבחירות של מפא"י, לשמרו המפלגה ינש בקרוב להקילו, מתוך הנחה שהבחירות לכנסת השלישית יערכו תוך שמונה חודשים.

• **בחישוב תקציבי הניהפסה,** הבא בחשבון סכום גדול יותר לקניית ביצים. מחירן עתיד לעלות לאחר שהמפקח על המזונות סמך על המשך האספקה המוגברת. נמנע מאנידת ביצים כבשנים הקודמות. הנהגה זאת נוצלה על ידי בעלי משרדי-העופות, שהחלו באנידה בעצמם.

• **מניותיו של שריהמשרה,** ככור שיטיות, עולות. ראשיה-המשרה, יחזקאל סחר ועמם כורנירון, נהנו בעבר לפנות כענייניהם ישר לכינוי ומרותו של שיטיות עליהם היתה להלכה בלבד. עתה הם מעדיפים את מרותו של שיטיות על מרותו של משה שרת. אולם אין להניח ששיטיות יכהן בתפקיד זה לאור-דיומים לסי תוכנית שעובדה במסורות מפא"י, ושהוא עצמו הסכים לה. יבטל בממשלה, שתורכב לאחר הבחירות משרדי-המשרה העצמאי, והשר יתמנה לציר באחת המרירות הדרום-אמריקאיות הדיברות ספריות, מתנגדים לתוכנית: שרת ואנשי משרד-החוץ.

• **הכו הפרוערבי** בממשלת ארצות-הברית, יתן את אותותיו גם במינוי השגריר החדש לישראל. שיהיה אחד מאלה, ששרתו במשרד-החוץ האמריקאי, במחלקת המזרח התיכון. המסורסת באורינומאציה הפרוערביית שלה, כונותיו של אייזנהואר למנות לתפקיד זה את אחד המנהיגים היהודים של המפלגה הרפובליקאית, נתמלו כהתנגדותם החריפה של שר החוץ האמריקאי, נ'והן פוסטר דאלס ועוררו לענייני המזרח התיכון, הנרי ביירו. צעדו הראשון של השגריר החדש יהיה התדרת מימניו לסנל-השגרירות.

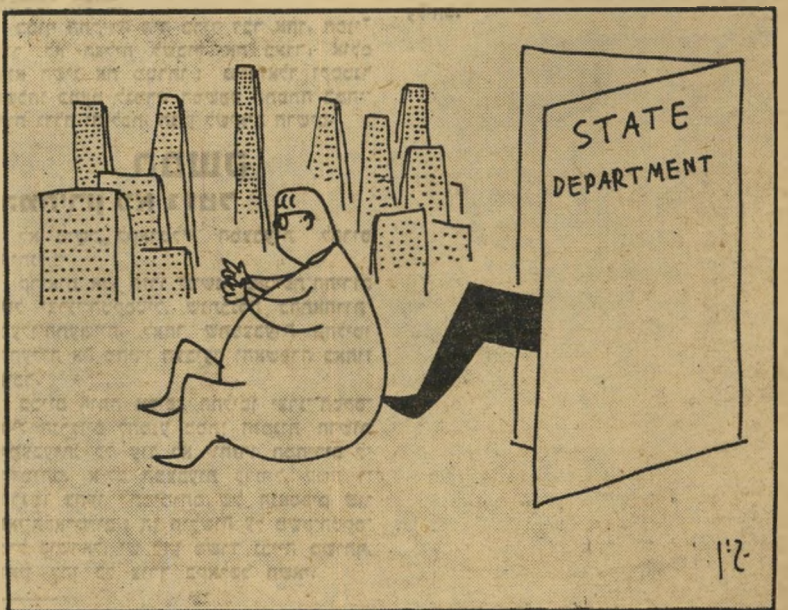
• **עסקיהם של עתוני הלעו** יהיו טובים פחות, כאשר תדרוש מהם אגודת-העתונאים להעסיק תקן עובדים מקצועי מינימאלי, תאיים עליהם כצעדים שונים, אם לא ימלאו את הדרישה. עד כה העתיקו רוב העתונים האלה את רוב החומר מהעתונות העברית, בלי תשלום ובלי להורק לכתיבים ועורכים.

• **התכונן לכך שהגרעון החודשי של "הדור",** יומון מפא"י יעלה מ-10,000 ל-13,000 ל"י. לאחר שיתחיל כהוצאת תוספת מיוחדת לחיפה בשם "כרמל", תחליף לעתון יומי חיסאי, שאבא חושי מעוניין בו מזה זמן רב.

• **מאכפם של הסוחרים** הזעירים על השלטון במפלגת ה.צ. כ. יעבור לשטח חדש. אפרים נזמן, האיש החוק של התאחדות-הסוחרים, לא חיתר על תוכניתו להוציא עתון בוקר יומי, נפרד מ"הבקר", גם לאחר שנכשל נסיונו להקים עתון זה בשותפות עם "מעריב". סלע המחלוקת: עוראל קרליבך לא הסכים שמישהו אחר יערוך את העתון, דבר שנומנו עמד עליו בכל-תוקף.

• **משיכת הקהל** שאמצעיו מודללים לאולכי-התיאטרון, הופכת אמנות בפני עצמה. לאחר שכל התיאטרונים מפציצים כרזות רועשות ברחובות ומודעות בנוסח קרינעני בעתונים, החליט הקאמרי על מבצע מרחיק-לכת יותר: לקיים את הצגת הככורה של המחזה, "השבוע החדש" מאת נתן שחם, בשדה בוקר. החשבון החדש: פירסום רבתי של המאורע בעתונות יהיה יעיל וזול.

אות קיין

סוף-סוף יצאנו מועדת שביתת-הנשק

אסיפות סוערות אינן משפיעות על הוצאת ההחלטות, בי המחירים שלנו. הכרזת מנהל ארגון, אברהם קליר, ואכן, אסיפת יצרני הסקסטיל לא העלתה ולא הורידה — המחירון החדש של המצבקות לא בוטל.

עתונות

קוּתִי חוֹר

הוֹיִדִים האלה! אפילו במדינה שלהם הם לא השתנו!

איש אינו יודע אם רב־החובל של האניה הפולנית א/ק צ'אמנס אמר משפט זה לקצין הראשון, או לאו, אחרי שהפליג מנמל חיפה. אולם כמה עתונאים היו בטוחים שזהו, בדיוק, היה צריך להיות הניסוח.

הפרשה, שעוררה את רוגזם של עתונאים אלה, התחילה כשעלה על דעתם של נציגי פולין העצמית בארץ לעשות גיטסה של יד־דוד צמים, להזמין כמה עתונאים ישראלים לקבלת־פנים על גבי האניה, שבאה לקחת מיסען של הדרים למולדתה. למען הזהירות הוזמנו רק עתונאי השמאל, בתוספת נציג אגודת העתונאים.

סערה עברית. על סיפון האניה הוגו שה לאורחים ארוחה דשנה, שכללה קוּתִי חוֹר, חזקה ושאר מטעמים. טוב שאין כאן רבנים, הם היו מגרשים אותנו מן הארץ, סח עתונאי אחד, בפולנית, למפקד האניה. גם חבריו לא התאפקו, התלוצצו באופן חופשי — ובפולנית — על חשבון הממשלה ושאר המוסדות. אפילו נציג אגודת העתונאים ה"עבריים" חשב שמן הראוי הוא לשאת את דב־רי דוקא בפולנית.

זהו חילול כבוד המדינה, התרעם אחד העתונאים של הוֹמֶן. מאחר שהוא לא היה היחיד שחשב כך (ושלא הוֹמֶן) יש להניח כי בקרב חוגי הפרשה באגודת העתונאים, תחולל סערה — הפעם, בשפה העברית.

ריגול

פקודה היא פקודה

חיים ליבא הרים את שופרת הטלפון והתקשר עם הפרקליטות הצבאית. הוא פשוט לא היה יכול ללמד סניגוריה על שני המרגלים הערבים שעמדו להישפט בבאר־שבע. הוא חזר משם זה עתה, מבלי שראה את שני הערבים הזקוקים להגנה משפטית.

יום לפני כן, כאשר נכנס ליבא לתחנת הכשרה של באר־שבע, לא היה לקצין האדרי והמונטס בדרך־כלל, פנאי לשוחח אתו. הקצין התרוצץ, נתן פקודות, דיבר בטלפון. בפתח התחנה נאספו ג'יפים עמוסי שוטרים מוויינים.

על אחד הספסלים של התחנה ישבו אשה צעירה וילדה קטנה. הקצין קרב אליהן: "מה קרה?" מרים לסר לא רצתה לדבר עברית: היא לא רצתה שהילדה תבין היא דיברה אידיש, סיפרה על כל אשר אירע, תיארה כיצד הצליחו היא והילדה, מרים פירסטנברג, להינצל בהעמדת פני מתות.

כאשר סיימה האשה את סיפורה, פנה ליבא לאחור, חזר לתל־אביב, מבלי להיפגש עם שני המרגלים: הוא החליט לא להגן עליהם.

תמיר, שמשוה שרת הסגיר לבריטים את איש־הסוכנות יואל בראנוס. סיבת ההסגרה, לדב־רי תמיר: הבריטים לא רצו שבראנוס יחזור לגרמניה עם תשובה להצעתו של איש־הגסטפו אייכמן לשחרר מליון יהודים, תמורת 10 אלפים מכונות־משא.

באותה תקופה קיבל באור את ההצעה דרך בראנוס, ועתה הובא הוא להעיד שההצעה היתה מבוססת. שלקסטנר היתה סיבה מספקת לנהל משא־ומתן עם הגרמנים בדבר עיסקה זאת, ושרק הבריטים חיבלו בכל התוכנית.

זה התאים לבטרתו של תמיר: הוא רצה להעלות את המשפט לרמה פוליטית גבוהה, להשתמש בכל עד חדש של התביעה כבמדרגה, לעלות עד לפיסגת ההנהגה של הסוכנות, להוכיח שהיא שיתפה פעולה עם הבריטים בארץ־ישראל ועם הנאצים באירופה. ההאשמה שהוסחה נגד שרת היתה מכוחות: היא נודדה לכריח את התביעה להביא את ראש־ממשלת־ישראל אל דוכן־העדים.

השופט היסס. אולם טענתו של תמיר היתה חזקה מדי אפילו בשביל משפט קסטנר־גרינוולד־גדוש־הפתעות. הנאספים עצרו את נשימתם, והשופט, בנימין הלוי, שלח מבט נוקב בעורך הדין הצעיר שהתוויר מהתרגשות. "איוה קשר יש בין טענות אלה לבין המשפט?" תמיד נחטפו להכריז שהוא רק חוקר את עד התביעה, יהיה נכון להוכיח את אמיתות טענותיו כאשר יעלו העדים שלו על הדוכן. השופט היסס מעט, הירשה לתמיר להמשיך בחקירה.

המתחיות היתה הפעם גדולה מן הרגיל, היות וזאת היתה הפעם הראשונה בה נתקל תמיר בעד שהדף את כל התקפותיו המילוליות בקלילות ובזריזות.

מנחם באדר עשה רושם עז. הוא ניצב על דוכן־העדים בשלושה גמורים, בלם את התקפות־המצח של תמיר בתשובות ארוכות וחלקלקות.

האם ידעת כי מיד לאחר שהדביקו אנשי אצ"ל כרוזים, שקראו למלחמה בבריטים, באו נערי השומר הצעיר וקרעו אותם מעל הקירות?

"לא, לא ידעתי זאת." "הידעת שהשומר הצעיר חטף חברי אצ"ל, עצר אותם בקיבוצים, עינה אותם לפני שהסגיר אותם לבריטים?" "קראתי על כך בספרו של מוסיגוֹן דרך גבר."

תמיר, לשעבר מפקד בפועל של אצ"ל בירושלים, נתמלא זעם. עיניו ירו ברכים כלפי יריבו השלו, הלבוש חליפה פשוטה, מרכיב משקפיים כהים.

עתה הופיע על פני העד חיוך אדיב. הוא פנה אל תמיר ושאל: "מדוע אתה מרגיש כל כך?"

תמיר: "מפני שאדישותך פוגעת בי." הקטיוגור, אגוֹן תל, נתחייך, זו הפעם הראשונה אחרי זמן רב. הוא התערב בח־קרה: "מר תמיר, כנצל את ההזדמנות כדי לנהל תעמולת־בחיירות לסובת חרות."

גם הפעם החטיא תל את המטרה: תמיר עזב את תנועת החרות לפני שנה, טען שהמפלגה אינה פעילה במידה מספקת נגד המשטר הקיים.

בסוף החקירה היה ברור דבר אחד. הסניגור לא הצליח לשבור את באדר, אולם הוא השיג את מטרתו: גרינוולד וקסטנר נשכחו כמעט לגמרי. הכשפט התפתח במהירות גדולה והולכת, הגיע לשיאים חדשים.

המשכה

המחירון לא נוטל

לא נרשה לקארטל* המצבקות להרוס אותנו!

קריאות אלו חזרו וגישנו באסיפת־החירום של יצרני־הסקסטיל, שנכתסה בהתאחדות בעלי־התעשייה. לאחר שהמצבקות החליטו להעלות את מחירי הצביעה והאשפרה באחוז ניכר.

בסיום אותה אסיפה החליטו יצרני־הסקסטיל הנהגים להמנע ממתן הזמנות חדשות למצבקות, כל עוד לא יוחזרו המחירים לקדמותם. אולם המצבקות כחמיל, קשת ו־ארגמן צחקו לתמימותם של הנאספים שו־נאיה־קארטלים: הן חולשות על משק־הסקסטיל בישראל. יש להן משרד גבייה משותף, ואין להן כל צורך בקארטל חשאי.

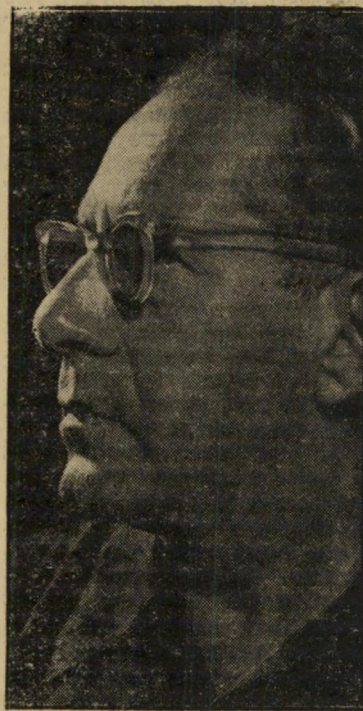
* איגודן של סוחרים או יצרנים החותמים על הסכמים לקביעת מחיר אחיד לתוצרתם ולחלוקת השווקים ביניהם, כדי למנוע התחרות.

ביצעו את הרצח בעצמם, לשם הנאתם הפיזית. אולם רוב אזרחי ישראל קיבלו את הפעולה בהסכמה חסרת־התלהבות, כרעה שבהכרח — מעשה שאינו פותר בעיות, אך שאין מנוי מנוס.

מפלגות

התשובה: HET

לפני זמן מה פנו שש נשים סובייטיות לצירות־ישראל במוסקבה; ביקשו אשרות כניסה לישראל, כדי להשתתף בוועידת "איגוד

ער מנחם באדר

"מדוע אתה מתרגש?"

הנשים הדמוקרטיות, שאינו אלא סניף של מקי. הצירות ביקשה הוראות מירושלים, נתנה לאחר זמן לנשים תשובה קצרה: "ניאט!"

כאשר הגיעו הידיעות על התשובה השלילית למרכז מקי ולשגרירות בריט־המועצות בישראל, היה ראש־הממשלה, משה שרת, נאלץ לנמק את סירובו: "הוועידה הנה בניגוד לאינטרסים של ישראל."

אינפורמציה חשובה. אולם בזה לא נסתיימה הפרשה. שני ח"כים, אסתר חילנסקה ממקי וד"ר בשה סנה מסיעת השמאל, ביקשו ראיון עם ראש־הממשלה, הודיעו שיש בניהם אינפורמציה חשובה. שרת קיבץ לם לראיון. האינפורמציה היתה חשובה באמת ובתמים: אם תסרב ישראל להרשות את כניסתן של שש הנשים, יגישו הרוסים מחאה, לא יתנו רשות כניסה לבריט־המועצות לאף נציג ישראלי, פרט לנציגים דיפ־לומטיים.

שרת ידע היטב שהאינפורמציה באה "ישר מפ־השכינה". הוא לא רצה להוסיף סיבוך בינלאומי חסר־טעם על הצרות שהיו לו באותו שבוע (ראה לעיל) והיה נאלץ לחתור. הוא רק ניסה לבקש מחילנסקה הבטחה שהוועידה לא תישא אופי אנטי־ישראלי; אולם חילנסקה הרגישה את עצמה חזקה. דרשה את אשרות־הכניסה ללא כל תנאים.

עוד באותו ערב שוגר מירושלים למוסקבה מברק נוסף. הפעם היתה התשובה: "דא!"

משפט

נשיא אל שיא

נוסף על ההפגזה האדירה שכונה אליו על ידי מנחם בגין, מעל במת־הכנסת ומ־כיכר־מגורבי, תל־אביב (ראה לעיל), ספג כשה שרת פגו שבא מכיוון אחר לגמרי: מתוך האולם הדחוס עד אפס־מקום של בית־הדין־המחוזי, ירושלים. מבחינה מדינית היה זה אולי הפגז המסוכן ביותר.

בעת חקירת שתי וערב של העד השמיני במשפט גרינוולד־קסטנר (העולם הזה 846 ואילן). מנחם באדר, ח"כ מפ"ם בכנסת הראשונה והמזכיר לשעבר של ועד־ההצלה של הסוכנות בקושטא, טען הסניגור, שמואל

משך שעה וחצי, כשהוא פורס את ידי בקינה ומנוסף את אגרוף באיום, מתרגש, מתפרץ, בוכה, לוחש, נוהם, מהמם.

מפעם לפעם קצר סערה של מחאות־כפיים, בייחוד כשהזכיר לפקודיו את ימי אצ"ל, הלל את זאב ז'בוטינסקי, גרש מילולית את נפיקח־ארים מן הארץ, השווה את דיר־יאסין לקיביה. אולם אומן הפניה אל האגוס־טינקס ההמוניים לא תצליח להצית אש בלב השומעים. במקום זה עלה בידו לעורר אותם למחשבה. קטעיו החזקים ביותר לא היו שאינו הדימאגוגיים, אלא דוקא הרגעים בהם ביקש לתת למאזיניו ניתוח הגיוני של המצב.

עלי באריקאדות. הקהל התלהב וביא לא התלהב למלחמה, גם לא לפי ניסוחו של בגין. אולם הוא ביקש פתרון למצב שהורג כבלתי־סביל. הוא היה מוכן לשקול את הצעותיו של בגין.

כשהתפורר ההבין, בהשאירו אחריו שטיח של קליפות בוטנים וכרוזים, לא היה במצב־רוח להיפגש עלי הבאריקדות. להציע בכרוזים. אולם רבים בקרבו נטו להאמין כי אין מנוס ממלחמה.

איש לא קם השבוע בכיכר מגורבי, וגם לא בכל מקום אחר ברחבי המדינה, להצביע על פתרון אחר לבעיות המרחב.

הגבול

לפני עלות השחר

בבוקר הודיע הניו־יורק טיימס כי לשמחת כל החוגים העבריים ניצחו המתונים בממשלת ישראל. לא יהיה שום תגמול לרצח מעלה־העקרב, ולו היה נעשה מעשה־תגמול לא היתה הממשלה נשארת אף יום אחד על מקומה.

שעתים אחרי הופעת ידיעה זו הגיעו למערכת הניו־יורקית ידיעות שגרמו, בלי ספק, לכך שהעורך יהרהר אם הכתב שלו בישראל צריך להישאר עוד יום אחד על מקומו. הכותרת: מעשה־תגמול בישראל.

הנאה פרטית. לפי רדיו רמאללה, היתה זאת סעולה בממדים נרחבים. לפחות שתי סלוגות עברו את הגבול לפני עלות השחר, התקופה אל הכפר נחלין, בעל 850 התושבים, מהלך תשעה ק"מ מבית־לחם. הן נכנסו לקרב ממשיך עם חילי המשמר הלאומי (שמיפקדותו האיווית שוכנת בכפר). הרגו את כל הגברים, סוצו כמה בתיים. אולם — בניגוד לקיביה — לא פגעו בנשים וילדים. תגבורת של הלגיון, שחשה למקום במו־כוח־משא, עלתה על מארב, התגלגלה לתוך ואדי קצין ירדני גבוה — מפקד־גדוד אי מפקד־פלוגה — נהרג, שני נפצעו. כל אבירות ישראליות לא נתגלו.

לא היה זה, לפי המשוער, תגמול למעלה־העקרב, אלא חוליה נוספת בשרשרת המל־חמה־הזעירה בקטע זה של החזית־הגבול, בו היה כמה התקפות מן הצד השני בשבוע האחרון. התוצאות היו שיגרתיות: השגריר רים המערביים פנו לשרת, ביקשו אינפורמציה ועיקמו את אפס; מפקדי צבאות־ערב התיעצו. שר־החוץ הבריטי פנה למועצת הבטחון. אפילו ועדת שביית־הנשק התכוננה לישיבה חמורה.

רעה שבהכרח. ממשלת ישראל לא קיבלה על עצמה אחריות להתקפה. היא גם לא הודיעה, בנוסח הירדני, כי אזרחי הירדן

* מכפר זה יצאו רוב הזוחמים שהכינו בשעתו את המארב לל"ה (הנה מוטלות גופותינו). חיילי התגבורת לנושע־עוֹן. ** לפי ידיעה אחרת, נהרגה אשה אחת וזוג ישישים.

הארץ

היום המאושר ביותר בחיי זנחתי את

האשה שאהבתי (ידיעות אחרונות).

אורי צור, תל־אביב

עזב אשה, מצא טוב.

במחלת הכדורגל תטוס מחר בערב.

יוצאים 1 שחקנים, שלושה מלחים ומא־

מן (זמנים).

אברהם רפפורט, נבתיים

רגיל.

ועדת־הכספים אישרה פיטורי שני

פקידי־העירייה, ואילו עובד שלישי פו־

טר באשמת מעילה. להוסיף לפרס די־

נגורף (הארץ).

יונה כהן, תל־אביב

הפרט יחולק מטעם הקרן לעידוד פירון

השחיתות בישראל.

האורה לא בא

כמעט אורה דני קיי
לא דובינסקי ולא יערסקי

אבל הוא הביא אתו את החווה, בו נאמר בפירוש שדני קיי צריך לבוא לישראל בין 11.1.54 ו-11.1.55. דובינסקי נשם לרווחה: סוף סוף היה החווה האגדי מונח לנגד עיניו. החודשים חלפו חיש קל. ה-11 למרץ בא וחלף — ודני קיי לא הגיע. דובינסקי הזמין את בן-צבי לשיחה רצינית, דרש ממנו להחזיר את הכסף. בן-צבי טען שהוא מסר את כל הכסף לדודו, הבטיח להשיג חלק מן הסכום תוך ימים מספר, עזב את המשרד — ונעלם מן האופק.

המשטרה המשיכה במלאכה

דובינסקי התרוצץ על פני תלאביב, חיפש אותו בכל מקום. אשתו של בן-צבי, זהבה, הכריזה שאין היא יודעת היכן נמצא בעלה. נהגי תחנת-המוניות, בה עבד, טענו שהוא לא הופע במקום זה זמן רב. גם הם היו מעוניינים למצוא את דוב בן-צבי: הוא היה חייב להם אלפי לירות.

כאשר עלו כל חיפושיו של דובינסקי בחווה, הסתגר הוא במשרדו, הניח למשטרה להמשיך במלאכה. השוטרים מצאו את בן-צבי על נקלה: הוא נידון לפני ימים מספר למאסר, באשמת שובע"ש שקר. "אותה שעה ידעתי שכספי הלך לכל הרוחות", אמר דובינסקי, לא בלי חיוך. הוא מיהר להתקשר עם טבריה, ביקש להפגש עם יעקוב מייכר.

"חווה?" קרא מייכר בתמהון, לאחר ששמע את הפרשה עד תומה. "הוא ביקש ממני רק להתקשר עם גלאור ולברר את האפשרויות של הבאת דני קיי לישראל. אמנם היתה חליפת מכתבים, אבל לא חתמנו על כל חווה."

"ומה אמרת בראותך את המודעות?"

פנית אל בן-צבי, והוא סיפר לי שהוא הסתכן ופירסם את המודעות. אם יבוא דני קיי — מה טוב, אם לא יבוא, תהיה זאת, לפחות, פרסומת טובה לעסקיו בעתיד."

"ומה עשית בכסף שהוא נתן לך?"

"בכסף שהוא נתן לי?" קרא מייכר בהפתעה ובהתרגשות, הרי אני עצמי נתתי לו 1500 לירות כדי שיפתח לו משרד."

שני הגברים נשארו על עמדם, אפופים דממה. דובינסקי הנו אופטימיסט. הוא ידע שיעבור זמן רב בטרם יוחזר לו כספו; אולם הוא קיווה בכתפיו וחיך: "העבודה הגה האוניברסיטה של כל ארגון. היה עלי לשלם שכר-לימוד. אמנם היה זה שכר-לימוד גבוה מדי: 9700 ל"י. הכסף היה יכול להביא לי תועלת. יש לי תוכניות גדולות."

והתמסר למקצוע האמרגנות — מקצוע קשה המנחיל אכזבות רבות לבעליו.

הוא האמין שבמות השעשועים של ישראל זקוקות לדם חדש ומוחות רעניים. הוא ראה שמרבית האמרגנים מעוניינים בעיקר בהכנסות-הקופה, אינם דואגים לכך שחובב-השעשועים הישראלי יקבל תמורה הוגנת לכספו. הוא היה משוכנע שבישראל מצויים שחקנים חדשים, ראויים לשמם, ויצא לחפשם ולהביאם אל אורות-הבמה.

"תגלית הראשונה, הזמר דייב הרון, הצליח כאמך, אך נכ" של מבחנה קופתית." סיפר דובינסקי, כשעל שפתיו היל-דויתות-מלאות מרחף חיוך קל, כשלונו הקופתי כמעט ש"חיסל גם אותי."

באותה תקופה פגש הוא בדוב בן-צבי, שהשאיר את הגה המונית בידי אחד מידידיו, יצא לנסות את מזלו בין חוגי האמנים. בן-צבי הציע לו לתמוך בזמר העממי ישראל יצחקי. ההצעה היתה מושכת: יצחקי הותחם על חווה וגלגל מזלם של האמרגנים המתחילים העלה אותם מעלה מעלה. הם החליטו להפוך את קשריהם הזמניים לקבע, הפכו לשותפים. ח"פ למעלה מששה חדשים, העבודה המפרכת, הנצחונה המשותפים והטרדות המשותפות, חיוקו את ידידותם של שני הצעירים, עד היום בו נכנס בן-צבי למשרד בהתרגשות כבושה, סגר את הדלת פלט שתי מלים קצרות: דני קיי.

אחר הוסיף והסביר: דודו, יעקב מייכר, חזר ימים מספר לפני-כן מארצות הברית, מקום שם פגש באמרגן וליאון גלאור. גלאור אמו לו שהוא יכול להביא את דני קיי ליש"ר אל. בן-צבי קיבל מכתב מדודו, בו נשאל אם הוא מעוניין לארגן את הופעותיו של קיי בישראל.

ראיתי כוכבים

"כאשר שמעתי את השם דני קיי, ראיתי כוכבים!" סיפר דובינסקי, "בן-צבי ידע שאני נתון בידיו. כדי לשכנע אותי הוסיף הוא שדודו זקוק לעזרתו, אך ורק מפני שיש לו מגרשים רבים בטבריה, ואין ברצונו להסתכן בעסקי-חיאט"ר וון."

לפני עזבו את המשרד, ביקש בן-צבי אלף ל"י על החש"ב. דובינסקי מיהר למלא המחאה: "אלף לירות? הייתי מוכן לתת לו אפילו את מבכסי!" דובינסקי הפעיל את רמיונו ה"מפותח". הוא ראה לנגד עיניו לא רק את ההצלחה הכספית; הוא ידע גם שהופעתו של קיי בישראל תהפוך אותו לאמרגן בינלאומי. הוא ריחף בעולם הדמיון, והוסיף לתת לבן-צבי המחאות על החשבון.

אולם לאחר שנתרוקנו כמה וכמה פנקסי-המחאות, נת"ר דובינסקי מחלומותיו, דרש הוכחות. בן-צבי השיב שקיים חווה בינו לבין דודו וליאון גלאור — חווה העומד להגיע לישראל. יתר על כן, הוא הביע את נכונותו להכריז במודעות ומעל דפי-העתונים, שדני קיי יגיע לישראל ביום 11.1.54. דובינסקי נרגע, מיהר לשלוח לבאקס להביא פנקס המחאות חדש.

סכם מלא חסהו

הכתבים ההוליוודיים של עתוננים ישראלים שונים מיהרו לראיין את דני קיי, הציפו אותו בשאלות: "מתי אתה יוצא לישראל? כמה זמן תשהה שם? הנכון הדבר שאתה מתכוון להשאר בישראל ולהשתקע בקיבוץ? הנכון הדבר שאתה יהודי פולני? מה דעתך על הבעיה הערבית?" דני לא השיב דבר, לשש אל העתונאים עיניים מלאות תמהון.

בן-צבי נחפו למצוא תשובה מתקבלת על הדעת: דני קיי הכחיש את השמועות על צאתו לישראל, מפני שהוא לא רצה להעזיב את שרת ולבוא לישראל בהתאם לחווה, אחרי שהוא דחה הזמנה לבוא לשם כאורח. "אל תדאג, הוא יבוא בזמן", הרגיע בן-צבי את דובינסקי הנבוך.

תשובה הגיונית שנייה נאלץ בן-צבי לתת, כאשר לא הגיע דני קיי במועד הקבוע. משרדי-הכרטיסים לחצו על דובינסקי להתחיל במכירה מוקדמת של כרטיסים; א.ל. המשטרה סירבה להרשות זאת, בטרם יוצג לפניה החווה. ברגע האחרון ה"ר פיע בן-צבי ואמר שבואו של דני קיי נדחה ל-11 למרץ 1954.

אפשר שדני קיי אינו יודע זאת, אבל ישראל שימשה במה לאחת מהלצותיו הקלאסיות גוסס הספקת הכללי. ההמונים הישראליים ציפו לו בכליו-עיניים, תומורות התכוננו להשמיע שיר-לכת עליו בשדה-התעופה; אולם הוא לא הופיע.

בוקר יפה אחד, בספטמבר 1953, פקחו הישראלים שנחפזו לעבודתם את עיניהם לרווחה למראה מודעות גדולות, שועקו באותיות אדומות, מאירות עיניים: "דני קיי יבוא לישראל!" המודעות היו חתומות על ידי האמרגנים צבי דובינסקי ודוב בן-צבי.

אחדים סברו שזה היה להטוט-פרסומת של חברת-הטרקים המפיצה את סרטיו של דני קיי, אחרים ציפו לראות את אלי"לם הנערץ בשלושה ממדים. מנהלי משרדי הכרטיסים חיככו את ידיהם מרוב נחת. רק האמרגנים הוותיקים היו סמוקים מכעס. "מה? הואטוט דובינסקי ונהג-המונית בן-צבי מביאים את דני קיי? לועזם לא היה גבול."

העתונאים שמו מצור על דובינסקי ובן-צבי, שישבו ליד שולחנם העגול, המכוסה שיש, בקפה בן-יהודה, בורסת האמנים של תל-אביב. הם דרשו הוכחות. בן-צבי תחב את ידו בכיסו, הוציא חווה, הראה אותו לעתונאים חלקים חלקים. העתונאים הרפו ממנו, מיהרו אל מכונות הכתיבה.

לא נותר עוד ספק: במקום בו נכשלו האמרגנים הוותיקים והמנוסים, הצליחו דובינסקי הצעיר, הוריו, בעל פני התינוק, ובן-צבי המגושם, הנראה כמתאגרף, אפילו משה שרת נעלב: זה לא מכבר דחה קיי את הזמנתו לבקר בישראל, טען שהוא טרוד מדי; ופתאום הוא מתפנה, כדי לערוך 11 הופעות רצופות על במות ישראל.

הדרך הנכונה

דובינסקי היה מאושר: הוא ידע שהוא בחר בדרך הנכונה. הוא לא הצטער על שעזב משרה רבת-עתיד במשרד-הבטחון

אמרגן צבי דובינסקי
לא חווה ולא סוף

לאחר שיצאה האנייה ב-12 למרץ מתל-אביב, הגיעה דרך קפריסין וביזנצה לאורן מקום שם הטעינה מלט שהיה מיועד לי אפריקה המערבית. בדרכה לשם, 100 מיל מזרחית לגיברלטר, החל הים לסעור. לפתע התרוממו ירכתי-האנייה במידה גדולה מעל פני-המים. המדחף הצמוד אליהם, הסתובב במהירות עצומה באויר, כשכבת אחת ובי-הבטה גדולה התאזנה האנייה שוב. מעצמת המכה התפרק המדחף, והאנייה הופקרה לי-חסדם של הגלים והרוחות.

רב החובל לא איבד זמן יקר, החל לשגר קריאות עזרה. למולו היה מקום התאונה עורקת-נועה ראשי, כך שכעבור זמן קצר הגיעו לעזרתו שתי אניות-גרר ומשחיתה אחת.

(המשך בעמוד 13)

שני הנאשמים ניצבו על דוכן העדים, האזינו להקראת כתב האשמה: עבדאללה מג'יד עיסה נאשם בהסתננות לשטח ישראל, איסוף-אינפורמציה, נשיאת כלי-נשק. הוא נשבר, פרץ בבכי, הודה באשמה, ביקש רחמים. טען שהוא צעיר ויש לו משפחה בעזה. אחר ישב על מקומו ולא הוציא הגנה מפיו עד סיום-המסע.

הנאשם השני, עבד אל-חאליל האדלה, היה מבוגר מחבירו. הוא סירב להודות באש"מות איסוף-אינפורמציה ונשיאת-הנשק. טען שהוא אינו יודע לכתוב ושברשותו היתה רק שברירה. הוא ביקש את שרת הדיבור. עבד אל-חאליל נולד בארץ-ישראל, נמלט לרצועת-עזה, כאשר כבשו הישראלים את כפר-מולדתו, כאוכבה. במשך חמש שנים סבלו הוא ובני משפחתו מחסור וחריפת רעב. לפני חודשים מספר סנה הוא אל

* עבדאללה מג'יד נידון למאסר עולם; חברו נידון למאסר 27 שנים.

מדברים : משקפיים לאושר : מסרה עיקרית לביקורת החמורה היא המחסור בסחורות צריכה. במיוחד בולט עדיין המחסור החמור במיצרן. כה חיוני משקפיים. בקארקטורה זו מסתכלות עשרות עיניים קצרות רא' בבעל המאושר של זוג משקפיים. בברית המועצות המשקפיים הם גם כיום סימן לאדם אמיד השייך לבעלי הזכויות.

הראשון הנואל : מנהל בית-החרושת צועק כמסורף לתוך הטלפונים : „בהול ו! „זכות קדימה ו! „משבר ו! ביום האחרון של כל חודש, נח בראשון לחודש הבא.

בקורת עצמית. טוב

לא רק התמונות על גבי הקירות של "מלון מוסקבה". בקרן רחוב גורקי. בעתונות הסובייטית. "קרוקודיל". ההומוריסטי. מתח תמיד ביקורת על הפגמים הקטנים של המנגנון אפילו על ההתקפות השיגרתיות על אילי הוול-סטרט. זהו אחד הסימנים לאוירה החדשה שסיבות

מאז הדהדו בחצר בית-הסוהר המוסקבאי יריות הרובים ששכו קץ לחייו של גבר גמור-קומה וממושקף, לפני שלושה חודשים. עסקו מיטב המוחות בעולם בפיענוח החידה : מדוע נפל לאברנטי בריה ממרום שלטונו ? מי ניצח אותו ? מיהו — או מיהם — השליטים האמיתיים החדשים ? הצד הכוזב ביותר בפרשה המזוהה היה : השתיקה שאפפה אותה. הקהל שמע סעם אחת על סילוקו של בריה מן השלטון, למד בפעם השניה כי הוא נידון למות והוצא להורג. פה ושם קיבלו אסיפות עם את ההחלטות הספונטניות הרגילות נגד „הבוגד“, אולם איש לא צעק „לקטול את הכלב השחור טה“. חסרה לגמרי האוירה הסוערת, שקומה לכל משפט ראוה בשנות ה-30. קשה היה לזכור כי האיש שהואשם בבגידה היה אחד משלושת הגדולים שנשאו את ארוננו של יוסף סטאלין.

המרשל נגד הכלש

המפתח לפיענוח הסוד טמון בפרטים הקטנים, אשר ברגעי ההתרגשות הראשונים פסחו עליהם הפרשנים. לדעתו של יצחק דויטשר, האיש שכתב את הביוגרפיה הטובה ביותר על סטאלין, היה הפרט החשוב ביותר : אישיותו של נשיא בית-הדין. כי שם, על דוכן השופטים, ישבה דמותו עטורת אותות-ההצטיינות של איבאן סטי"אנוביץ קוניג, מרשל ברית-המועצות, נושא אות הנצחון. כובש אוקראינה, סולין וגרמניה הדרומית הוא הגיבור העיקרי של הצבא הסובייטי, אחר המרשל ז'וקוב. הצבא ה"סובייטי שפט.

היה זה מעמד סמלי. על ספסל הנאשמים לא ישב רק מפקד הבולשת הכליכולה, לצדו ישבו ששה גברים, שכמותם עוד לא נראו יחדיו במשפט-טיהור :

- מפקד בטחון-הכדינה במלחמת-העולם השנייה, אחרי-כן שר פיקוח המדינה.
- קצין הבולשת הפוליטית, שר-הפנים (האחראי על המשטרה) של גיאורגיה.
- קצין הבולשת הפוליטית, שר-הפנים של אוקראינה.

- סגן שר בטחון המדינה, אחרי-כן סגן שר-הפנים הסובייטי.
- סגן מזכיר משרד-הפנים הסובייטי.
- ראש משרד החקירות של בריה.

היה זה המשפט הסובייטי הראשון בו כל הנאשמים, בלי יוצא מן הכלל, היו אנשי הבולשת הפוליטית. דבר זה לא יכול היה להיות במקרה. בעיני העם, היה זה המשפט נגד הבולשת הפוליטית בכללה.

להדק את המושכות

הכוזר ביותר הוא כי בחודשים הראשונים אחרי מות סטאלין, כשבירה ישב על הסוכ, היה הוא האיש שהנהיג את הרפורמה הליברלית הראשונה בברית-המועצות. הוא ה"איש שהנחית מכה נוראה על ראש הבולשת,

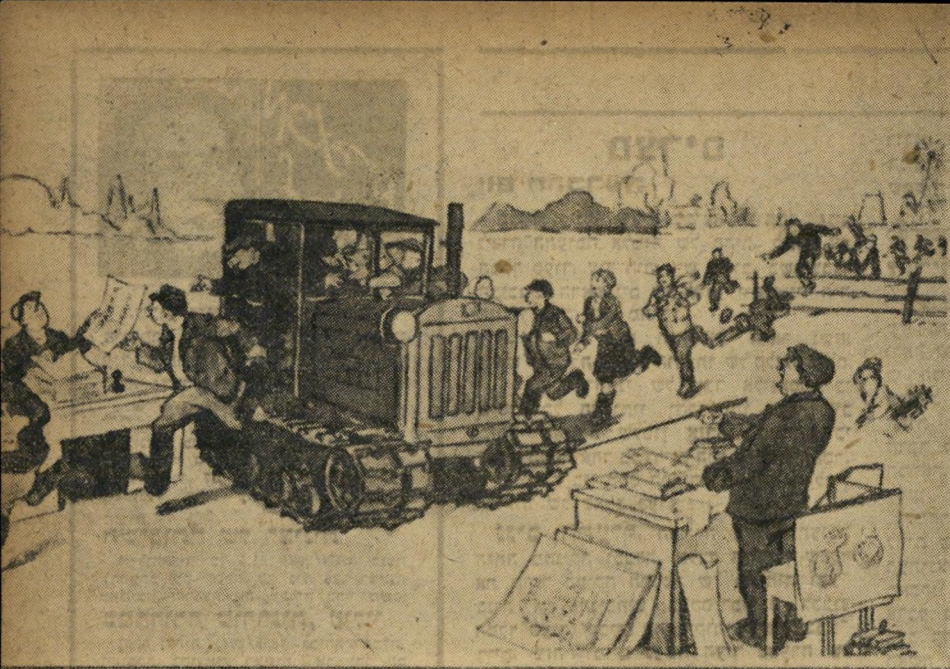
ידי הגנרלים האמריקאיים, התלוצצו באזניהם על יושבי הקרמלין. אולם הצבא מעוניין, קודם כל, בבטחון. הקו הליברלי של בריה נראה לו מסוכן מדי. אחרי נסיונו של בריה להגדיל את עצמאות הרפובליקות הסובייטיות והרפובליקות העממיות, פרץ המרד הגדול בברלין המזרחית. הצבא דרש להדק את חלקו שלו בשלטון. הוא דרש גם להגדיל הלחץ הראשון של המשפט הוא כי הבולשת

כי הפולחן הסטאליני חוסל במהירות כזאת אחרי מותו. עד כדי כך שאפילו עתון הממ"ד שלה הודיע כי פולחן המנהיג היחיד סותר את תורת המפלגה. אולם מאלנקוב לבדו לא היה די חזק כדי להתגבר על הבולשת, בעלת הדיכויים המזויינות, המרשלים וה"מנגנון שלה. לכך היה דרוש לו בן-ברית. בן-ברית זה היה הצבא הסובייטי. בדרך כלל מניחים כי הצבא הוא כוח „מתון“. ז'וקוב וקוניג לבדו לא פעם את

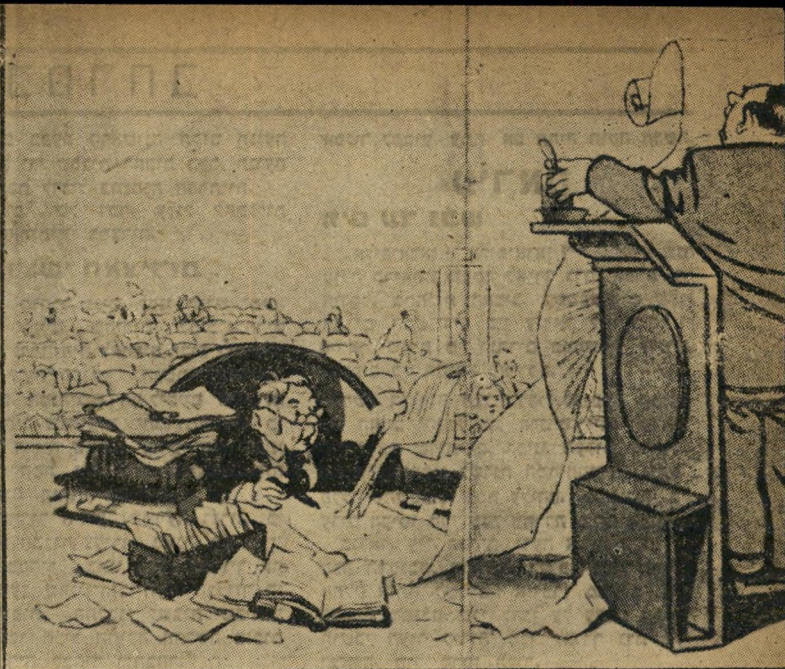
כשהודיע רשמית כי הרופאים היהודיים הואשם מו לשוא וכוזר, כי נסחטו מהם וידוים באמצעות עינויים. בריה, שעלה לגדולה בפעם הראשונה כשסטאלין החליט לשים קץ למש"פטיהטיהור, הפך שוב לסמל „הגישה ה"מתונה"."

אם כן, מדוע סולק ? כי סילק אותו ? הכוח העיקרי היה. בלי ספק, מנגנון הממ"ד — מאלנקוב, חרושציב ומולוטוב. חותיקי המשטר הסטאליני נרעשו כשנוכחו לדעת

קורם מזורז. הטראקטוריסטים המיועדים, עוברים בריצה את תא־הטראקטור, מקבלים תעודת־הסמכה בחפזון, שומעים באזנס האחת הסברות המדריך המצביע במקלו על המכונה

גליל: תמיד התלוננו בברית־המועצות כי מדברים יותר מדי, עושים מעט מדי. בקאריקטורה המפלגתית באותה מהירות בה ממלא כו תב־הנאומים שלו (בתא הלחשן) את גליל הנייר האני־אולם הריק, שאחרוני יושביו מסתלקים מן האולם, בורחים החוצה מרוב שימום.

הפקיד המיואש: משרד החקלאות מלא פקידים. אולם כשחקלאי שואל את הפקיד כיצד לדרוש תפוח־אדמה? מקבל תשובה: "שאל את המנקה, היא מהכפר!"

שוק המכר: המכונית היחידה משמשת להברחה, לטוס אין מים אלא רק בירה, ישנים בחבית של דוגנס, המאגזינים עמוסים כל כך עד כי הסחורה מתשלטת לפני שמגיעים אליה.

פוט זו אינו שני במעלה. הרופאים לא נאסרו

חשוב יותר הלכה השני של המשפט הג' דול. בריה ניסה לרכוש את אהדת ההמונים על־ידי קו ליבראלי. הוא נתן לעולם את הפאראדוקס של שוטר הלוחם במשטרה. אולם יריביו לא האשימו אותו בנסיגון לתת חופש יותר גדול להמונים. הם יכלו להגיד כי נסיון זה היה חלק של קנוניה אמריקאית להחזיר את הקאפיטליזם על כנו. אולם הם נתנו למשפט את הצביון ההפוך. הם האשימוהו, דגוהו והוציאוהו להורג דחא כשוטר עריץ.

בריה מת. אולם מתסליו המשיכו בדרכו. היה לכך צד סמלי, בעל ענין מיוחד לאזרחי ישראל. בין השאר הואשם בריה כי השמיץ את ריומין, האיש שאירגן את מאסר הרופאים. אולם אחרי סלוקו של בריה לא הוחזר ריומין למקומו, כסגן משקד המשטרה. אם ריומין צדק, ובריה השמיץ איש ישר ונאמן, הרי נובע מזה כי הרופאים היהודיים היו בכל זאת אשמים ברצח ז'דא־גוב. אולם הרופאים לא נאסרו שנית. איש לא היה מעוניין לחדש את הפרשה. ריומין עצמו הופיע שוב רק במקום גידה, כמועמד לבחירות באזור כגוריו.

גם המשפט עצמו הוכיח כי יורשי סטאלין אינם חפצים ללכת בדרכי מנהיגם המנוח. המשפט היה סגור לקהל. התעמולה ההמונית מסביבו לא היתה רועשת וצמאה לדם. וידויו של בריה לא פורסם, למחרת הוצאתו להורג של בריה טיפלו העיתונים הגדולים במצבם של תלמידי החקלאות. מסך השתיקה הורד יד על כל הפרשה. ברור כי השליטים לא רצו ליצור את האווירה של פחד ששררה במוסקבה בשנות ה־30, שנות המשפטים הרועשים, הוידוים המדהימים וההאשמות הפנטסטיות.

הקו החדש נמשך

הקו החדש, שהונהג אחרי מותו של סטא־לין, ושוב היה לבריה חלק מכריע, נמשך לאורך כל החזיתות. העיתונים הסובייטיים הוסיפו לפרסם בהרחבה דברי ביקורת על מנגנון הפקידות, קאריקטורות עוקצניות על הליקויים והפגמים בחיי יומיום. ניתנה לאזרח הסובייטי ההרגשה שעתה יש מי ששומר על זכויותיו, אחרי שעריצות הבולשת הפוליטית נשברה.

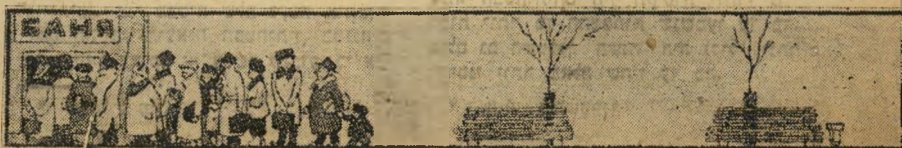
יתכן מאד שזוהו רק שלב עובר, שלב שיגיע לקיצו אחרי שהמשטר החדש יתבסס לחלוטין, יתגבר על מאבקיו הפנימיים. אולם יתכן גם שזוהי התחלתו של פרק חדש, וכי אחרי תקופת סטאלין — תקופת הצנע, הבולשת הפוליטית ופולחן־המנהיג — הגיעה עתה ברית־המועצות לביסוס פנימי כזה שיש בכוחה לייצר גם תמאה וגם תותחים, לתת לאזרחיה מידה גדולה יותר של רוחה וחופש מבלי שהדבר יסכן את עצם קיומו של המשטר.

ארינע!

שתנו. יחד איתן השתנה גם הטו! אולם בזמן האחרון גברה הביקורת ומועצות, בין השאר, בפרשת בריה

הפוליטית, אחד משלושת השותפים שירשו את שלטון־היחיד של סטאלין, חוסלה ככוח פוליטי מרכזי. השלטון נשאר, עתה, בידי שני השותפים הנותרים: מנגנון־המפלגה ומפקדת־הצבא. הוסעתו של המרשל בולגאנין ליד מאלנקוב במפקדים האחרונים, נוכחותו של המרשל ז'וקוב במסיבות לדפולומטים ורים אחרי שנעלם משך חמש שנים, וכהונתו של המרשל קונויב כאב בית־הדין במשפט בריה, מוכיחים כי חלקו של הצבא בשות־

מתיאש ומוצא תור ארוך עוד יותר בהירת ההחלטה.

השבוע גדולה במיוחד הדרישה למוסיקה, תיאטרון ואמנות בכלל. וזיקה לדברים כאלה.

גל השטחים

בבלדיה בת 16 (858/2002) סבורה ש'כבר בנייה היא יכולה להתכתב עם נער בערך בניו 17, על כל השטחים. על חילוניות להיות ערניים חובש ספסל ליי מודים.

חשיבותה של רצינות

לידיה אריק, בן 21.5 (858/2003) רוצה להתכתב עם נערה עד גיל 20, רצינית ואמיצה, הרואה את עתידה בחיי משק.

במהדורה מודרנית, עידו

נערה דתית, (858/2004) נבחרה להשתלח העוסקת בהוראה, רצינית, אך יחד עם זאת לא נעדרת חוש הומור רוצה להיראה כזאת וזאת דתי שיהיה תלמיד חכם במהדורה מודרנית בניו 27 ור מכלה. היא מוכנה להתכתב החל מנושאים עיוניים דכביות תרבות, וכלה בנושאים חילוניים כספרות, תיאטרון, מוסיקה קלאסית ובעיות חברתיות. רצוי כי חברה לעט יהיה חבר קיבוץ דתי.

היו זמנים...

תכונות רוחניות כהשכלה תיכונית וי חקלאית, נטיה למשק בעם לעתים, את בתיאטרון, ספרות וסרטים מובחרים, אהבת כיוון, טיולים ברכב וברגל, שחיה ואפילו ריקודים סאלונים, מתגלמות בידמותו של קצין פלמ"ח משכבר הימים (858/2005) שחצי וכל שנים כבר מ אחוריו, את דיונותיו ורצונו למרד, הוא מוכן להעמיד לרשותו של נערה עד גיל 25 שתהיה: (רצוי) צבדית, מצחיקה תית ויחד עם זאת בעלת רגש, אוהבת אמנות, לא ביותר צינית, שתכלה יות זמן בספריה מאשר במספרה, אך אין זאת אומרת שהיא חיבת להיות רשלנית בהופעתה.

כי מחיפה תצא התכתבות

היא איננה רוצה לתאר את מעלותיה ומראה החיצוני (858/2006), מוכנה רק להורות שהיא בת 22, את יתר הפרטים חיי תגלה לבחור בניו 28-25, משכיל רציני (לא יותר מדי), שחיה מחיפה.

בחינות בגרות

יחד עם בחינות בחברות שלו, מעוניין עול ימים, בן 18 (858/2007), להבחין גם בהתכתבות עם נערה בת 18-16, את בחירת הנושאים הוא משאיר לה.

למכתב, מבט מחוץ

שער בלוגי ועניינים כחולות נמצאים בנוסף בעל הנוכח התינוני של איש צעיר (858/2008), המתעתד להמשיך נדח למוריו, את מבטו הכחול הוא רוצה לנעוץ במכתב של נערה בת 17, תלמידת בית ספר תיכון, שלא תהיה נבונה כי יותר, שלא תאחז יותר על המידה בתי קפה, תהיה תושבת תל אביב, מוסיקה ספורט, תיאטרון, ציור, פיסול וספרות הם הנושאים המעניינים אותו.

מכתבים אחדים שאלו אותי אם

אני משתמשת בעצות שאני יועצת גם בשביל עצמי, אין לי צורך בכך, קבלתי תמיד מצויין בהתנהגות.

עמית: — זה נחמד מאוד להיות מאוהבת, אולם אין זה נחמד כלל לסי בול בלל זה מנודותינה. הדבר יגרם לך לעניוילם שחורים סביב עיניך חיות, תהיי חיוורת ויעיפה, לדעת, אמצעי השינה הטוב ביותר הוא קריאה בספר משעמם במיוחד (את יודעת, כמו ה' ששם לצד תנינים במלתיים).

יהיה: — אחרי שקראתי את מכתבך, ההשקפה כלות לזוגותם מרוב כלכל על מספר חבריך והוסוסך במי לבחור. העובדה שאינך מבכרת אחד על פני כולם מוכיחה בצורה ברורה שאין לך צורך לבחור כלל. המשיכי להתראות עם כל מי שתחשי, עד שתחשי עם כל הקדרו של אחד מהם, בצורה שתתפרש כרצון להיות אתו.

סליחה, טעות במספר

משא א: — אתה יכול לפרש את אידיאלות של הנערה, אתה שוחחית משך חודש בטלפון מבלי לדאוגה, להפגש אתך — בשתי אופרות: או שהיא שמעת בקול אמה אומרת כי אין להפגש עם אדם שלא חוצץ בפניה, או שמסתור ריות השחיות דרך הסלפון משעשעות אלה ואין בצורה לקלקל על ידי נגישה. את שמח ובחובותה אתה הרי יודע, אם תתאמץ עוד מעט, תדע גם איפה אפשר לפגוש בה, הארץ היא קטנה, תמצא מר משותף, ובכך ?

עקיבא נ: — השבוע ראיתי סרט בו מלקלמת הניכרות, כדי להתברר על אופייה הרגוני, את שתי השורות הראשוני גות של "היא אחת" לזוננפלו, כשהיא מניעה למלה האחרונה, שוכח כמעט, אני כאלה המייצעים לפנות עד 10, אני למשל, מציעה, לך בשטותו להדלוג מל השתעשע בתמונה בה אתה מצויר את עצמך כנורא כעסער, ולהיות משוט חביב.

מצרים

יום ההכרעה

בבוקר יום שני, כשיצא מותמד נגיב לשדה התעופה אלכוה של קהיר, ללוח את המלך סעוד, עוד היה איש חשוב, כשיצבצו הכוכבים הראשונים של אותו יום שני, היה מותמד נגיב איש מחוסל.

אמנם עוד נשא הוא את תואר נשיא וראש ממשלה. אולם הודעתו של סלאח סאלם, ידימינו הקדחתני של עבד אל נאסר, כי בוטלו כל הצעותיו והכרזותיו של נגיב ביחס להחזרת שלטון אורח, הוכיחה כי האיש מספר אחד במצרים הוא עבד אל נאסר. מה קרה בין סכס הפרידה של הבוקר לבין הכרזתו של סאלח בערב ?

נגיב התעלף. האריה בשדה התעופה היתה מחניקה וכבדה. מלבד החמסין שפקד את קהיר העיקה הרגשה של מתיחות ועצבנות על הנוכחים בטקס הפרידה לכבוד המלך סעוד, שסיים את ביקורו הרשמי בכך ימים. מזה יומיים נעשה העיר בסערה של הפגנות והתנקשויות אינסופיות. מעמדו של נגיב, אשר למראית עין הלך והתחזק מאז הותרו לנשיאות, החל מראה בקעים רציניים. גמאל עבד אל נאסר, ששתק עד כה, השליך להמון הכרזות נלהבות.

פתאום נתעוררה המולה בשדה התעופה. נגיב, לבוש מדי חאקי חורפיים, שניהל שיתח עם אורחיו הסעודיים, צנח ארצה והתעלף. רופאו הפרטי, איברהים אל כופתי, רץ מיד אליו, העביר אותו לחדר החולים במקום, הוריק לו זריקת אטרופין. הנשיא פקח את עיניו, נשם עמוק ונאחז: "למה לא מתתי היום ?" בפניה פרץ קצין צעיר בבכי. "הרגו אותי !" בינתיים התפתחה ה עניינים ברחובות העיר בקצב מסחרר. רבבות מפגינים שוטטו, קבוצות קבוצות, עסקו בס' פורט הלאומי האהוד, שנאסר עליהם מאז ההפיכה: צווחת סיסמאות, נחלקו לשני מח' גות: בעד נגיב, ובעד עבד אל נאסר.

המשטרה, שלידיה הפקיד נגיב את השמירה על הסדר, ענדלה מן הצד. קבוצה בת קרוב ל-500 איש מתומכי עבד אל נאסר, התקדמה אל בנין מועצת המדינה. הגוף הקוקי העליון, בפנים ישב עבד אל נאסר סנהור, האיש שמומחה נגיב הציע כמועמד לתפקיד ראש הממשלה האזרחית, שנועדה לקום ב-24 ביולי, עם פירוק מועצת ההפיכה.

הכשטרה ניסתה להתערב, אך לשוא. ההמון הפרוע התפרץ פנימה, ניפץ רהיטים, היכה את סנהור עד זוב דם. פתאום הופיעה יחידה של המשטרה הצבאית. מאחוריה נדח סלאח סאלם. "בני ארצי !" קרא הוא, "אל תהרגו את האיש. אם מישו חסא וסרח, תענש אותו ההפיכה. אנו לא נרשה שכל אדם יעשה דין לעצמו !" ובתנועה פאטתית, כשקולו העמוק רועד, פתח את זרועותיו להמון וקרא: — האם אתם רוצים להרוג אנשים חפים — הרגו אותי ! ההמון, ששניים מתוכם נהרגו בתיגרה התפור במבוכה. **הצבא יצא לרחוב.** בביתו של נגיב, נמשכה אותה שעה ישיבת הממשלה שהחלה עם שיבת משה התעופה. כשיצא, כערכ, סלאח סאלם, היה ברור כי נגיב נשבר. אך המאבק על השלטון לא נסתיים. ברחו בות סירו 20 משוריינים וששה טנקים של הצבא, תוליות משמר צבאיות תפסו עמדות בכל פינה, מכוניות משא העבירו אלפי חיילים, מזויינים ברובים מכודנים, לנקודות ריכוז. בהודעה לקהל, הכריז הרמטכיל כי הצבא לקח לידיו את השמירה על הסדר והבטחון. לא היה ברור איזה חלק של הצבא עשה זאת, אולם השקועות קבעו כי גם תומכי נגיב וגם תומכי עבד אל נאסר תפסו עמדות בעיר.

בינתיים הלכה והתפשטה אחת התופעות המפתיעות של כל הפרשה: שביטות פועלים. נהגים, פועלי רכבת, פקידים בנקים — כולם יצאו לרחובות בהכרזה: "לא נעזוב אלא עם ההפיכה ! נמות, אך לא נחזור את המשטר הישן !"

המהפכה האמיתית. במאבק, שנראה עד כה כמישחק בין קבוצות קצינים ועסקנים חסרי כביס, היתה זאת התפתחות מפתיעה. משך השבועות שעברו מאז חזרתו של נגיב, הצליח עבד אל נאסר לגבש סביבו את עצמה הפועלים והפקידים, הנהגה העיקרי מן ההסי כה הצבאית. סניגו של נגיב להחזיר את השלטון לאנשי המשטר הישן היה פוצע, בראש הראשונה, בהם.

תוצאות המאבק רחוקות עדיין מלהיות ברורות. אולם אם ינצח עבד אל נאסר, תקום במרחב תנועה שלא היתה כמוה עד היום. אמנם תהיה זו תנועה של משטר

רדוני. אולם בפעם הראשונה תקום תנועה המתמכת על ידי שכבות רחבות בעם, תנועה שתהיה חייבת לדגול במגמות חברתיות. וזה, בסופו של דבר, עלול להתגלות כמהפכה אמיתית במצרים.

דוריה ורגשי האצילות

כשהכרין מותמד נגיב, לפני חודש ימים, על כחנתו לקיים בחירות לבית נבחרים (ראה לעיל) נדבה היה לאנשים רבים במצרים כי הגיעה שעת הכושר להגשמת מאחיהם. בשביל רוב המנהיגים הפוליטיים היה זה האות להתחיל במהומות ותמריצים. לא כן הדבר לגבי דוריה שאפיק, עורכת הדין נאח' המראה, הניחתה זה קרוב לעשרים שנה למען זכויות האשה המצרית.

למחרת שידור הידועה הופיעה דוריה, בי לחיית שלוש חברות צעירות ממנה, במ' עורך העיתונים בקהיר. באנו כאן להמשיך את מאבקנו למען שוויון הזכויות. הכרזנו ה' ארבע בתקופות. החלטנו לשבות שביטות רעב עד אשר תכיר החוקה החדשה בזכות האשה המצרית לבחור ולהבחר."

מדוע בחרו דווקא במועדון העיתונאים ? הסבירה דוריה: "מתוך שקול של יעילות מאבק. בקום שנשלח לכם תזכירים ונס' ריח אותכם לבוא ולראות אותנו, באנו אנו אליכם. כאן לא תוכלו שלא לראות אתנו.

שובתת דוריה שאפיק. וחברותיה

"תנוע עכשיו לגברים ללאום..."

בעלי הון יהודים את בגדאד אלג'ידיה (הח'ושה) בחקקה להפכה לעיר נגיב גדולה. גם א. רצאפה התפתחה ולצד המרכז הצפוני קם באב' אל שארגי (השער המזרחי), איזור של חילולות פאר וגנים.

אולם למרות כל ההתפתחות, לא נוסף אף מטר אחד של קירמגן לאורך החידקל. מהנדסים וטכנאים ערכו בדיקות, קבעו כי מלבד הסיבה העיקרית של הפשרת השלגים קיימת גם סיבה נוספת לשטש. גות, סיבה ה' מתחזקת מדי שנה: המים, ברדתם מן ה' הרים, סוחפים אתם אדמה המצטברת על קרקעית הנהר. בצורה זו וזרמים המים יותר ויותר גבוה כל עונה.

הממשלה הודיעה כי תעסוק בהעמקת ערוצי הנהר, אולם הדבר נשאר בגדר תוכנית בלבד. לעומת זאת הכינה הממשלה בריכות גדולות, אליהן אפשר להעביר את מיהשטי פונות. התוצאה היתה כי מדי שנה הציפו המים חלקים של הרובעים הבלתי מיוגנים של העיר, כעוד חילי ההנדסה מציק את ה' בריכות והשדות כדי להחליש את הורם.

הפקידים מבטיחים. השנה, במועד המקובל, בא השטפון. מה שבא אחריו לא היה מקובל בכלל. מי הנהר עלו ועלה הציפו כפרים שלמים. חזרו לבתים חסרי המגן. ה' צבא פינה שמונים אלף כפרים, יחידות חיל' ההנדסה פתחו סכרים לאורך הנהר, חפרים ניסו לסתום פלגות בקיר המגן. לשוא: ה' מים המשיכו לגאות.

העתונות הקימה צעקה, תבעה את העמ' דתם לדין של האחראים. פקיד ממשלה הב' טיחו להתחיל בעבודות היסודיות עוד ה' השנה. הבטחותיהם היו תקפות יותר. נר' חבות יותר מן ההבטחות שהשטפו עד כה. אולם גם השטפון השנה היה גדול יותר והרסני יותר מאלה שהיו עד כה.

* השטפון ! השטפון !

* שניה מימין.

(המשך ממעמד 9)

בשעות הבוקר המוקדמות של יום הששי האחרון, הגיעה א/ק חיפה לגיברלטר, כשי היא נגרת על ידי א/ק דקסטרוס. שם יוכלו עובדי להרכיב את מדחפה הרובר, להמשיך בדרכם — במהירות קטנה יותר.

עסקים שנים אוחזים בדירה

עתידו של יהושע בנימין, השומרוני ש- עזב את שכם, השתקע ברמתגן, הפך ל- קבוצ' משנה, היה יכול להיות טוב ומבוסס, אילמלא התקשר הוא עם הקבלן הגדול, שלמה בליזובסקי, אשר עסקיו החלו להת- ערער בסוף שנת 1951.

בליזובסקי נשאר חיבב ליהושע בנימין 15 אלף לירות, מסר לו כתמורה לחוב דירה בת שלושה חדרים ברחוב סוקולוב 30, רמתגן, בצירוף חוזה וקבלות. הכל היה טוב ויפה אילולא העובדה שבנימין בית זה רק החל. ויהושע בנימין קנה למעשה את הדירה על הגיר.

הדברים לאחר מכן התמוטטו עסקיו של הקבלן האדיר. הדירה ברחוב סוקולוב 30 נשארה בלתי נמורה: שלו של בטון וחצאי קירות. גורלו של השומרוני לא היה שונה מגורל מאות דירים אחרים, שיצאו מכל הפרשה בשן ועין. הוא הוסיף לגור בדירתו בתיאור כאחד מפרברי רמתגן, הגיע ל- מסקנה שחלום הדירה הגדולה לא יתגשם לעולם.

חלום בהקיץ. לפני שבועות מספר עבר יהושע בנימין ברחוב סוקולוב, פקח את עיניו במהרה: עבודת הבניין נתחדשה, ו- דירתו — קומה שנייה בחזית מעל לחנויות — כמעט ונשלמה.

כאשר רץ יהושע אל בליזובסקי לברר את פשר הגס, אמר לו הקבלן שהוא מחדש את עסקיו במלוא היקפם, הבטיח למסור לו את המפתח של הדירה תוך שבועות מספר.

השומרוני האדוק בדתו, אפילו יותר מ- נטוריקר, נתחזק באמונתו כי סוף צדיק לבוא על שכרו. אולם לפני ימים מספר הגיעה אליו בשורת איוב: אחד ממכריו, הנגר חיינשטיין, סיפר לו שהוא עומד לה- כנס, בסוף שבוע זה, לדירתו החדשה ברחוב סוקולוב 30, קומה שנייה מעל לחנויות.

לפוגיה לתלמודית. פתרון. ספק הוא אם יהושע בנימין ידע משהו על הסוגיה התלמודית, שניים אוחזים בסליח, אבל הוא החליט לקחת את גורלו בידיו, ארז את מסלוליו המועטים, השתכן באישון לילה בדירה ברחוב סוקולוב 30.

למחרת בבוקר בא בליזובסקי לבניין, ראה את יהושע, מיהר להודיע את הקצין ברנד ממשטרת רמתגן, לבקש ממנו לפנות את הפולש החצוף.

בניתיים הגיע למקום גם חיינשטיין, החל מחריף ומגריף, האשים את יהושע ברמאות.

יהושע בנימין לא התרגש כלל, הראה ל- קצין ולחיינשטיין את החוזה והקבלות מ-

ספר-פסל יעקוב אור
הכנר שלח סכינים

• עם פסל של אליהו גולומב

שנת 1951, קיבל מפי בליזובסקי תשובה קצרה: "כל מה שנכתב ונחתם ב-1951 אינו שווה כלום!"
אולם הקצין ברנד סבר אחרת, טרם לפנות את יהושע מן הדירה, יעץ לבליזובסקי ול- חיינשטיין לברר את כל הפרשה בפני בית- המשפט. יהושע בנימין נשאר לשבת בדירתו, מתכוון לחנוכת בית מפוארת.

פשעים הענקת נשואים

שמואל בן-יעקוב סימן טוב היה רחוק מוש- בע. על אף היותו בן 29, אהב הוא את חירותו יותר מכל הנערות שבעולם. ויתר על כן, משפחתו הגדולה ומשכורתו הזעומה- משכורת סקיד נמוך במשרד-האוצר — לא איפשרו לו להקים בית בישראל.

אחד מחבריו, פקיד אף הוא, ניסה להש- פיע עליו שישא אשה, הירבה לספר לו על אושרו המשפחתי. צרות כספיות? הוא הראה לו המחאה שקיבל ממשרדו כהענקת לפקידים נשואים. הוא השתוקק להגיע הביתה, להראות את ההמחאה לאשתו. זה עשה על שמואל רושם עז.

התחבולה הצליחה. אולם שמואל החליט ללכת בדרך הפוכה: תחילה ינסה הוא לקבל את ההענקת, ורק אחרי כן יתחיל לבקש לו בת זוג. הוא ניגש אל מזכיר מחלקתו, מלא טופס בקשה למחן הענקת לפקידים נשואים. התחבולה עלתה יפה. תוך שבועות מספר הגיעה לידו של שמואל המחאה על סך 69 ל"י ו-392 פרוטה.

כאשר נמצא הכסף בכיסו, החליט שמואל שלא כדאי לו לוותר על חירותו תמורת סכום כה עלוב, גמר אומר לחכות ולראות איך יפול דבר.

אלם לא קל היה לו לשמור על סוד הנישואים שלא היו ולא נבראו. כל חבריו לעבודה הכירו אותו כרוק. השמועה נפוצה במחלקה, הגיעה אל המזכיר, המזכיר הגיע אל המנהל. המנהל הגיע אל המשטרה. המש- טרה הגיעה אל שמואל.

השבוע הגיע שמואל לבית-משפט-השלום, תל-אביב, איבד את חירותו היקרה למשך שלושה חודשים.

דרכי אדם בין בלורית לבלורית

במשך 15 שנה גילח יעקב ב. אר את לקר חותני וקיצץ בשערו, בנפרדו הקטנה בעלת הכסא האחד. ברחוב הגדוד העברי, תל-אביב, לפעמים היה הוא משאיר את ה- לקר בכסאו, כשלחיו מכוסות שיכבה עבה של סבון, קופץ למכור עתון לאחר העוב- רים ושבים. ממכר העתונים והשבועונים היה לו, לעסק צדדי, פיצה אותו על חוסר הכיסא השני במספרה.

יעקוב אור אהב לעבוד ביחידות. הוא נייעס בדיבורים, הירבה במחשבות. אולם בוקר גשום אחד הוברר לו שהצפייה ללקר חות הגה משעממת למדי.

הוא לקח תער והתכת-עץ והחל מגלף בעץ: ובמהרה נתגלה לו שהוא מסוגל ל- צור מן העץ הרך דמות אדם. הגשם חלף, הלכות החלו זורמים למספרה; אבל אור לא התעורר מחלומותיו, הוסיף לגלף בעץ הרך בעזרת התער השבור והחד.

האספנים לא הצליחו. מאותו בוקר גשום חלפו חמש שנים. המספרה הקטנה נחמלאה פסלים אשר נוצרו בין הספרות לתספורת. ברובם היו אלה פסלים של אישים ידועים. אור לא הקפיד על דמיון פסליו למקור: הוא היה מודרניסט.

תיירים ואספנים היו פונים אליו, מציעים לקנות את פסליו בכסף מלא; אולם הוא היה מסרב, מציע להם להסתפר או לקנות עתון, מכריז: "הפיסול אינו עבודתי ה- צדדית!"

לעומת זאת שלח אור לנשיא ארצות- הברית לשעבר, הארי טרומן, גילוף עץ של, באמצעות השגרירות האמריקאית. כן הגיש הוא גילוף עץ ליהודי מנוחין, בעת ביקורו ל הכנר הגדול בישראל.

בשבוע שעב. קיבל אור חבילה גדולה מ- ארצות-הברית. החבילה שנשלחה על ידי יהודי מנוחין הכילה מערכת מצויינת של פצצות ואיזומלי גילוף; אולם אור לא רצה לבגוד בתער הישן והשבור שלו, הוא פשוט התרגל אליו.

מעשה בקצין פולני

נברת אחת ציונית היתה זקנה מאד והיו לה זכרונות יפים אבל היא ראתה שאין ברירה, וזמכרונות אי אפשר לחיות. אז היא התחילה לשלם כסף.

הרבה שנים היא שילמה כסף וכולם היו מכבדים, מפני שהיא לא היתה קמצנית. יום אחד פגשה הנברת קצין פולני יפה תואר מפלונסק, מחלוצי הנגב וזכובשו. שכבר קיבל ממנה בשעתו הרבה כסף. אחרי שנתנה לו הנברת את מה שנשאר לה, הסתכלה בו במבט מסחרי ושאלה מה בנוגע לכסף.

הקצין הפולני הסתכל בה בכוח ואמר: "קצין פולני לא מקבל כסף מנכרות. אני רוצה את כולך."

עד היום זוכרים בהעצרה ברחבי הנגב את הקצין הנאה.

ישיבת חירום

בעיר אחת היתה ישיבת-חרום. וזה מפני שאזרח אחד, משלם-מסים, הותקף בלכתו לעבודתו על ידי לב שוטף שעשה מעשה מנוגד בנוס. אז אבות-העיר התכנסו לישיבת-חרום לרן במצב. הם ישבו להם שם איזה 12 שעות. שתי תה, אבל לא עישנו סיגריות, מפני שלאחר מהם היה לב חלש והוא קינא באלה שמעשנים. העיקר, כמו שהם יושבים שם, בא שליח יכוב על משהו והודיע כי אורחת אחת הנישה תלונה דומה. תיכף ומיד קראו לאיש שמכיוא תה והזמינו תה לעור 12 שעות.

לא חלפו 10 שעות, והנה באו בהולים ודחופים שני רצים והוריעו שפרצה שריפה בתחנת-מכביאש. עוד אלה מדברים והנה עוד שליח בא ומודיע שמניסת שיתוק המוח משתוללת בעיר. אז אבות העיר התמלאו דאגה ונוערו לישיבת-חרום, שנמשכה 72 שעות. כמות התה שהוזמנה עמדה בספרורציה לחומרת השעה.

בינתיים התפשטה השריפה והתחילה להקיף את כל העיר. משלחות של אורחים התקבלו בחוף בצעקות. השמש יצא אליהם וביקש לא להסריע, מפני שאבות-העיר יושבים עכשיו בישיבת חירום. הם נשרפו על משמרתם. השמש הצליח כסוף לכבות בתה את מה שנשאר.

הווי

נא להשחיל

נוכרית שלו לעיני כל הקהל, גילה בתוכה שתי צרעות.

עד הסוף המר

בחיפה, עצרו שני שוטרי-מכס ימאי יש- ראלי, שניסה להוציא בקבוק וויסקי משטח- הנמל, הסבירו לו שמותר לו להוציא מן המקום רק בקבוק ריק למחצה, פתחו את הבקבוק, התחילו לוגמים ממנו, הוריקו אותו לגמרי.

צער רביעלי-חיים

באוקספורד, אנגליה, נידון פטר הרטפורד למאסר חודשיים, לאחר שהשליך באשתו חתול, חבט על פניה בדג, הכניס לתוך מטתה עכברוש גדול.

מה המחיר

בהאמבורג, גרמניה, מתאמצת המשטרה לשכנע את בעלי בתי-הבושת לסלק את חלונות הראווה שלהם, בהם מוצגות נערות ערומות למחצה, בצירוף לוח מחירים ספורט.

שן תחת שן

באמסטרדם, הולאנד, הובא פראנץ קלאם לדיו, לאחר ששבר את מרבית שיניו אשתו באגרופו, חוייב על ידי השופט לקנות לה מערכת-שיניים תותבות.

כל חכם בורח

בהיורינו, דנמרק, נמנע קארל פטרסן (23) מלהופיע לטקס נישואיו, נמצא כעבור חמישה ימים מסתתר בתוך ערימת חציר, טען: "בעצם לא היה לי כל חשק לשאת אשה."

סיון היכר

במעברה, בקרבת חיפה, תקפה אשה את כנהלת לשכת הסעד המקומית, צעקה: "את מטא-יניקית! יש לך טבעת על היד ועליה חרוטה האות אלף!"

קודש וחור

ברמאללה, מחו החושבים נגד העירייה שהחליטה לרשום את שם העיר על פתח צינורות הביוב העירוניים, חיללה בזה את שם אללה.

עשן חצור

בתל-אביב הובא אדם לדיו באשמת תקיפת בתו, הסביר לשופט: "היא מעשנת בשבת ונושפת את העשן בפניי."

„מוטב מלחמה מיד, מאשר ליום בו יסתערו הערבים

ידוע לי שלא רק אנשי תנועת החרות, אלא גם אחרים סברו כי ההפיכות האלה נתנו לנו הזדמנות — ואנו החמצנוה. הזדמנות — ואנו החמצנוה.

מר בגין, האמנם מאמין אתה שאפשר היה לכבוש חלק מן השטחים התפוסים כיום בידי מדינות ערב, מבלי לגרום להתלקחות מלחמה כללית נגד כל העולם הערבי?

תשובתו היא כי מבחינה מוסרית, מותרת מלחמה כזאת, משום שהיא אינה מלחמת-עוול, אלא מלחמת-צדק: לא מלחמה למען כיבוש, אדמות-זרים, אלא למען שיחרור מולדתנו אנו; לא מלחמה למען שפיכות דמים, אלא למען השכנת שלום — שלום לנו ולערבים כאחד. במולדת העברית המשותפת חייב לשלוט, ואני מאמין כי ישלוט, העקרון שבוסס על ידי מורי ורבי, זאב זיבונסקי, בשיר הירדן:

שם ירוחו לו בשפע ואושר
בן ערב, בן נצרת ובני,
כי דגלי דגל טוהר ויושר,
יטהר שתי גדות ירדני.

אולם אינך חושב שהמלחמה תפרוץ בי ווראות?

המלחמה מותרת, אך אפשר גם בלי מלחמה. כלומר, בלי מלחמת-חיות כללית, שתפרוץ לפי יוזמתנו בכל הקוים באותו זמן, ועם כל מדינות ערב יחד.

הערבים אינם מוכנים למלחמה

זהו הרעיון המונח ביסודה של תוכנית „מיבצעי-הגשמה בשעות-כושר“. סבורני כי יש ברעיון הזה ריאליזם מדיני, בגלל הסיבה הבאה: לו הערבים היו מרגישים שיש לאל ידם להתקפנו במלחמה כללית ולהטילנו הימה, הם היו עשים את זאת כבר היום, מבלי לחכות לכל תגובה מצדנו על מעשי התקפה „גירליים“ שלהם, או לנקיטת יוזמה מצדנו באחד מקטעי החזית. על כנותיהם להשמיד את ישראל הם מצהירים מפרק לפרק, ואם הם אינם מנסים להוציא אותן אל הפועל, הרי הסיבה היא שהם יודעים כי במלחמת-חיות גלויה ינופץ כוחם במידה הרבה יותר גדולה מכפי שזה קרה בשנת 1948.

אותו שיקול יכוון את צעדיהם, בין אם נגיב אפילו תגובה חריפה ביותר על מעשי-התוקפנות שלהם, ובין אם נבצע את אשר קראתי „מיבצעי-הגשמה בשעות-כושר“.

אינך רואה כל דרך אחרת למנוע התקפה ערבית?

לא. האחראיים לפעולות המדיניות העברית, ולמה שקרוי בשפת-החוק הרשמית „המחולל“ שלה, חייבים להשיב לשאלה: מה היא הברירה למדיניות המוצעת על ידינו? הם מודים בשני דברים: ראשית, שמדיניות-ערב מגבירות את התקפותיהן עלינו, והמשלה אינה מתחייבת לדאוג לכך כי שום יהודי לא ייהרג במדינת ישראל...

מנין לקחת הודעה כזו של הממשלה? עד כמה שאני יודע, היא לא הופיעה בעתונות.

אופייני הדבר שגם אני לא שמתי לב להכרזה הזאת בשלמותה. בהקשרי לנאומי של מר שרת בכנסת, שבשתי באולם הכנסת, קלטתי את דבריו של ראש הממשלה, שלפיהם אין הממשלה מתחייבת לכך ששום יהודי לא ייהרג מי יכול היה להעלות על הדעת כי ראש ממשלה ירחיק לכת ויצהיר שממשלתו אינה מתחייבת לדאוג לכך וכולי? אולם ביום החמישי בלילה הקשבת לשידור השבועי של קול-ישראל על הדיון המדיני בכנסת, והנה שמעתי מלה במלה את ההודעה השלמה של מר שרת: המשלה אינה

למחרת אסיפת-ההמונים בתל-אביב (ראה במדינה) פנה „העולם הזה“ אל מנחם בגין, מי שהיה מפקדו הראשי של הארגון הצבאי הלאומי, בבקשה לפרס את דעותיו בקשר למצב שנוצר עם תקרית מעזה-העקרבית. להלן מפרסם „העולם הזה“ את הדיוח הסמנוגרפי המלא של הראיון אשר ניתן על-ידי מנחם בגין, לחברי המערכת, בביתו התל-אביבי, ושארך שדוש שעות.

של אבידות מעטות, אשר עלינו לקבלן על עצמנו. ביחוד שכן תהינה תמיד קטנות מאלה אשר אנו סובלים במלחמת הגרילה חסרת-הפחדות. לעומת זאת, אפשר לברר את הבעיה של שעת-כושר על רקע העבר. שעת הכושר הגדולה ביותר קמה לעמנו בימי המלחמה הקרויה בשעות „מלחמת השחרור“...

בטעות?

השם האמיתי, ההיסטורי, של מלחמתנו נגד כנופיות וצבאות ערב הוא „מלחמת מגן“. מלחמת-שיחרור מתנהלת על ידי אומה נגד שלטון נכרי, אשר שיעבר אותה. הערבים לא שלטו בנו עד 1948. הבריטים הם ששלטו בנו, והמלחמה בהם היא מלחמת-שיחרור. במובנו ההיסטורי של המושג, בעוד אשר המלחמה שנכפתה עלינו על ידי ההתקפה הערבית היתה מלחמת-מגן, אך אם גם היא היתה כרוכה בגבורה וילאות של הנוער העברי כולו.

אפשר היה לכבוש את הארץ כולה?

דעתך, היא איפוא שאפשר היה לכבוש בשנת 1948 את כל ארץ-ישראל?

בימי מלחמת-המגן של 1948 יכולנו לשחרר את הארץ כולה. בכך הודה מר בן-גוריון, בתשובה לדברי בכנסת במפרש.

מתי אמר זאת בן-גוריון?

זה היה בכנסת בתל-אביב, בשנת 1950. מר בן-גוריון הסביר אז שאמנם יכולנו לכבוש את ארץ-ישראל כולה בימי הדיפת האויב הערבי, אולם לא עשינו זאת בגלל היחס המספרי בין האוכלוסיה הערבית והיהודית. טענתו היתה שלו היינו משחררים את הארץ כולה, היו הערבים, בהיותם רוב, זכאים להרכיב את הממשלה.

אני מניח שכל מי שיתבונן בתוכנם של דברים אלה לא יוכל להימנע מן הרושם כי אין בהם רצינות כל שהיא. מבחינה מעשית, לו היינו משחררים את הארץ כולה, אנו כמובן היינו קובעים את גורלה ואת שלטונה. מבחינה מוסרית הרי תמיד טענו כי ארץ-ישראל אינה שייכת רק למיעוט היהודי הנמצא בה, אלא לעם היהודי כולו.

המחזק של הוכחה היסטורית שלנו על ארצנו, מותר מבחינה מוסרית על בעלותנו אפילו לחלקה. השלטון העברי בארץ כולה היה יכול, משך תקופה קצרה מאוד, להפוך את המיעוט העברי, בהתאם לזכותנו ההיסטורית, לרוב גדול. אולם עובדה היא שמר בן-גוריון הודה כי יכולנו לשחרר את הארץ, ולא שיחררנוה. ברור איפוא, כי היתה לנו בימים ההם שעת-כושר, אך היא לא נוצלה.

ההיתה זאת שעת-הכושר האחרונה, לפי השקפתך?

שעות-כושר מיוחדות באו לנו גם בשנות קיומה של מדינת-ישראל. אם כתוצאה מרצחתו של עבדאללה, אם כתוצאה מניתוק שטח הכיבוש המצרי בעזה ממצרים גופה, ואם כתוצאה של הפיכות החוזרות והנשנות בארצות ערב השונות. ביחס לשתי ההפיכות האחרונות במצרים ובסוריה,

מר בגין, האם נכון לומר כי אתה מבקש להכריז מלחמה על ממשלת הירדן?

לא. לא אמרתי את זה. אנחנו איננו מציעים להכריז על שום מלחמה. טענתנו, מאז נחתמו הסכמי שביתת-הנשק, היא, כי האויב לא השבית את נשקו, אלא מפעילו נגדנו במלחמה מיוחדת, הקרויה, בלעז, גרילה.

זוהי שיטת הלחימה מן המסוכנות ביותר, ביחוד במאה ה-20. צבא סדיר, בתנאים הטריטוריאליים והאיסטראטגיים הקיימים, אינו יכול להתגבר על חדירת קבוצות קטנות מעבר לקו, שאינו ניתן כלל להגנה.

זאת היתה דעתי מן היום בו נחתמו הסכמי שביתת הנשק; ובמשך השנים נוכחתי לדעת כי זוהי דעתם של כל ראשי הצבא העברי. השאלה היא, איפוא, לא אם להכריז או לעשות מלחמה, אלא כיצד לשים קץ למלחמה הגוברת והולכת, אך לפי דעתי של מר שרת.

ודעתך זו נתחזקה עם תקרית מעזה עקרבית?

דעתי היא שיש לראות התקפת-דמים זו לא כמקרה בודד, אלא כשלב בגרילה הערבית המאורגנת. אנו אומרים ללא היסוס ששום מעשה תגובה אין בו כדי לשים קץ לגרילה הזאת, אשר בסיס הפעולה שלה הוא מעבר לגבולות השטח בו ניתן לצבא ישראל לפעול. אולם מאידך גיסא, יש לקבוע בהדגשה כי חוסר מעשה-תגובה אינו יכול אלא להגביר את ההתקפות הערביות, ולהחציף מטבע הדברים את התקפותיהם.

לפיכך אנו סוברים שאפילו במסגרת המדיניות הקיימת, הרשמית, חובה על הממשלה להגיב על הרצף בנעלה עקרבית, כפי שמוטלת חובה עליה להגיב על כל מקרה של שפך דם עברי.

ואתה אינך חושב שהתגובה תגרום למלחמה נגד?

התגובה על המקרה המיוחד בנגב חייבת להיות מופנית נגד הלגיון הערבי, ולשם ביצועה אין צורך להכריז על שום מלחמה. צריך לעשות, לא להכריז. אנו איננו סוברים שאם מתנהלת מערכת, היא צריכה להתנהל נגד איוז שהיא אוכלוסיה אזרחית, אם כי לעתים אין מנוס מפגיעה גם באוכלוסיה אזרחית, בניגוד לדעותיהם של האיסטניסים המייננים, ובניגוד לדעותיהם של המתחמקים מן האחריות על מעשיהם.

תנמול אינו פתרון

אם נוריד מהלומה, בדרך התגובה, על הלגיון הערבי, אינני סובר שבגללה יסתער הלגיון במלחמה גלויה עלינו, אבל אין לחשוש גם מפני אפשרות זו. יש לאל ידינו לשבור את הלגיון כללי. במקרה שהוא יצא נגדנו למלחמה גלויה.

ואתה חושב שזו הדרך למנוע לתקריות רומות?

לא. אין דרך אלא אחת, לשים קץ לשפיכות הדמים בארץ ישראל, והיא: „מיבצעי הגשמה בשעות כושר“.

מה פירוש הדבר? מה זו שעת-כושר?

אין למצות באורח תיאורטי גרידא את המושג של „שעת-כושר“. הכוונה בשימוש במושג זה היא ברורה לחלוטין. זוהי שעה בה הנתונים המדיניים והצבאיים, אם מצדנו ואם מצד האויב, מאפשרים לנו לשחרר שטח משמשי המולדת הכבושים בתנאים הנוחים ביותר לנו, אם בעצם לחץ המיבצע, ללא כל קרבות דמים מצדנו, ואם במחיר

לחכות עלינו!

מתחייבת לדאוג לכך ששום יהודי לא ייהרג. אם המשפט הזה לא הופיע בשלמותו בעתונות, אין לכך הסבר אלא אחד: בנאומי של מר שרת נעשתה צנזורה "חיובית".

הפסקתי את דברייך, מר בגין. אמרת שדי רעתך אין לממשלה כל מדיניות אסטרטגית. כן, הם גם מורים כי הערבים רוצים להשמידנו ומתכוונים למעשה ובכל המרץ למה שקרוי סיבוב שני.

לפני ימים מספר קראתי בניו יורק טיימס את הודעתו של ראש המטה, רב־אלוף משה דיין, אשר הכריז כי "המלחמה הכללית בינינו ובין הערבים היא בלתי־נמנעת, לפי יוזמת הערבים". אם נסכם את שתי ההודאות האלה, יוצא כי מבחינת העתיד צפויה לנו, במצב הקיים, שפיכות דמים זו תימשך שנות דור. ולאחר מכן צפויה לנו מלחמה כללית בכל החזיתות, לפי יוזמת הערבים. בזמן שהם ירגישו, או לפחות יניחו, כי ידם על העליונה.

במלים אחרות, אתה מציע, מלחמה מונעת? לא. אני מציע, מפעלי־הגשמה מונעים" והנני מאמין כי מיבצעי־הגשמה אלה אפשר לבצע גם בלי מלחמה כללית; למעשה, הם עשויים למנוע מלחמה כללית. אבל אפילו אם הם כרוכים בסיכון של מלחמה כללית, מוטב לקבלם. מאשר ללכת בבטחון מוחלט לקראת מלחמה כללית לפי יוזמת האויב. אחר תקופה ארוכה של שפיכות דמים וערעור בטחוננו, ערעור הפרסטיג' של הנשק העברי וערעור המוראל בקרב העם והנוער.

הסבוב השני בלתי נמנע

לטובת מי פועל, לדעתך, הזמן? לטובת ישראל או לטובת הערבים?

אני מאמין כי בתקופה שבין 5 עד 10 שנים יהיה לאל ידינו לנפץ את כוחם הצבאי של מדינות ערב בכל מקרה של מלחמת חיות גלויה. אולם היתה זו קלות־דעת גוראה לו היינו מניחים כי הזמן פועל לטובתנו. האמת היא כי מבחינת הנתונים האובייקטיביים פועל הזמן לטובת אויבנו.

מדוע אתה חושב כך?

אין אנו מתרבים, אלא מתמעטים. במדינות־ערב קם דור חדש, אשר בעוד 5 עד 10 שנים לא יזכור עוד את התבוסה הערבית. הערבים מקבלים, ויוסיפו לקבל בשנים הבאות, נשק חדש מכל הסוגים אם מאנגליה ואם מאמריקה. אמנם יש להניח כי כוחנו הצבאי יגבר מבחינת הציווד, אבל הדיספרופורציה המספרית יכולה להיות בעוכרנו. ועל כן, יש חשש גורא בלב, שאין כלל לכחדו, מה יקרה לעצב קיומה של מדינת ישראל ולקיומו הפיסי של עמנו, אם, לאחר תקופה ממושכת של מלחמת־דמים, "זעירה" תבוא הסתערות ערבית כללית, — הבלתי־נמנעת לדבריו של ראש המטה — בכל קטעי החזית, ובשעה שתיראה לאויב כשרה?

מר בגין, במקרה שכוח עברי יפעל נגד מדינה ערבית זו או אחרת, בהתאם לתורת "שעות־הכושר". האם אינך סובר כי המעצמות הגדולות תתערבנה, אם על ידי תמיכה צבאית בריבית ישירה לירדן או למצרים, ואם על ידי הפסקת כל המענקים מאמריקה?

25 אלף הקשיבו לדברי בגין

הערבית ובין אלג'יר, ואם על ידי ההודעה למען עצמאותה של מארוקו, כלומר למעשה גירושה של צרפת מכל אפריקה הצפונית. אני בטוח שממשלה עברית אחרת, ומדיניות אחרת, היו יכולות להפוך את צרפת לבעלת־ברית נאמנה לישראל, כי האינטרס היסודי שלה במזרח התיכון — נגד הליגה הערבית — זהה לחלוטין עם האינטרס של מדינת ישראל.

מה רעתך על הגנת אמריקה לפעולה צבאית ישראלית?

יש לזכור, בניגוד למקובל, כי אין בין אמריקה לבין בריטניה שום זהות אינטרסים, זולת אחת: התנגדות — ואף היא אינה מסוכמת בימים אלה — לרוסיה הסובייטית. בכל שאר השטחים ישנו ניגוד אינטרסים עמוק בין אמריקה ובין אנגליה — אותו ניגוד אינטרסים אשר המתחרת העברית ידעה בשעתו לנצלו בעניינים פקוחות.

אמריקה מעוניינת בחיסול ממלכת הירדן?

לו הלכנו בדרך של רכישת בני־ברית, כפי שהסכרתי, אפשר היה גם בימים אלה לנצל את הניגוד העמוק בין אמריקה ואנגליה במזרח התיכון, כי אמריקה מעוניינת בדחיקת רגליה של אנגליה מכל האזור הזה, ולא רק ממנו. אם "ממלכת הירדן" משמשת את הבסיס העיקרי, ואולי האחרון, של האנגלים במזרח התיכון, הרי אין אמריקה מעוניינת כלל בשלמותה של אותה "ממלכה" אלא להפך, היא היתה מעוניינת לפחות בהחלשתה, ואולי גם בהעברתה מן העולם.

לדעתך, לא פעולה הממשלה די הצורך כדי למשוך את אמריקה דבר שדי ישראל?

עובדה היא שהממשלה, בנהלה את מדיניות הפילנטרופיה שלה באמריקה, ואת מדיניות הסכמי שביתת־הנשק הדמיוניים עם מדינות־ערב, ליכדה למעשה את כל המעצמות נגדנו, על ידי כך שהקימה מהם מתנה אחת, אשר אנו מבקשים ממנו שהוא ישכנע את הערבים לחתום עמנו על חוזה שלום.

אינך מאמין, איפוא, שחל שינוי ביחס הממשלה האמריקאית למזרח? שהגיעו לשלל טון כוחות המבקשים להסתמך על הריאקציה הערבית?

לדעתי, הטענה שהממשלה הרפובליקאית היא עוינת לישראל, בעוד שהממשלה הדמוקרטית היתה ידידותית לה, טענה טפלה היא.

כדי להדגים את כל טפל־תה, כדאי להזכיר כי בהגיע הלייבור לשלטון באנגליה, ב־1945, יצאו אנשי מפא"י במחולות ברחובות־העיר, בהניחם כי מפלגת אטלי־בוז'ין תיתן להם עליה או מדינה.

הבעיה אינה של שלטון מפלגה זו או אחרת, לא באנגליה ולא באמריקה. אולם אם בשעת מפנה בוושינגטון, שעה שעולה ממשלה חדשה לשלטון, אומרים נציגי ישראל בעצמם שהם מעוניינים בהידוק־יחסים בין מדינות־ערב ובין אמריקה, אין הם יכולים לצפות אלא להידוק־יחסים כזה על חשבון שראש.

בסיכום אפשר לומר, כי אכן מצבנו בזירה הבינלאומית הוא כיום קשה, הרבה יותר משהיה לפני שנים מספר, אך גם זה ניתן לשנות על ידי מדיניות שתותאם למטרותנו, תסתמך על כוחנו ותפנה לבעלי־ברית ממשיים, בכברות־דרך שונות.

אבל אתה מסכים עמי שמן הסתם תפסיק אמריקה את המענקים והתרומות לישראל אם נעבור לפעולה צבאית?

אין לכחד כי בתנאים הקיימים יתכן והאמריקאים יפסיקו את מתן המענק, כפי שכבר פעם־הפסיקוהו בקשר עם ערוץ הירדן. אם נרצה להמשיך במדיניותנו, עלינו להפסיק למצו

הבהרת הבעיה המדינית אינה פתוחה חשובה מהסכרת השאלה הצבאית. אין להתעלם בשום פנים ואופן מן השילוב בין גורמים מדיניים וצבאיים במערכה לאומית. שילוב זה עמד תמיד לנגד עינינו בתקופת המתחרת, ואני מאמין כי רק הודות להבנת המערכה המדינית, והשפעת מחמתנו הצבאית על הגורמים הבינלאומיים, הגענו לכך שבשעה מסויימת נתמך עמנו הן על ידי אמריקה והן על ידי רוסיה, וקיבל עזרה צבאית אדירה מצרפת.

אינך חושב שמאז השתנה המצב? מצבנו כיום יכול היה להיות הרבה יותר טוב, לו ניהלנו במשך השנים האחרונות מדיניות שמטרתה רכישת בעלי־ברית. אולם מדיניות זו לא היתה קיימת. המטרה היחידה של המדיניות הרשמית היתה להשיג הסכמי־שלום עם מדינות ערב בתנאים הקיימים, מטרה שנתגלתה לעיני כל כדמיונית לחלוטין. אולם בגלל המדיניות הזאת נטשנו לחלוטין את מטרותנו הלאומיות, ולא חיפשנו בעלי־ברית.

האנאלים ישמחו אם נהלים במצריים?

פעם אמרה הממשלה, שישראל צריכה להיות גיטראלית. איך יכולה מדינה, שיש לה אויבים, להיות גיטראלית, זאת אומרת לא לחפש לה בעלי־ברית? פעם אמר בן־גוריון כי האוריינטציה שלנו צריכה להיות על ארגון האומות המאוחדות, והוא לא שעה לאזהרתנו כי הארגון הבינלאומי אינו אלא מבצא את האינטרסים הנפרדים של חבריו, ומבחינה מדינית אינו אלא מעין "ועידת עתונאים בינלאומית מתמדת". רק בשנת 1954 גילה מר בן־גוריון כי ארגון האומות המאוחדות אינו אלא מעין "עתון עתונאים בינלאומי", ויאסור לנו לסמוך עליו.

כך או אחרת עובדה היא שמעולם לא חיפשנו בעלי־ברית בזירה הבינלאומית ובמזרח התיכון, והגנו המדינה היחידה בעולם אשר אויבים וצרים יש לה, ואילו בעלי־ברית אין לה.

במה אתה מתכוון כמונח "בעלי־ברית"? תהיה זו טעות להניח כי המונח "בעלי־ברית" בימינו זהה עם בעלי־ברית כפי שהמונח היה ידוע במאה ה־19. כלומר, גורם אשר עמו חותמת מדינה מסויימת על חוזה סודי או גלוי להגנה־התקפה, שום חוזה כאלה אינם דרושים למדינתנו. בעל ברית יכול להיות כל גורם אשר עמו נוכל ללכת כבדת־דרך, והאינטרס שלו ושלנו יותאם באותה כבדת־דרך.

למשך? קח, למשל, את הדוגמה הבולטת ביותר: אם הבריטים, אשר בהם נלחמנו משך שנים רבות, אם הם מעוניינים מבחינת האינטרס שלהם בתחלת סואץ, שאנו נוריד מהלומה על צבא מצריים, אם בשטח־הכיבוש של עזה ואם במפרץ־אילת, הרי באותה כבדת־דרך האינטרס שלנו יותאם לאינטרס שלהם, והם יכולים לשמש לנו, הם, אפילו הבריטים, בבחינת "בעלי־ברית לכבדת־דרך".

הזכרת קודם את שמה של צרפת. אתה חושב על שותפות עמה?

כן, בהיקף רחב ביותר. אין זה מקרה, אם כי הדבר אינו ידוע ברבים, כי בימי מלחמת־המגן נגד הערבים קיבלנו את רוב הנשק לא מצ'כוסלובקיה ולא מאמריקה, אלא מצרפת. כי צרפת מעוניינת לשבור את הליגה הערבית, ששימשה מכשיר לגירושה מהמזרח התיכון, ומוסיפה לשמש מכשיר למלחמה באינטרסים הצרפתיים באפריקה הצפונית. אולם המדיניות הרשמית לא זו בלבד שלא שקדה על רכישת צרפת כבעלי־ברית, על הבסיס היחידי המקובל בעולם המדיני — "מן על מנת לקחת" — אלא להיפך, המדיניות הרשמית כמעט הרסה לחלוטין את הידידות האמיתית בינינו ובין צרפת, אם עלינו להצבעת האומללה באו"ם למצו

ראיון מיוחד

(המשך מעמוד 15)

שטח בתוך הארץ הקטנה שלנו, אשר ית-
וסף לשלטוננו הריבונני.
**השינוי האיסטראטגי יביא, ל-
דעתך, את השלום?**
אנחנו גניע לשלום הממשי, כלומר להפ-
סקת שפיכות הדמים, לא רק בגלל הדיפת
האויב ממרכזי חיינו, ומעורבות התחבורה ה-
פנימיים שלנו, אלא גם מסיבה אחרת, כללית.
הערכים מתקופים אותנו ומתכוננים להפ-
תעוררות כללית עלינו משום שהם מאמינים
כי בהסתערות זו ידחפונו הימה.

לכוש הארץ יביא שלום

מנין להם האמונה הזאת? בהסתכלם ב-
מפה הם מוצאים כי בין קו שביבת הנשק
לבין חוף הים, נמשכת רצועת יבשה צרה
מזרחית, מעין צוואר-בקבוק איסטראטגי, ואז
הם אומרים בלבם כי במלחמה הבאה, לה
יהיו מוכנים כהלכה, לא יקשה עליהם, על
ידי דחיפה צבאית גדולה אחת, להסילנו
מצריות.

אלם אם בין הים לבין גבולו המזרחי
של שטח-השימוש הישראלי תשתרע יבשת
ממש, תיעקר האמונה הזאת מלבם של ה-

ערכים.

לחלוטין?

אני מניח כי תיעקר כליל. הם לא חלמו
עוד על מה שקרוי סיבוב שני, כלומר על
הסילתנו הימה, ואם המניע הזה יוסר מ-
חשוביהם, יוסר גם הטעם, מבחינה מדינית,
של התקפות גרילה, אפילו אם כאלה תהיינה
אפשרויות — דבר מן-מקס ביותר, ביחוד
שנוכל או במעשי התגובה שלנו, אם יהיה
צורך בהם, להכות בהם במה שאתה קראת
"מרכזי כוחם".

אני מאמין, איפוא, כי אנו נזכה לשלום
אמת עם שיחזור הארץ, אפילו אם מדינות
ערב לא תסכנה לחתום עלנו חוזה שלום.
כפי שאני בטוח כי אנו היינו סובלים מ-
גרילה, ועומדים בסכנה של סיבוב שני,
אפילו לו מדינות ערב היו חותמות אתנו
על הגירעין על חוזה-שלום, בתנאים הטריטור-
יאליים והאיסטראטגיים הקיימים.

מות גבורים

(המשך מעמוד 6)

כדורים מהאווהלים. אספנו את זה בארגונים
ואחר-כך נכנסנו לאוהל שלנו לפרק אותם.
כל תסכנה בחוץ, באוהל היו רק עוד
שני חברים ששקפו בפתיחת היריעות, נתן
התיישב על המיטה הקיצונית והתחיל לפרק
רימונים. אני המשכתי לאסוף את הרימונים
מאוהלים אחרים. כשאספתי את הכל נכנסתי
לאוהל, הוא כבר הספיק לפרק כמה רימונים
והניח אותם הצידה, בתוך ארגו. אני הת-
חלתי להפריד את הרימונים החיים מן הכדור-
רים, כדי שאתחיל לפרק אותם גם כן.
פתאם שמעתי נקישת. כבר זרקתי מספיק
רימונים בחיים שלי כדי שאדע מה פירוש
הנקישת. ישר, בלי מחשבה, התחלתי לרוץ
מהאוהל, מבלי שאעקב אטילו בשביל לזרוק
את ששת הרימונים שהחזקתי בידי. מאחורי
שמעתי את נתן צועק "רימון!"

אלכבר: זה מנהג מהאימונים. כשמישהו
שמישהו הולך לזרוק רימון הוא צועק:
"רימון!"

חבר: הוא היה מתלוצץ על זה. פעם
אמר לי: "כשתבוא הביתה לביקור, גש
קודם לחלון וצעק: רימון! כמו בלביב".

זיים: כשהיינו משהרים בחיים, באימונים,
אני ונתן, היינו משהרים את המגוף ומחכים
קצת לפני שזורקים את הרימונים. זה היה
בשבילנו ספורט מיוחד.

אלכבר: אני גם זוכר שמישהו אמר
לו באותו בוקר שיקח את הרימונים החיים
ושיוהר. נתן צחק: "למה אתה חושב
אותי — לילד?"

זיים: באותו רגע לא חשבתי הרבה.
רצתי קדימה הרגשתי שהא רץ אחריי, לא
הספקתי לעשות כמה צעדים כשמעתי את
פוצצות הסתכלתי לאחור. הוא כבר שכב
על האדמה.

לאותו ערב נועדה מסיבה של מפקדי
הכיתות של הגדוד. מותו של נתן השפיע
על האווירה במחנה ורבים חשבו כי המסיבה
תבוטל. אולם מפקד הגדוד, החליט לקיים.
צריכים להתרגל למחשבה כי בצבא מחת
הוא אורח רגיל. אמר הוא.

אומר המגיד: "זה אמנם דבר עצוב.
אבל חיילים מתקדים, גם למות ואם מה
מישהו בצורה כזאת, זהו דבר מעודד. כי
מעשה זה ישמש דוגמה לחיילים אחרים במצ'
בים קשים. על כל פנים, אנו, בגדוד זה
לא נשכח את הדוגמה שנתן לנו נתן אלכבר.
אנחנו צריכים להיות גאים שישנם בחורים

עלי לומר שאין גם בכך כל בטחון. ידוע
לי כי מר דאלס היה קרוב מאד לחתור על
איומו באקדח-הכסף שלו לפני ששה חודשים.
הוא היה מחפש את מתן ההענקת בלחץ
דעת הקהל היהודית והלא-יהודית בארצות-
הברית, בו זמנית הוא אילמלא מיהר מר שרת,
מתוך זעזוע תבוטני, להכריז על הפסקת
העבודה כדי לזכות בחידוש ההענקת.

אין אנו צריכים כלל להכחיש כי יהדות
אמריקה יכ לה להתח גורם אדיר בכל פעור
לוחינו המדיניות, אולם גם היא נעזבה ל-
נפשה מבחינה מדינית, והפכה לגורם פילני-
טרופי גרדיא. מכל מקום, יש להדגיש כי
המענק האמריקאי בלאו הכי ייפסק, אם לא
בשנת 1955 הרי בשנת 1956, ולא בגלל
היחסים בין ארצות-הברית לישראל, אלא
בגלל מדיניותה הכללית של השינוי, ש-
מצאה את ביטויה בדין-חשבון של ועדת
ראנדל.

ועדה זו, בה השתתפו נציגי שתי המפ-
לגות גם יחד, המליצה פה אחד לפני הנשיא
אייזנהאואר לגמור, בהקדם האפשרי, את ה-
פ-שה של ההענקות לכל המדינות הזרות.
אין ספק שבחשינוגטון קיימת הנטיה הבר-
רה אשר את הדין וחשבון הזה, ולהמיר,
כפי שהם אומרים, את התמיכה בסתר.

ה-אונגלים לא ילחמו בנו

אתה חושב שבמקרה של הפ-
סקת המענק יש אפשרות לבצע
פעולות צבאיות?

אני בטוח, כי לו הציבור שלנו היה יודע
שעליו לסבול תקופה מסוימת למען מטרה
לאומית מובהקת, בגלל ביטול חד-פעמי של
המענק האמריקאי, הא היה מקבל את ה-
דבר באהבה. למדתי כי זה היה הלך הרוחות
בקרב ציבור הרחב בימי הדיונים על המשך
העבודה בערוץ הירדן, בשנים הקרובות,
יפול השיקול הזה בלאו הכי.

מה דעתך על האפשרות של מל-
חמה צבאית גלויה עם בריטניה?

לדעתי אין לנו לחשוש מפני הכרזת מל-
חמה של בריטניה עלינו. בריטניה לא תוכל
לעצת בנו מלחמה, אם בגלל ניגודי ה-
אינטרסים בינה לבין כל המעצמות האחרות,
שיש להן ענין ישיר או עקיף במזרח התי-
כון, ואם בגלל, לחץ דעת-הקהל העולמית,
ואם — ואולי בעיקר — בגלל הלכה ה-
היסטורית שהיא למדה מן המלחמה בינה
לבין עמנו, שהיה מיוצג בימים ההם על
ידי מעוט נחום קטן.

מר בנין, נניח כי בתאם לתכ-
ניתך כבש צבא ההגנה לישראל
את כל שטח ארץ-ישראל המער-
בית, ואפילו את עבר-הירדן. האם
דעתך חוסלה על ידיו כך המל-
חמה? האם יכולים אנו לכפות ב-
מקרה זה שלום על שאר מדינות-
ערב, על מרכזי הכוח הערבי ב-
מצרים ובעיראק שלא נכבשו?

בדבבי על שלום, איננו מתכוון לת-
שום כתובים. לחוים כאלה יש ערך רק
אם שני הצדדים רוצים בלב תמים לקיימם.
אין לי כלל בטחון שהערבים היו מוכנים
לקיים חוזה שלום אתנו, גם לאחר שיחזרו
הארץ כולה.

אולם בימינו לא הח-זים חשובים — אם
כי יש להצטער על ירידת המוסר הבינ-
לאומי — אלא תוכנם. אני מתכוון, איפוא,
לשלום למעשה, ולא להלכה. במלים אחרות,
לשלום-אמת, למצב, בו לא תהיה עוד שפי-
כות דמים, לא של יהודים ולא של ערבים.

הכסחון תלוי בגודל המדינה

מבחינה זו יש לשקול את ערכו של כל
שטח בארץ-ישראל שיימצא בידינו. אני סר-
בר כי מי שאומר שאין ערך איסטראטגי
לכבוש "מספר קילומטרים נוספים", ממש
אינו יודע מה הוא סח.

אתן דוגמה: למעשה יצאו שתי המעצמות
האזירות בעו-מנו, רוסיה ואמריקה להיל-
חם על חלק מסויים של חצי האי הקוריאני,
אף על פי שהאיסטראטגיה של שתיהן היא
עולמית ממש. אבל הרוסים רצו להוציא את
האמריקאים מצריות, ה הגובלת בשטח
הגבול של וולאדיבוסטוק, ואילו האמריקאים
רצו להחזיק בידיהם את הבסיס הזה. מבחי-
נת ההיקף, התפיסה העולמית של האיסטרא-
טגיה האמריקאית או הרוסית, מבחינת ה-
שימוש במפצצים מרחיקי-טווס, נראה שאין
כל ערך לרצועת-אדמה קרה זו, ואף על פי
כן גמרו אומר הגרמנים המכריעים גם ב-
חשינוגטון וגם בקרמלין לשמור לפחות על
חלק של חצי-האי הקוריאני.
אם נתחשב בהבדלים הכמותיים, נבין הי-

לנהדר באדו במי-הוד
של מהודר זה נהדר
בימ'ס לתמרוקים
מה/פר
אלנבי 33 ת"א
מבחר גדול של תכשיטים
ועגילים מזהב אמריקני

להגיע לשכר
בתכנית למכירה בתשלומים
כדור
קנה מצלמה מיד
מצלמה שתהנה ממנה לעד
קנה היום שלם — מחיר
העיקר שתהנה
מפני שזה הרבה
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלון 31

תאמר תודה בעד הסקרים בקולך על תקליט בלתי שביר
למשלוח לחוף-לארץ
מאת שרות להקלטת ישראל רח' אידלסון 4, תל-אביב, טל. 5195

היש לך כאבי...
בגב, בברכים, בכתפיים או בפרקים?
"רפא" - 103 רח' שלמה המלך 103, תל-אביב טל. 24495
בריכות
מי-מרפא
חבישת בוי
כמו
בקרסבד
זישי או
טבריה
כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי /
מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית. מסג' וריהביליטציה
המוסד היחיד מסוג זה בארץ / מחלקה לסובלי ריימטיזם / עומד
תחת הנהלה ופקוח רפואי

קדם
מטמורפזה
הרוקח טב-צניק
מוריד כתמי השמש
ומבהיר את עור הפנים
המפיץ:
ת"א רח' מלך גורר 54
דיוס סטו סט
החשינו בכר הארץ

לרגל נסיעה לחוף-לארץ
למכירה בחודש-מנחם
מכונות נוסע'ס. פיג'ו.
מורל 1946 10 כ"ס
דובר פרטים נא לפנות:
הנהלת "העולם הזה", רח' גליקסון 8,
תל-אביב, טלפון 26783

אויבי הנוער
מחלות למין, מניעתן וריסיון
מאת הד"ר מרדכי זידמן

צעד הפלא סבוי
למד לרקוד
אצל המורה
סבוי
את"ל ינונה הנביא 39

תחרות הפרס'ס
של העולם הזה
אם חסר לך אחד מארבעת
התלושים, יכול אתה לשים את
התלוש הזה במקומו, בתנאי
שהוא יהיה רק אחד מארבעה.
תלוש תחליף
תלוש זה בא במקומו של
תלוש מס'
מלא להלן את הפתרון של
החידון השיוך לתלוש אשר
תלוש זה בא במקומו.
1
2
3
4
5
6
7
שם הסותר
המספר הנמצא

יבשת־אפריקה היתה הפעם מטרה חדשה
לאחר השיגרה האירופית והטעמים האמרי-
קאית. הפדרציה הציונית בדרום־אפריקה
שלחה כרטיסי־טיסה חינם, ערכה תכנית
משחקים רבת היקף, פתרה שבחי תעמולה
רושעים אודות יכולתם של הבחורים היש-
רואלים.

אך איש לא פסקם שלמסע היה אופי אחוה מאשר ספורטאי גרידא. הכדורגל הדרום־אפריקאי התפתח בשנים האחרונות, החל לר"כ את אוהדיו. התרומם לדרגה גבוהה. היתה זאת הדוממות נוחה ליהודי ארץ־היהלומים לנהל תעמולה עבור מגביות וקרנות. הם הומינו את הנבחרת הלאומית הישראלית כדי לעורר את התורמים מתנומתם. שולח בהן מנה היה גם סקיף קטן וצנוע, שנחבא בין השורות, ביקש כחוקף אך בנימוס, להכליל נבחרתם גם כמה שחקני בית־י. בציניהם ה־ספורט ביים לא תנועתו החזקה של מנחם בגין בדרום־אפריקה.

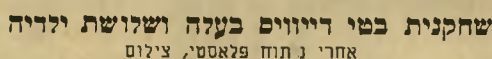
חלומות שנת בדרו. משך כמה שבועות
היו שלושה שחקני בית"ר חל"אביב, האחים
יצחק ויעקב גמבש ונסים אלמליח, אופטי-
מאים ביותר, חלמו חלומות נגימים על גיון-
גלים ומכרות יהלומים.

אך ביתיים נסעו יצחק ונסים עם נבחרת
לפריסיה, הרגישו כי היתה זו מהמת
ב'י' מהשלמת ביותר עבור אי צרופם
למסע הגדול. התקפה נשארה אפוא: יעקב
גמבש, שצורף לסגל הראשון שמה 21 שח'
קנים, התאמן במרץ והיה בטוח שלשארית
הפליטה הבית'רית, פסחות, תינתן הוכחת לע'
חול למסוס הנכסף.

הרעש קם בעת שהמרכיבים מחקו מרגע האחרון מהרשימה שלושה שמות. השאירו רק 18 מאושרים. יעקב גמבש היה בין ה"שלושה".

סל במקום שער ?

לפני כמה חודשים חל מפנה מזריע במע-
רכת הספורט הישראלי. מברקים חתומים ב-
חוממת רוסית הביעו בזה אחר זה ממוס-
קבה, בישרו לקהל הישראלי את הצלחותיה
של בנחרת הכדורסל הישראלית בתחרויות
אליפות אירופה.

לנוס ד, אומץ לב

הסופר **יהושע** (פגישה באביב) **בר יוסף,**
החליט להרחיב את אופקו אל מעבר למקום
מושבו הקבוע, צפת, יצא ההודש לפגישה
אביבית בת ארבעה חודשים עם פאריס ו־
לוגדונו.

סופר אחר, שהיה פעם שליט מדינה פמפר (השני) קאראגיאורגוביץ, מלכה הגולה זה יוגוסלביה, הנישב בלונדון עוסק ב"חיבור וזכרונותיו, הגיעו לשליט ארצות ארצות, כאשר סיפר לעתונאים: "הסבא שלי, הנסיך אלכסנדר קאראגיאורגוביץ, היה משה"ן את יריביו הפוליטיים מחלון הקומה השלישית של ארמנו".

אומץ לב גילה גם בן למשפחה מ'לוחית'
אחרת הנסיך ברנהארד, נסיך-הכתר
של הולנד. שביקר לאחרונה בארצות-הברית.
כאשר המריא לבדו במטוס מלוגי מס'פוס
סאבר-7, נהרג במהירות הגדולה ממחל'
רות הקול, החזיר אותו בשלום לבסיסו.
נסיכה מסוג אחר, אחת מנסיכות הסקס'
אפיל של הקולונע, זאול גאנבר, הבלוני'
דית ההונגרית, חמת המגז וחובבת השע'
רוריות, החליטה לחלל שערוריה גספת:
היא צויינה ערומה על ידי צייר מפורסם,
ותמונתה נמסרה להדפסה בלוח-שנה.
כמעט וחולל שערוריה גם מומנדר (אלוף

גלי השמחה הציפו את מרבית האוכלוסייה, גימו להתלהבות עצומה בקרב הנוער שהחל למלא את מגרשי הכדורסל הרבים בארץ. בלרגע היה נדמה שהכדורגל פניה את מקומו הנכבד, בין משחקי הספורט, מסר אותו ב"ה לכנענה הספורט האלאומי החדש: משחק ה"סלים המספור והנעים.

אולם השקט שהשתרר בהעדר מפעלים, משך תקופה ארוכה, צינן את גלי ההתלהבות. חוסר אולמות סגורים מתאימים גרמו לחורף משעמם ודל-משחקים ורק הקבוצות ה"מקומות קלעו סלים בהתמודדויות לא-מרת-קומות ביליארד.

השבוע בא מפנה מעורר. נבחרת משוכחת של הצבא הצרפתי החזירה ביקור לכדורסלני צה"ל מלפני שנתיים, תופע בשלושה משחקים, שהראשון ביניהם שיתיה כל-צבאי, יערך באיסטד העירוני ברמת-גן, בו נבנה במיוחד מגרש משוכלל לכדורסל. המלחמה

היה זה נסמן ראשון להתחרות בענף הכור-
רגז הפוטולארי, להביא למגרש קהל שיא
בן 15—20 אלף צופים.

צה"ל הוכיח כי גם לו חלק נכבד בחיי הספורט בארץ. עשה תעמולה רבה, הוציא לפועל את אחד המפעלים הגדולים שלו מאז מלחמת העצמאות.

מסנה) אייזש לינקולן, סגנינשיא הסדרא
ציה הציונית כבריטניה, כאשר מיצה הוא
את תשבתו להגדרת דוד בן-גוריון כי
ציוני הוא רק אדם הממשים את מצות ה'
עליה לישראל, בהגדרה רסאית קצרה: "בן
גוריון סובל מהיסטריה של צבר שפרש ל'
חסור המציאות של שדה-בוקר".

לשחקן, מזל ב'ע

משתי סיבות החליטה שחקנית הקאמרי
אורנה (זיאן ד'ארק) **פורת**, המתעתדת
לבלות חופשה בת עשרה חודשים באירופה,
לעשות את מרבית דרכה כטרמפיסטית: "רא-
ש.ת. אין לה מטבע זר. שנית, היא רוצה
להכיר במסעה אנשים רבים ככל האפשר.

שחקן אתר של הקאמרי יוסף (על עכברים ואנשים) ירון המופיע בחפיקי ראשי בר סרט אבן על כל מיל, קילל את רוע מזל, כאשר ואלף לשוב ולשאת על גבו של כוספה כבדים בגמלי'חפה. הסיבה : הסכנאי הראשי של אולפני'ההסרטה בורצליה חלה, ועוזרו בלתי'היה, קלקל את תצ'ומי נשי את'השקם בגמל.

אביו המנוח של ידין, סרופסר. לארכי-אולוגיה לוי פוקניק ישמש גיבור ראשי של תסריט חדש מאת מאיר (בית אבי) לויין. נושא העלייה ההתפתחנית-דרומאטית: מלחמת הישתחרר, המצור על ירושלים, ה' חיפושים אחרי המגילות הגנוזות במדבר, חור התגנשות עם נזירים וכדומים.

לרב, בעיות

משרד-החוז, המכין רשימון דיפלומאטי
מעודכן, גילה כי קונסול אוסטריה בתל-אביב,
מחבר ספריי-דים, שלחם בשורות המחתרת
הצרפתית במלחמת-העולם השנייה, הוא בעל
מספר השמות הגדול ביותר ברשימון:
קארל פאול ארנסט פרדינאנד מא-
ריה הארטל.

אדם בעל שם קצר יותר, **תיאודור** (הסדי"ק) קולק, מנהל משרד ראש הממשלה, העומד הוה (1857), השיג בחורש שעבר 60 מיליון דולר בארצות הברית, לתשלום ארץ חובות קצריהמועד של ישראל, נתן והיו לעתונאי הבריטייהודי **ג'ון קמפבי**, הכריז: "סחכתי גם כמות גדולה של גלולות אס-פירין להאשימם מהרדיקאז, אשר לא ידעו כיצד להתגבר על הבקיעה הכספית".

חֶסֶךְ לַעֲצֻמוֹ כִּאֲבִיר־אֶשׁ גַּם רַבָּה הָרָאשִׁי שֶׁל
תְּלֵאבִיבִי. הָרַב אִיסֵר יִיְהוּדָה אֹנֶטְרִמָּה,
שִׁיעָא בִּשְׁבּוּעַ שְׁעָבֵר לִמְסַךְ לְדִרוֹם־אִפְרִיקָה
וְהַשָּׂאִיר לַת־יָמִיד יִשְׁיֵבְתָּ אוֹתָהּ אֶחָת הַבְּעִיט
קִשְׁתוֹ שֶׁהִרְבִּידוּ אוֹתָהּ. הַבְּעִיט, הַמּוֹת,
לַפִּי דִּינֵי־יִשְׂרָאֵל. לַעֲשׂוֹת נִיחּוֹם שֶׁל הַעֲבֵרָת
בִּשְׂרָא אוֹ עוֹר. מִמָּה לְחִי — כְּלוּמָר, נִיחּוֹם
פְּלֹאסְטִי? מִקְרֵה־הַסֶּפֶק: הֵמָּה אֵלֶּיךָ בִּהְיוֹת
לֹא הָיוּ כִּי בְּעִירָתוֹ מִסּוֹג זֶה לְבִטְיִי (וְהֵנָּה)
אוֹדוֹת חֲזוֹה) דִּי״וֹיִם, כּוֹכְבֵי־הַקּוֹלוֹנוֹעַ רַב־תִּ
הַכִּשְׁרוֹן, שְׁעָבֵרָה לְפָנֵי חֲזִימָה מִסְפֵּר נִיחּוֹם
פְּלֹאסְטִי בִּלְסֹת וּבִסְנֵטֵר. הֵמָּה הַסִּתְגֵּרָה בִּי
בֵּיתָה, טִרְבָּה לִקְבֵּל מִקְרִיצִים וְצִלְמִים, שְׁבָה
וְהוֹפִיעָה בְּצִיבֵר רַק בִּשְׁבּוּעַ שְׁעָבֵר, כֹּאשֶׁר
עָרָה מִסִּבֵּת עֲתוּנָאִים וְהִרְעִיזָה: „מַעֲתָה
וְהִלָּה אֲבָחֵר אֶת שְׁפִידִי בְּעֲצָמַי, לֹא אֲשַׁתְּקָה
טִרְסִים מִמְּרוֹגֵה תַּנְחִיף אוֹ שִׁלְשׁוֹת.”

		8	7	6	5		4	3	2	1
13				12		11			10	9
	18				17			16		15
						21			20	
	24						23			22
		28		27				26		25
	32				31				30	
37		36				35				34
			39							38
	43			42		41				40
		47			46		45		44	
				49						48

תשבץ היסמורי

מאוזן: 1. בירת ההבסבורגים; 5. בשעת צרה מכריזים עליה היהודים; 10. שמו הפרסי של פסיסקאי האטום הדני; 12. ממנה הפליג יונה אל לוייתנו; 14. מקצוהו של אלוף־הימה גורן; 16. מלכה יהודית־מרסית; 18. טוב ליהודים או... ליהודים? 19. חברת זיקה ליהודים מלאכה; 21. שמו הראשון של אב' ג'ולסון; 22. גיבור של עטברים ואנשים; 23. מגלה משרד הבטחון; 24. הברה המעידה על גוף ראשון, עבר; 25. מלאכת התרגום־לוח; 27. קצה מלכות אשחורוש; 30. בית ספרו של רבי ציציל; 31. פעם קראו לה טטסי; 33. מלת הגבלה; 35. משחת פנים תנ"כית; 36. בעזרתו סילקו שליטים מזר־חיים אלמנטים לארצניים; 38. מפורסמת משנתתה; 39. עדה יהודית כזאת נקראת קדושה; 40. ממציא אנגלי; 41. אם לא סוגנים; 43. תן; 44. ממנו עשוי כל חוט; 46. מטרון של מדינות חקלאיות; 48. ויליאם סארוזין; 49. בתו הצעירה של ביג'י.

מאונך: 2. מטבע יפאן; 3. מלת הש־לילה הרוסית; 4. יוון; 6. על חרבות בלשון

התנ"ך; 7. נכשל לפני חומות עכו; 8. מסי
בות דתיות כותבים מספר זה ט"ז; 9. חיב
ציוני כללי, רופא; 11. ניגוד הגיוני; 13.
תלם, בלשון פיוט; 15. איגוד הגרמנים
בארצות הברית, לפני מלחמת העולם
שנייה; 17. צייר קריקטורות ישראלי; 18.
אחת מחמש המגילות; 20. פעם היתה בירה,
בארץ בלסית; 23. בנבולה עזר קו המשוה;
26. עיר דוד; 27. מנרת קבר קדמונית;
28. גיבורה עגנונית; 29. מימיו ישקו את
הנגב; 31. כפר שיתופי במדבר עמק יזרעאל,
ישראל לצברים; 32. סואץ נפץ ופכה; 34.
בר עושה החיל את היכרותו הראשונה עם
הצבא; 35. אחד התאומים התנכיים; 37.
מה שגפרורה של חנה כוש הציע; 39. עליית
גג; 42. בין היבוא ליצוא הישראליים; 44.
אדון, באנגלית; 45. יונתן לשאול; 47.
בזשק היא חולצה, כפה היא לועס.

פותר תשבץ-ידיעות שזכו ב-
פרסי-ספרים :

דוד פינס — ת.ד. 10, חיפה.
שמואל הרלינג — ת.ד. 2, באר-יעקב.
טליה רוזנאל — דיונגוף 292, תל-אביב.

הוליבור חשיבותה של מיניות

ריטה מורנו היא כוכבת בת 22 הידועה לשיר, לרקוד, ואפילו במקרה שדבר כזה עלול באמת להיות חשוב בהוליבור — לשחק את כשרונותיה המגוונים נהגה להוכיח בהן צוות טליוויזיה ככת זוג של ריי (איה צ'רלי) בולגרי, או בתפקידי נערות מקסיקאניות בסרטים הוליבוריים מסוג ג'. אחד הכשרונות הבולטים ביותר שלה הוא הסטירה על חשיבותה של מיניות או תמימות, הכל בהתאם לצורך של כוכבת מובטלת בהוליבור.

מספרת ריטה שחורתי השיער והעניים: "כשאני רוצה להיראות תמימה, אני מוסיפה בחולצת תחרים לבנה מכופתרת עד הסנטר; בלי ליפסטיק, בלי עגילים, אני יושבת כשרגלי צמודות זו לזו, כשאני נשאלת מה עשיתי עד כה, אני פוקחת את עיני לרווחה ואומרת: כמעט כלום, ואני מחייכת חיוך איטי מלא בטחון, ככה סגור. משך כל הראיון אני יושבת זקופה, מדברת בקול שקט ומתוק."

כדי לגלם דמות של אשת העולם הלגלגית ויחד עם זאת גם מינית, מותחת ריטה על גופה החטוב סודר, תוקעת אותו בזוג מכנסי קטיפה שחורים וצרים, עונדת עגילים ארוכים יותר, משונה לפניה מראה חתולי. "אני באה עם מבט האומר: אני מתרשמת מכך, פרא אדם, ואל תחזר אחריי." עיניה הן תמיד עצומות למחצה, היא משלחת מבטים לריסים.

בשביל תפקידים של נערות "קולג' אמריקאיות בסרטיזמר לובשת ריטה את הבעת "חצי תמימות, חצי פראות." היא עונדת פנינים ונקודת חן על לחייה. "אני מחייכת עם פה פתוח, ולעיתים אף מפליטה בדיחה" היא איננה שוכחת את השפתון וצבע הריסים.

ריטה אינה מניחה את השטח של מרילין מונרו, שטח המין, בלתי כבוש, כשהיא רוצה לעשות רושם מיני ביותר על סוכן פרסומת זה או אחר, היא מופיעה בשמלה מכד אינדיאני מודפס, בעלת מחשוף נדיב ביותר, כששערה הכהה פרוץ באמנות, היא נכנסת במרוצה בפה פתוח למחצה, "אני מניחה להם להביט עלי, אני משתעשעת בכל דבר המוטל בסבבה, אני משלחת בהם כל הזמן מבטים מזווית העיין."

טיענה בתמימות ריטה שהספיקה כבר להגיע לשער לייף, שלב נכסף בחיי כל

כוכבת: "ההצלחה הגדולה ביותר באה לי בתפקידי מיניות פראיות."

סרטים בוס מנהלים יבובה

מוסר ההשכל המתקבל מן הקומדיה ב"בתי יקירתי" הוא: אם יש לך בוס קשיח ורגזן, כדאי לך לקרוא את סמ"בנך עליו, או, כמו במקרה זה, את שם בובתך. הבוס, לאחר שנודע לו הדבר, הפך רך מאוד.

פטסי דאגלאס (בסטי דרייק) סחבה ממקום העבודה שלה בובה גדולה, עטפה אותה בשמיכה, היתה זוכה, כשהבובה בורעותיה, למקום ישיבה ברכבת התחתית הדחוסה. היא כינתה את הבובה על שם הבוס שלה

הצדק מנצח לבסוף, כאשר מתברר שהמושחת הוא דוקא מנהל האוניברסיטה. ברור כי כל הבעיות בסרט הן רקע להצגת גופה החטוב של וירגינה מאי, וכשרונותיה הריקודיים של ג'ין נלסון. הצופים לא נעשים חכמים יותר אחרי ראיתו, אולם הם גם לא מפסידים הרבה, (פרט לכסף).

אופרה בלירה

אאידה נותן לכל ר' לא ראה מימיו אופרה אמיתית, מושג / כך. זהו אחד הסרטים המפוארים שאיטליה מרבה לייצר בזמן האחרון בשביל הצופה "החולל-באי" למן "אמריקאי, שאינו רוצה להשתתף ב"צרותיו הניאוראליסטיות של גונב אופניים, או להבין את הסמליות של הנס במילנו.

ריטה מורנו: סאטירה על הוליבור

תמימות-מאה-אחוז

מיניות מתפרצת

חצי עצור, חצי פרוץ

מיניות עצורה

כדי לא לפגוע בטעמו האסתטי של הצופה, הולבשו קולותיהם הרחבים של הזמרים ג'ון פות נאים כשל סופיה לורן, אחת ממלכות המין שופעות החזה של הסרט האיטלקי, אשר פרט לתנועות השפתיים שלה המאפשרות לקולה הנפלא של ארנטה טבלדי לצאת מ"תוכו, נותר לה רק, כאאידה, להתהלך בבגדים עתיקים מפוארים, לנשום עמוקות ולמלא את חלקה העליון הקטן של השמלה — דבר שהיא עשה בכל הזדמנות. את האריה צלטה אאידה" משמע רק למראית עין לוציאנו דלה-מארה (ראדאמס) ולוים מקסחל היא בת פרעה מלכותית בצורה המניחה את הדעת. כל זאת בתוספת המוסיקה הנפלאה של ורדי, התפאורות הנגדורות, צבעי הפרנקוולור המרהיבים, הבלט של האופרה של רומא ותזמורת שירות השידור הרומאי, עושים את אאידה לסרט מרהיב ונעים.

שלפוחית מתפוצצת

משך שבועות היו החובות תל"אביב וחיפה מלאים תמונותיה של ג'ינפר ג'ונס ערומה המתכסה איכשהו בשמיכה אינדיאנית צב"עונית, בכל מקום הדובקן מודעות פרסומת צעקניות "ד-קרב לאור השמש, פאר

אותו הכירה רק מפ"השמועה. הסיכויים מתחילים כאשר סבור הבוס שזהו תינוקה, מתרועע אהה בשם בדוי, מגלה שהיא רווקה. מעורבים בתסבוכת גם שני המנהלים שלה, דניס מורגן וזכרי סקוט. אין זו הפעם הראשונה שבטסו דרייק משחקת תפקיד נערה אמריקאית המחפשת בעל. היא עושה זאת במרץ רב, תוך העזיות פה והילוך-ברווז. אין זו גם הפעם הראשונה שדניס מורגן משחק תפקיד שכל אחד אחר יכול למלא אותו ביתר הצלחה.

דמוקרטיה ורגליים

"כל אמריקאי זכאי להשכלה אקדמאית! אני יכול לתת את ידי למיזמה זו, לא איכ"פת לי אם יפסדו אותי!" משפט נשגב זה אינו מבוסס בסרט בעל רקע חברתי, כי אם מפיו של פרופסור באר-גיברסיטה אמריקאית בהאוניברסיטה רוקרית, המתקומם נגד הוראתו של המנהל לגרש את וירגינה מאי, רקדנית בורלסק בעבר, שהחליטה להיות מחברת-מחזות. היא באה לאוניברסיטה אחרי שהשתכרה מספיק כסף בהצגת "רגליים וניענוע" איבריי, מנהלת רומן-מעבר לגדר אמריקאי טפוסי עם סטודנט אחר, ג'ין נלסון, מחברת מחזה מוסיקלי, העומד להיות מוצג על ידי הלהקה הור"מתית. ואז מתגלה האמת הנוראה.

מיניות פרוצה

מיניות מהורהרת

יצירותיו של דוד אי. סלוניק... בהשתתפות כוכבים אהובי הקהל... היה זה מסע הפרסומת הגדול ביותר, שניתן לסרט בארץ, פרט למולד רוז, הוכיח עד כמה יכולה ה"פרסומת להשפיע על בחירת הקהל. דו"קרב לאור השמש הופק בתקופה שגינת פר ג'ונס היתה עדיין אשתו-האהובת-לנצח של רוברט חקר" ודוד סלוניק היה רק הבוס שלה, מפיק הסרטים הרגיל לחשוב בספרות של ששה אפסים. סרט זה, המבוסס על ספרו של ניבן בוש, מספר על נערה אידיאית למחצה, פרל שאוז, שהשטן המיני שוכן בג'וריס גורם לאבדון כל אלה הנמצאים בקרבתה. את השטן מעורר בה לוס מקקנולס (גרגורי פק) בנו המפוחח של סנטור מטורף למחצה שהשתלט על כל טכסס. למרות שהיא אהבת בתחילה את אחיו, ג'יני (ג'וזף קוטן), היא נעשית פלגשו של לוס, שונאת אותו, יורה ברקס מעיניים רושפות, מתפלת בורעותיה, מחבטת אותו, מתחננת, מדברת בניב דרומי חזק. לוס מתהולל, רוצח שני אנשים, אחד מהם אחיו, נהרג לבסוף מידיה האוהבות של פרל, נערות טכסס, כשהוא מכבד גם אותה במנה הגונה של כדורים.

דו"קרב, למרות בימיו הטוב של קינג (רובי גינטרי) וידור, הצבעים העזים, הוא שלפוחית מתפוצצת בגישה ראו שונה. דמויותיו הן מוגזמות ועלילתה, על אף גנות המין הנרמזות שבו, ילדותית וחסרת טעם. אולם כל זה לא הפריע לסלוניק לצבור עוד כמה מיליונים, להוסיף לגינפר ג'ונס דמות חדשה של נערה "מדורם-לגבול, לגל"רית התמונות שלה, אחרי ברנדט, מדאם בו-בארי, קארי ורובי גינטרי.

בקרה

משחקים אסורים — סרטו הצרפתי הגדול של רנה קלמנט על השפעת המלחמה ומוראותיה על ילדים רכים. בריגיט פוססי, ג'ורג' פוזוילי, יוליוס קיסר — הסרט השייקספירי הטוב ביותר שהופק א"פעם בהוליבור. לו"אס קלהרן, ג'ון גילגוד, מרלון ברנדו, ג'יי-מס מייסון. קארולו הצעיר — גרסה איטלקית על נעוריו של גדול סטורי-תבל. מריו דל-מונאקו, ג'ינה לולובריגידה.

העולם הזה ממליץ על:

משחקים אסורים
יוליוס קיסר

* היא התגרשה מווקר אחרי שילדה לו שני בנים, נשאה לסלזניק, זמן קצר לאחר מכן, מת ווקר ממחלת עצבים.

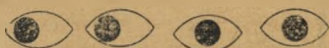
* אאידה השמימית.

המלל אתה לעלת בדרך הפשוטה?

התוכל לחבר את תשע הנקודות אשר ימטה בארבעה קווים ישרים, מבלי להסיר את העפרון מעל הנייר? קל מאוד לעשות זאת בחמישה קווים, אבל קרוב לוודאי שתמצא כי אינך יכול לעשות זאת בארבעה קווים. מדוע? מפני שרוב בני האדם מגבילים את עצמם, מסבכים לא צורך את הבעיות העומדות בפניהם.

החשבת שעליך להישאר בתוך גבולות הריבוע ? לא היית צריך להגביל את עצמך. לפחות את הבעיה בדרך זאת : מתחן קו מן הנקודה האמצעית בסטור השמאלי לכף מעלה, העבר אותו כסטימטר אל מעבר לנקודה העילונה. אחרי כן הפה את העפרון בזווית חדה והמשך את הקו כלפי מטה דרך הנקודה האמצעית בסטור הימני. המשך את הקו עד אשר תגיע כסטימטר אחד מימין לנקודה המרכזית אל הנקודה העליונה בסטור הימני.

עבד היכן מסוגל באינך עתה?

הציור הפשוט אשר לפניך אינו פשוט כל כך. זהו מבחן סיפופי של דמיון, אשר הומצא על ידי הפסיכולוג ביהנסון אוקונור, כדי למדוד את יכולתך ולהעריך את שאיפותיך המרוחקות. רופאים ועורכי דין זוכים, בדרך כלל, לציורים גבוהים במבחן זה. בה בעת גם פועלים בלתי-מאוכנים וזוכים לציורים נמוכים.

מבחן זה קובע אם את מידת יכולתך להתגבר על מכשולים.

התבונן בציור משך 45 שניות. העלה בדמיוןך את כל ההדברים או חלקי ההדברים להם את דומה. בקש מאחד מחבריך רשימה של כל ההדברים העולים בדמיוןך. אל תשתהה להאריך אותם. צי גיר תלויים במספרם, לא בסוגיהם.

תן לעצמך ציון אחד על כל חפץ, אשר בשמו נקבת. אל תביא בחשבון שמות תואר, למשל, אם תשובתך היחה: "שפן צרוב ללא ראש", תקבל ציון אחד בלבד. הסכת את הצינים שלך והוספת עליהם ציון אחד, אם גילת ב"ן 15 25' לה. ואהא תחשבו: 0 = 4 = 0 = 7 = 5 = דמיון לקוי, 8 = דמיון מוצע, 9 = 8 = דמיון טוב, 10 וטובה — דמיון מצוי. אם תקבל ציון נמוך, אות הוא כי אתה מוותר על שיפוט ותכניתך גדולה, מפני שאינך בוטח ביכולתך להתגבר על המכשולים המעצרים. צינים גבוהים יותר מעידים על ההיפך.

כלה אתה!

אנו מנסים תמיד לראות את עצמנו כפי שאחרים רואים אותנו, ובשנים האחרונות התקדם מדע הפסיכולוגיה בשטח זה. הפסיכולוגים המציאו מבחנים מצויינים, המשקפים את אופינו בשוואה עם אופים של בני אדם אחרים. המבחנים נקבעו בעיקר לצרכי דיאגנוזה. הם מראים למומחים כיצד מתייחס בני אדם שונים במצבים שונים, כיצד פועלים מוחותיהם וכיצד אפשר להשוות אופי של אדם אחד לאופי של אחר.

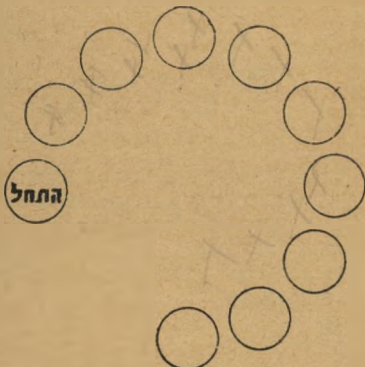
אילו ידע כל אדם פשוט להשתמש במכחנים אלה ולהעריך אותם, היו בני-האדם מיטיבים לראות את עצמם כפי שהם נראים בעיני זולתם. אך לא כל אדם מוסוגל לערוך מכחנים אלה. הערכה נכונה של תוצאות-המכחנים הגה פרי שנים רבות של לימודים והשתלמות.

ואף על פי כן, כאשר אנו נתקלים במכתבים כאלה, אין אנו יכולים להתאפק, ואנו בוחנים את עצמנו. ברור שהתוצאות אינן מושלמות, אבל הן משעשעות, אין אנו גורמים נזק לאיש, ואפשר שאנו אפילו מנציחים דגמור בשו"ע עצמנו.

בעמוד זה תמצא מספר מבחנים פסיכולוגיים. אחדים מהם מרמזים על הכיוון בו צריך להתנהג כל מבחן פסיכולוגי טוב. אחרים לקוחים מתוך מחקרים מסובכים על התהליכים השונים של הכושר והשכל. כל המבחנים באים להראות דך את מידת התקדמותך בחיים.

האם אתה עדין?

לדברי הפסיכולוג דונאלד לייזר מסוגלים עיגולים אֵלֶּה להוכיח שאתה שקרן. ועץ
את חוד עפרונך במרכז העיגול הראשון. אחרי כן עצום את עיניך ונסה לצייר X
בכל אחד משאר העיגולים.

אם הצלחת להציב יותר מארבעה סימני X בתוך העיגולים, אתה הוא כי פקחת את עיניך והצצת בהם. אבל בה בשעה שהתוצאות הסובות מוכיחות שאתה רמיט במבחן, אין לך כל מקום לדאגה איש לא ישליך אותך לבינהסוטה.

1000 A 5K

התבונן במשך חמש שניות בכל אחד מן הריבועים. איזו מן האותיות **הסאש** מהווה רוב בכל ריבוע? הפסיכולוגים משתמשים במבחן ביוק זה כדי לקבוע את מידת הסטנותם, או מהירות החלטתם של בני-אדם.

[illegible]

האות ס מהווה רוב ברובועים 1 ו'4. האות ח מהווה רוב ברובועים 2 ו'3.

נמצאתי בתא צר ואפל, מואר על ידי חרץ זעיר. הדלת נסגרה בחבטה. צעדי האיש הלכו והתרחקו. נשארתי לבדי.

כאשר הסתגלו עיני לאפילה, התבוננתי על סביבותי וראיתי שתי דמויות בקרבת אחד מכתלי-התא. הן לא ניצבו על הקרקע. הן היו תלויות באוויר ומכוסות בשרידים של מדי-צבא.

במקום שורה דממת מות, פרט לשאנונו העמום של הים ששמע מאי-שם.

רעדתי כעלה נידף. אולם במהרה אורתי עוז וקרבותי אל שתי הגופות. על אחת מהן התנוססו סימני דרגה של מאיור; על השנייה סימני דרגה של סגן-קצין. הגעתי למסקנה שהקצין היה המאיור, אשר על אודותיו שמעתי מפי בעל הביקתה. נראה כי ברגע בו הפכה תבוסת הגרמנים לחודאות, קם הבוגד על שני מפקדיו, הרג אותם ותלה אותם בתוך המקלט הנידח.

סופר לי שהמאיור וסגנו היו דומים זה לזה כשתי טיפות מים. דמיון זה היה בולט גם עכשיו, אם כי גולגולתו של המאיור הצטמקה, וליסתו התחחונה נעלמה במעמקי מעילו. השניים היו תלולים על חוים שנעצו בכותל.

סקרתי את מצבי. האשנב היה קטן מדי. לא יכולתי להדחק ולעבור דרכו. הלילה רד במהירות. משבירוח נשאו טיפות גשם אל תוך התא האפל. ישבתי ליד אחד הכתלים, וניסיתי לחשוב. דבר אחד היה ברור לי: האיש עקב אחרי, חשב שראיתי את הגופות התלויות במקלט וחשש שאשים אותו ברצח.

כל אותו הלילה לא עצמתי עין. הרגשתי את עצמי ככלוא בתוך תיבת-דואר. שמעתי רק את שאננו המרוחקת של הים. את אנקת הרוח הנושבת בין גבעות-החול.

האשנב הואר. השחר עלה. כאשר גדל האור, בהנתי את הגופות מקרובי, דומה היה כי שני הגרמנים נתלו ולאחר מכן חוסלו בכדורי-אקדה.

תא-הבטון היה דומה לאוון-ענקית. הוא קלט את שאון הגלים והגביר אותו עשרת מונים. ארבע פעמים שמעתי את הים גואה ומלחך את החולות, וארבע פעמים שמעתי אותו שב ונסוג לאחור. איש לא קרב אל תאי. אור השמש חדר מבעד לאשנב והודחל לאיטו על הרצפה. כמחוג זוהר של שער.

לאחר שעות מספר שכך השאון. שיערתי שהסערה חלפה. הצאתי מבעד לאשנב, ולעיני נגלו שמים תכולים. עם ערב באה קרן-סתר נוצצת וחודרה מבעד לאשנב. פתע שמעתי את הדלת החיצונית חורקת בהיפתחה. צעדים כבדים הדהדו במסדרון. דלת-תאי נפתחה, והאיש ניצב לפני כשאקדחו בידו.

הוא רמז לי לצאת. יצאתי והלכתי לפניו לאורך המסדרון. אבל במחצית הדרך נהדפתי לתוך תא אחר.

היה זה תא דומה לתא שהכיל את הגופות. גם בו היה אשנב קטן; אבל הוא לא היה ריק. הוא הכיל שולחן ומספר רב של ארונות. מתחת לאשנב ניצב טלסקופ קבוע על גבי חצובה. האיש המזור נכנס לתא ודלת הברזל נסגרה בחבטה.

קרני הירח האירו את המקום באור קלוש. האיש לקח כיסא וישב בין האשנב והשולחן. גופו השרירי התבלט על רקע-הקיר, וראשו הקרח נראה כראשה של יונה ענקית.

הוא ישב בלי נוע. יד ימינו היתה מוטלת על השולחן, והאקדה היה מונח בקרבתה. הוא לא הביט בי, אלא בטלסקופ השחור שניצב לפני האשנב.

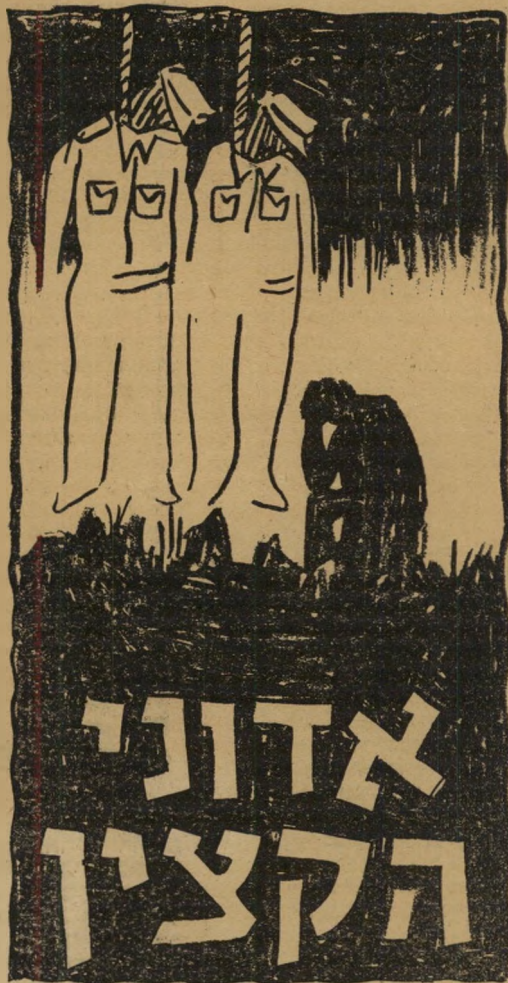
במקום נתחולל דראמה מזוהר — דראמה אשר תשאר בגדר מסתורין עד סוף כל הדורות. האיש הרגיש את עצמו כמו בבית. הרגשתי שהוא גאה במאורתו ורוצה לעשות עלי רושם.

הוא הושיט את ידו והסיט את פיסת הבד שהסתירה את מחצית האשנב. אחר פתח מגירה, הוציא מתוכה קופסת גפרורים והעלה אור במנורת-נפט קטנה. אכן, נראה כי במשרד זה בא הטירוף שלו על סיפוקו. האם הוא הרגיש את עצמו כמאיר? האם הוא חשב את עצמו לאדון ובפקד, לאחר שהרג את אדונו?

אצבעותיו המגושמות השתעשעו במנוקל שהיה מוטל על השולחן, בסמוך לסרגל עשוי ברזל. הרגשתי שהוא עומד לתחוב את המנוקל בעינו ולתת לי פקודות; ובאותו רגע צץ בי רעיון מזוהר: החלטתי לטפח את שגעונו ולהחליץ מידיו.

„אדוני הקצין!“ אמרתי בקומי ממקומי ובהצדיעי לו. העיניים המטורפות, השטופות דם, נפנו לעברי. האיש שלח בי מבט בוחן, ועל פניו הרחבים הופיע חיוך של שביעות רצון. הוא קם ממקומו, הרכיב את המנוקל והתקדם לעברי. נרתעתי מפניו. הוא קרב אל הדלת ופתח אותה לרווחה. בשעל שפתיו מרחף חיוך קל. יצאתי אל המסדרון. הדלת התחצוזה והיתה פתוחה. אורו הכחלחל של הירח חדר פטמה, חמקתי החצה וראיתי את הסוס ניצב בין הגבעות.

לא פניתי להביט לאחור. רצתי במורד הגבעה. לא שמתי לב לסכנת המוקשים הפזורים במקום. פני היו מיועדות לעבר האורות הקורצים מרחוק — אורותיו של כפר-הייגים הקטן.

אדוני הקצין

אלי, ועיניו השטופות דם וידו האוחזת בנשק הביעו החלטה תקיפה.

„מה ראיתי?“ שאלתי בזהירות.

„את מי ראית?“ התריס כנגדי בחיוך מבשר רעות.

הוא נופף באקדחו כרומו לי לעבור לצדו השני של המקלט. החלטתי להשמע לו ולנסות לנחש את המתחולל במוחו. הוא הוליכני לעבר דלת מכוסה חלודה, שמעברו

העתונאי הצעיר רעד כעלה נידף. הוא נמצא במקלט נידח והרוס למחצה. בלב גבעות-החול של האי זילאנד. הוא הובא לשם על ידי בוגד מטורף. אשר חשב את עצמו ליורשם של הנאצים. לפניו היתה הרק דרך אחת להמלט מן המקום - והוא בחר בה.

השני של המקלט. שם מישש אותי מכל עבר בחפשו כלי-נשק מוכתרים. אותה שעה עלה על דעתי שהוא פושע, ושהוא חשב אותי לשוטר שבא לאסרו. כאשר לא מצא אצלי כל נשק, לחץ בידו הפנויה על מנוף גדול שבלט מתוך הקיר. הדלת נפתחה לרווחה, והוא הדף אותי פנימה.

מצאתי את עצמי במסדרון ארוך וריק. שובי תחב את אקדחו אל מתחת לסינרו. נראה כי הוא סמך על שריירי גיפו האדיר. בקצה השני של המסדרון נאחזה דלת מכוסה אבק. גוף הענקי של האיש מילא כמעט את כל המסדרון הצר. הוא דחף אותי כלפי הדלת, פתח אותה והטיל אותי פנימה.

כאשר ניצבתי באותו בקר קיצי לרגלי גבעות-החול של האי זילאנד ושאלתי אדם שהתגורר בביקתה מבודדת, אם אוכל לשוטט על החוף באין-מפריע, נוכחתי שהייתי האדם הראשון שרצה לעשות זאת לאחר תום המלחמה. האיש שלח בי מבט מלא תמהון ושאל אותי אם איבדתי משהו על החוף. אמרתי שאני עתונאי ויש ברצוני לסייר במקום. האיש השיב שישנו רק שביל אחד פנוי ממוקשים ורמז כלפי עקבות סוס ועגלה, שנמשכו בין שתי גבעות חול.

בזמנו הופצצו הסכרים של זילאנד מן האוויר, וגן-העדן של ארצות-השפילה נעלם מתחת לפני המים. אבל איך להרבות בפרטים על כך, כל זה נכנס להיסטוריה.

עתה שבו גבעות-החול והתיבשו, ועלי הוטל לסייר במצודות אשר הקימו הגרמנים על פסגותיהן.

האיש אשר אתו דיברתי התגורר בכפר קטן, למרגלות גבעות-החול. ביתו היה בנוי מקורות-עץ משוחות בזפת ומכוסה בג של פת. הוא סיפר לי שעקבות העגלה והסוס הושארו על ידי ברגש מתבודד המסכן את חייו, אוסף גרוטאות-ברזל בין גבעות-החול ומוכרן לאיכרי הסביבה.

בשעה ששוחחנו, עברה על פנינו עגלה רעועה, רתמה לבהמה שנראתה כסוסי-רכיבה. מסביב לגופו הענקי של העגלון, אשר הפסיע מאחורי העגלה, היה כרוך סינר מזוהם מצבע החלודה. כאשר הוא עבר על פנינו, רקק הציודה, כנראה במקום ברכת-שלום.

זה עורר בי סקרנות. ביקשתי מבעל-הביקתה לספר לי את כל הדיע לו על המתבודד המתפרנס מאיסוף גרוטאות. הוא נענה לבקשתי, והדברים שהוא השמיעני המריצו אותי לצאת בעקבות העגלה.

גבעות החול לא היו אלא מדבר זרוע ביצורי-בטון, גרוטאות ברזל ותיל דוקרני. מאחוריהן התנשא משטחו הרוגע של הים. כאשר שב האיש ונראה לעיני, היה מפסיע לאיטו מאחורי העגלה. ברור היה שהוא השתמש בסוס ובעגלה כחריס בפני מוקשים. הוא היה מרוכז בדרכו רבת-הסכנות ולא הרגיש שאני הולך בעקבותיו.

דקות ספורות קודם לכן, בהיותי בביקתה, נודע לי שהאיש היה רב-חובל של ספינת-דייג. אולם איבד את משרתו בהיותו להוט אחרי הטיפה המרה. בתקופת המלחמה שיתף פעולה עם חיל הכיבוש הגרמני. הוא סיפק קתלי חזיר וביצים טריות מטבח סגני-הקצינים. הוא התיידד עם הגרמנים עד כדי כך שבסוף המלחמה הועסק כשמשו של המאיור הגרמני, וכאיש קשר בין חילה-מצב לבין האוכלוסיה של האי. הוא מילא את פקודת אדוניו הנאצים ללא רחמים. מובן מאליו שבמהרה הפכו בני עמו לאויביו והחלו מבקשים את נפשו. לא פעם ירו עליו מן המארב. אבל הכדורים לא פגעו בו. כאשר שטפו המים דרך הסכרים המופצצים וחילה-מצב הגרמני מיהר לפנות את האי, נראה הבוגד רכוב על סוס בדרכים המכוסות מים. היה זה סוסו של המאיור הגרמני — ועתה הוא משתמש בו לאיסוף גרוטאות ברזל.

התחיל לרדת גשם. הרוח גברה ומשפכי כוסו הבל. האיש עשה את דרכו לעבר החול הרך, אשר לרגלי הגבעות. התכוננתי לחזור על עקבותי, כאשר הוא נעצר ליד ערימת קורות והחל מעמיס אותן על העגלה.

הוספתי להתקדם והצלחתי להתקרב אליו בטרם הרגיש בי. הוא נפנה אלי, הניף את הקורה אשר בידו מעלה מעלה, ונעץ בי את עיניו הגדולות. הרוח הטיחה את טיפות הגשם בסינרו, כאילו היה זה קיר-אבנים. כאשר קרבותי אליו יותר ראיתי שעניו אדומות ומכוסות וורידים צהובים, ומיץ-טבק חום ניגר מזוית פיו וזורם על פני סנטרו.

שאלתי אותו אם אוכל לעבור בין גבעות-החול מבלי להיתקל במוקשים. הוא הטיל את הקורה לתוך העגלה ורטן:

„לא, לא תוכל לעשות זאת!“

בזה הקיץ הקץ על שיחתנו. הוא הוסיף להטיל את הקר רות לתוך העגלה בזו אחר זו, שעה שסוסו הגועזי המתין באורח רח בגשם השוטף.

חזרתי על עקבותי לעבר המקום בו נראו עקבות-רגליים. מאחר שלא נמצאו במקום כל עקבות אחרים, הלכתי לפיהם עד בואי אל מישור קטן. נעלי כרו שוחות בחול הלח. מתוך צלעה החלקלקה של הגבעה בלט חלקו העליון של מקלט-בטון ענקי. ההעפלה המעייפת קיצרה את נשמתי, ונאלצתי לשבת ולשאוף רוח. עננים קודרים ריחפו מעל לים הסער, והגשם הצליף בחולות.

פתע נשמע קול רשרוש. פניתי לאחור, וראיתי את העץ לון ניצב בקרבתו. הוא נעצר במרחק של צעדים ספורים ממני. הא תבונן בעקבות אשר שארתי בחול. „ראית אותם תלולים!“ שאג בשלפו אקדה גדול מתחת לסינרו.

בו ברגע שאלתי את עצמי: מה ראיתי — והיכן? בגופי חלפה צמרמורת. נוכחתי שהאיש מטורף. אקדחו היה מכוון